

# UDKAST

TIL

## LOV OM UMYNDIGHED OG VÆRGEMAAL

---

UDARBEJDET AF DEN VED KGL. RESOLUTIONER AF 25. JULI 1910,  
19. JUNI 1912, 29. DECEMBER 1914 OG 14. APRIL 1919  
NEDSATTE KOMMISSION

---

KØBENHAVN

TRYKT HOS J. H. SCHULTZ A/S

1921



Den ved kgl. Kommissorium af 25. Juli 1910 nedsatte Kommission har, saaledes som det omtales i Indledningen til Kommissionsbetænkningen af 1913 angaaende Udkast til Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning, allerede ved sine Møder med tilsvarende Kommissioner fra Sverige og Norge i 1910 og 1911 foreløbig drøftet Reglerne om Myndighedsalderen og Umyndigheds Retsvirkninger. Arbejdet herpaa har derefter været lagt til Side for andre Arbejder, men genoptoges i 1919 og har som Resultat givet det nu foreliggende Udkast.

Efter at Landsdommer E. Trolle og Øjenlæge Fru E. Hein var udtraadte af den danske Kommission, er denne ved et nyt Kommissorium af 14. April 1919 kommet til at bestaa af den hidtidige Formand, Professor Dr. juris V. Bentzon som Formand, Departementschef i Justitsministeriet F. C. G. Schrøder, Kontorchef i Justitsministeriet Aage Svendsen og Dommer i Københavns Byret H. G. Bechmann med daværende Sekretær i Justitsministeriet E. Olrik som Sekretær. Efter Sekretær Olriks Udnævnelse til Amtmand paa Færøerne i April 1920 har Sekretærforretningerne været besørget af Byretsdommer Bechmann. Delegerede fra norsk Side har været de tidligere delegerede Højesteretsassessor P. I. Paulsen, Formand, og Justitiarius i Trondhjems Overret F. Beichmann. De svenske delegerede har været Formanden i Lagberedningen Justitieråd Dr. juris W. Sjögren og Medlemmerne af samme, Professor, Dr. juris B. Ekeberg, Revisionssekretær E. Stenbeck og Hovrättsråd A. Lindhagen.

Det første Møde afholdtes i København fra den 12. til den 28. Juni 1919, hvor der som Forhandlingsgrundlag forelaa et af Justitiarius Beichmann udarbejdet fuldstændigt Udkast til en norsk Lov om Værgemaal foruden nogle foreløbige svenske og danske Udkast. Det næste Fællesmøde afholdtes i Rättvik i Sverige fra den 12. Januar til den 7. Februar 1920, og det afsluttende Møde holdtes derefter i Norge fra den 14. til den 30. Juni 1920 med et kortere indledende Redaktionsmøde i de nærmest foregaaende Dage. Endelig fandt et særligt svensk-dansk Udvalgsmøde Sted i Februar 1921.

Det er imidlertid kun en Del af det her foreliggende Udkast, der fremkommer som et egentligt skandinavisk Udkast i den Forstand, at Reglerne foreligger som Resultatet af en fælles Drøftelse og derfor i Hovedsagen er blevet ens for de tre Lande. Dette gælder i Virkeligheden kun Kap. I og IV (norsk og svensk Kap. V). Desuden har Kap. II, V, VII og VIII været Genstand for en fælles svensk-dansk Behandling og er i Indhold i det væsentlige blevet overensstemmende med de tilsvarende svenske Bestemmelser i Kap. II, VI og XI samt „Förslag till lag om verkan av avtal som slutits under inflytande av rubbad själsverksamhet“. For væsentligere Afvigelser vil der blive gjort Rede i det følgende.

Udkastet ledsages af 6 Bilag.

Bilag 1 indeholder et Udkast til international privatretlige Bestemmelser med tilhørende Bemærkninger og Sammenstilling med de tilsvarende Udkast fra de to andre

Lande. I disse Bemærkninger gøres der Rede for den forskellige Stilling, der fra de tre Kommissioners Side er taget til de herhen hørende Spørgsmaal.

Bilag 2 giver en statistisk Oversigt over Antallet af Fuldmyndighedsbevillinger og disses Fordeling paa de forskellige Aldre.

Som Bilag 3 er vedføjet et af Bemærkninger ledsaget Ændringsforslag til Forslag til Lov om Ægteskab (saaledes som dette var vedtaget af Folketinget ved 3die Behandling d. 12. Februar 1920).

Bilag 4 er en Sammenstilling af de tre Lovtekster, forsaavidt fælles Behandling har fundet Sted. Der findes tillige til Sammenligning med Udkastets Regler om Forældremyndighed i Kap. III aftrykt de tilsvarende Bestemmelser i de svenske Love om Adoption og om Børn i og udenfor Ægteskab med dertil hørende Ændringsforslag.

Bilag 5 og 6 er Udkast til de administrative Bestemmelser, som Lovudkastet formenes at nødvendiggøre.

Motiverne er affattede af medunderskrevne Bechmann og derefter gennemgaaede af Kommissionens øvrige Medlemmer.

*København, i Juli 1921.*

V. Bentzon.

F. Schrøder.

Alage Svendsen.

H. G. Bechmann.

## Udkast til Lov

om

### Umyndighed og Værgemaal.

---

#### K a p i t e l I.

##### Om umyndige.

##### § 1.

Den, der er under 21 Aar (mindreaarig), er umyndig.

Myndighedsbevilling kan som hidtil meddeles, naar Omstændighederne særlig taler derfor.

##### § 2.

Den, der er fyldt 21 Aar, kan umyndiggøres, saafremt han:

1. paa Grund af Sindssygdom, Aandsvagthed eller anden sjælelig Forstyrrelse er uskikket til at varetage sine Anliggender;
2. ved Ødselhed eller anden uforsvarlig Adfærd udsætter sin eller sin Families Velfærd for Fare;
3. paa Grund af Drikfældighed eller lignende Last er uskikket til at varetage sine Anliggender;
4. paa Grund af legemlig Mangel, Sygdom eller anden Skrøbelighed er mindre skikket til at varetage sine Anliggender og selv ønsker at blive umyndiggjort.

##### § 3.

En mindreaarig kan umyndiggøres efter Reglerne i § 2 allerede fra sit fyldte 18de Aar at regne, naar Omstændighederne gør det paakrævet.

## § 4.

Umyndiggørelsesdekretet tinglæses i den Underretskreds, hvor den umyndiggjorte har sit Hjemting. Dekretets Retsvirkning overfor den, der ikke kender eller burde kende det, regnes først fra Tinglæsningen.

Ejer den umyndiggjorte fast Ejendom, maa Tinglæsning ske ved Ejendommens Værneting for at faa tilsvarende Betydning ved Retshandler vedrørende Ejendommen.

## § 5.

Umyndiggørelsen skal ophæves, naar den umyndiggjorte findes skikket til selv at varetage sine Anliggender.

## K a p i t e l I I.

## Om Værger.

## § 6.

For mindreaarigt Ægtebarn er Faderen født Værge. Dør Faderen, eller kan han i Henhold til § 12 ikke udøve Værgemaalet, eller bliver det frataget ham, er Moderen født Værge.

Er Forældremyndigheden tillagt den ene af Forældrene alene, er denne født Værge.

## § 7.

For mindreaarigt Barn udenfor Ægteskab er Moderen født Værge. Er Forældremyndigheden tillagt Faderen, er han født Værge.

## § 8.

For mindreaarigt Adoptivbarn er Adoptanten født Værge. Med Hensyn til Barn, der er adopteret af Ægtefæller, saavel som Mandens af Hustruen adopterede Ægtebarn og Hustruens af Manden adopterede Barn gælder samme Regler som om Ægtefællers Fællesbarn.

## § 9.

Født Værge er pligtig at udøve Værgemaalet og overtager dette uden Beskikkelse.

## § 10.

For mindreaarige, der ikke har nogen født Værge, og for umyndiggjorte beskikkes der en Værge.

## § 11.

Selv om født Værge forefindes, kan den mindreaariges Ægtefælle i Stedet beskikkes til Værge.

## § 12.

Værgemaal kan ikke udøves af den, der selv er umyndig eller staar under Lavværgemaal.

## § 13.

Til Værge maa kun beskikkes en paa-  
lidelig og vederhæftig Person, der kan an-  
ses for egnet til Hvervet.

## § 14.

Har Forældre bestemt, hvem der efter deres Død skal være Værge for et mindreaarigt Barn, over hvilket de havde Forældremyndigheden, beskikkes den udpegede, medmindre Barnets Tarv tilsiger andet.

## § 15.

Berettiget til at afslaa Beskikkelse som Værge er:

1. den, der er fyldt 60 Aar;
2. den, der paa Grund af Sygdom eller legemlige Mangler ikke uden betydelig Vanskelighed kan udøve Værgemaal;
3. den, hvem Værgemaal paa Grund af offentlig Stilling eller borgerligt Ombud vilde volde særligt Besvær;
4. den, der allerede har to Værgemaal for andre end egne Børn eller Adoptivbørn;
5. den, der paa Grund af Værgemaal vilde nødsages til i væsentlig Grad at tilsidesætte sine egne Anliggender.

En beskikket Værge kan begære sig fritaget for Værgemaal, naar han kommer i noget af de under Nr. 1—3 og 5 omhandlede Tilfælde.

## § 16.

Misbruger en Værge sin Stilling, bliver han uvederhæftig, eller viser han sig

iøvrigt uegnet til Værgemaal, skal dette fratages ham.

### § 17.

Værger beskikkes i København af Magistraten og ellers af Skifteretten.

Værgebeskikkelsen foregaar paa det Sted, hvor den umyndige bor eller i Mangel af Bopæl opholder sig. I særlige Tilfælde kan Justitsministeren dog bestemme, at Værgebeskikkelsen finder Sted andetsteds.

Bestemmelse om Fratagelse af Værgemaal træffes af Skifteretten paa det Sted, hvor Værgemaaltilsynet føres, i København af Magistraten.

## K a p i t e l I I I.

### Om Forældremyndighed.

#### § 18.

Børn under 18 Aar staar under Forældremyndighed, medmindre de har indgaaet Ægteskab.

#### § 19.

Forældremyndigheden medfører Pligt til at sørge for Barnets Person og Beføjelse til at træffe Bestemmelse om dets personlige Forhold.

Der skal gives Barnet en saadan Opdragelse og Uddannelse, som stemmer med Forældrenes og Barnets Stilling og Vilkaar. Ved Uddannelsen skal der saa vidt muligt tages Hensyn til Barnets Anlæg og Ønsker.

#### § 20.

Forældrene er berettigede til at anvende Barnets Indtægter til dets Underhold i passende Omfang og under behørig Hensyntagen til deres og Barnets Stilling og Vilkaar.

#### § 21.

Forældremyndigheden over Ægtebørn tilkommer Forældrene i Forening.

#### § 22.

Er den ene af Forældrene ved Fraværelse, Sygdom eller af anden Grund



midlertidigt forhindret i at deltage i Bestemmelser angaaende Barnets Anliggender, og kan en Afgørelse ikke uden Ulempe opsættes, udøves Bestemmelsesretten af den anden. Denne maa dog ikke træffe nogen Afgørelse af indgribende Betydning for Barnets Fremtid, medmindre dettes Tarv utvivlsomt kræver det.

### § 23.

Gør den ene af Forældrene sig skyldig i grovt Misbrug eller grov Forsømmelse ved Udøvelsen af Forældremyndigheden, er den drikfældig, fører den et lastefuldt Liv, eller er den ved Fraværelse, Sygdom eller af anden Grund i længere Tid forhindret i at deltage i Forældremyndighedens Udøvelse, kan Overøvrigheden bestemme, at Forældremyndigheden skal tilkomme den anden alene.

### § 24.

Er Samlivet mellem Forældrene hævet, træffer Overøvrigheden, saafremt nogen af dem begærer det, Bestemmelse om, hvem af dem Forældremyndigheden skal tilkomme, eller hvis den ene ikke findes at burde have Forældremyndigheden over alle Børnene, hvorledes de skal fordeles mellem Forældrene. Er de enige, træffes Afgørelsen overensstemmende med deres Ønsker, forsaavidt det ikke aabenbart vilde stride mod Børnenes Tarv. Er de ikke enige, afgøres Spørgsmaalet efter, hvad der under særligt Hensyn til Børnenes Tarv findes billigt. Er det godtgjort, at den ene af Forældrene væsentligt bærer Skylden for Samlivets Ophævelse, og skønnes de begge lige egnede til at opdrage Børnene, skal den anden af Forældrene være nærmest til at faa Forældremyndigheden.

Ved Separation eller Skilsmisse vil der i Bevillingen eller Dommen være at træffe Bestemmelse om, hvem Forældremyndigheden over Børnene skal tilkomme, og herved finder Reglerne i 1ste Stykke tilsvarende Anvendelse.

## § 25.

Dør en af Forældrene, forbliver Forældremyndigheden hos den anden alene.

Er begge Forældrene døde, tilkommer Forældremyndigheden Værgen.

## § 26.

Dør den af Forældrene, som efter § 24 har faaet Forældremyndigheden, bliver denne af Overøvrigheden paa Begæring at tillægge den efterlevende, medmindre Hensynet til Barnets Tarv tilsiger andet.

## § 27.

Den af Forældrene, hvem Forældremyndigheden ikke tilkommer, har Ret til personligt Samkvem med Barnet, medmindre særlige Omstændigheder taler derimod. Alle Spørgsmaal om Udøvelsen af saadan Ret, saavel som om dens Indskrænkning eller Ophævelse, afgøres om fornødent af Overøvrigheden.

## § 28.

Forældremyndigheden over Børn udenfor Ægteskab tilkommer Moderen.

Er Moderen død, bliver Forældremyndigheden af Overøvrigheden paa Begæring at tillægge Faderen, naar det skønnes foreneligt med Barnets Tarv, særligt naar han har kuldlyst det; ellers tilkommer den Værgen.

## § 29.

Forældremyndigheden over Adoptivbørn tilkommer Adoptanten. Med Hensyn til Børn, der er adopteret af Ægtefæller, saavel som Mandens af Hustruen adopterede Ægtebørn og Hustruens af Manden adopterede Børn gælder samme Regler som om Ægtefællers Fællesbørn.

## § 30.

Overførelse af Forældremyndighed til andre end en offentlig Myndighed eller en af de med offentlig Anerkendelse virkende Foreninger for Børneforsorg kan kun ske med Overøvrighedens Godkendelse, som alene maa meddeles, naar det maa antages at være til Barnets Tarv. Aftale om

Overførelse af Forældremyndighed kan senere paa Begæring tilsidesættes af Overøvrigheden, naar afgørende Omstændigheder, særlig Hensynet til Barnets Tarv, kræver det.

Dør den, til hvem Forældremyndigheden er overført, træffer Overøvrigheden Bestemmelse om, hvem den skal tilfalde.

### § 31.

Saafremt Indehaveren af Forældremyndigheden ved Fraværelse, Sygdom eller af anden Grund er forhindret i at udøve denne, kan Overøvrigheden, naar den anser det for paakrævet, bestemme, hvem der skal udøve Forældremyndigheden, saa længe Tilstanden varer.

### § 32.

Ved de i §§ 24, 26, 27 og 28 nævnte Afgørelser er Overøvrigheden ikke bundet ved mulige Aftaler mellem Forældrene. Afgørelser i Henhold til nærværende Kapitel kan senere forandres paa Begæring af en af Forældrene, hvis væsentlig forandrede Forhold kræver det. Er den tidligere Afgørelse truffet ved Dom, maa Begæring om dens Forandring fremsættes for Retten.

### § 33.

Det har sit Forblivende ved Bestemmelserne om Forældremyndighed i Lov Nr. 72 af 14. April 1905, i Lov Nr. 130 af 27. Maj 1908 § 9 og i Lov Nr. 101 af 4. Marts 1918 § 2.

## K a p i t e l I V.

### Om Umyndigheds Retsvirkninger.

### § 34.

En umyndig kan ikke selv raade over sin Formue eller forpligte sig ved Retshandler, forsaavidt ikke andet nederfor er bestemt.

### § 35.

En mindreaarig, der er fyldt 18 Aar eller har indgaaet Ægteskab, træffer selv Bestemmelse om Indgaaelse og Ophævelse af Aftale om Tjeneste eller andet personligt Arbejde.

Har en mindreaarig under 18 Aar med Tilladelse af Forældremyndighedens Indehaver paa egen Haand paataget sig Tjeneste eller andet personligt Arbejde, hvorved han er blevet i Stand til selv at sørge for sit Underhold, kan han, forsaa-vidt han er fyldt 15 Aar, selv ophæve Aftalen og paatage sig Arbejde af lignende Art, medmindre andet bestemmes af Forældremyndighedens Indehaver.

### § 36.

Aftale om Tjeneste eller andet personligt Arbejde, som en mindreaarig paa egen Haand har truffet før sit fyldte 18de Aar, kan Forældremyndighedens Indehaver ophæve, saafremt Hensynet til den mindreaariges Opdragelse eller Velfærd kræver det. Ophævelsen skal dog saavidt muligt ske med rimeligt Varsel, og hvor Billighed taler derfor, kan der tillægges den anden Part en passende Erstatning.

### § 37.

Det har sit Forblivende ved Lovgivningens særlige Regler om Lærlingeforhold.

### § 38.

En umyndiggjort træffer, uanset Umyndiggørelse, selv Bestemmelse om Indgaaelse og Ophævelse af Aftale om Tjeneste eller andet personligt Arbejde. Dog kan Retten, naar Hensynet til den umyndiggjortes Velfærd kræver det, bestemme, at saadan Aftale alene skal kunne indgaas og ophæves af Værgen. Er saadan Bestemmelse truffet, kan Værgen ogsaa ophæve en Aftale, som den umyndiggjorte tidligere har indgaaet. Ophævelsen skal da saavidt muligt ske med rimeligt Varsel, og hvor Billighed taler derfor, kan der tillægges den anden Part en passende Erstatning.

Bestemmelse i Henhold til 1ste Stykke, 2det Punktum, kan træffes enten i Forbindelse med Umyndiggørelsen eller under særlig Sag, for hvilken da Reglerne i Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 Kapitel 43 finder tilsvarende Anvendelse.

## § 39.

En umyndig raader selv over, hvad han har erhvervet ved egen Virksomhed efter sit fyldte 15de Aar eller, hvis han er umyndiggjort, efter Umyndiggørelsen. Raadigheden omfatter ogsaa Indtægten af det saaledes erhvervede og hvad der træder i Stedet derfor. Den medfører ikke Adgang til at paatage sig Gældsforpligtelser.

Den Raadighed, der saaledes tilkommer en mindreaarig under 18 Aar, kan, hvis det skønnes, at hans Tarv kræver det, fratages ham af Forældremyndighedens Indehaver, ved at denne tager det erhvervede i sin Besiddelse. Forsaavidt angaar mindreaarige, der er fyldt 18 Aar eller har indgaaet Ægteskab, og umyndiggjorte, kan Raadigheden under samme Betingelser fratages dem af Værgen med Pupilauctoriteternes Samtykke.

## § 40.

Reglerne i § 39 finder tilsvarende Anvendelse paa, hvad en umyndig ved Gave eller Testamente har faaet til egen Raadighed.

## § 41.

En umyndig, som i Henhold til § 50 har Tilladelse til at udøve en Næring eller Virksomhed, kan paa egen Haand indgaa de Retshandler, som falder indenfor Virksomhedens Omraade.

Tilbagekaldelse af Tilladelsen faar kun Virkning overfor Tredjemand, naar han kendte eller burde kende den.

## § 42.

Det har sit Forblivende ved Ægteskabs- og Arvelovgivningens Regler om de derunder hørende Retshandler.

## § 43.

Har en umyndig paa egen Haand truffet en Aftale, som han ikke har haft Hjemmel til at slutte, kan den anden Part træde tilbage fra Aftalen, medmindre denne forinden er godkendt eller er bindende opfyldt fra den umyndiges Side,

Vidste den anden Part, at Aftalen blev truffet med en umyndig, og havde han ikke Grund til at tro, at denne havde Hjemmel til at slutte den, kan han dog først træde tilbage efter Udløbet af den Tid, som ved Aftalens Indgaaelse blev fastsat til at indhente Godkendelse, eller som med Rimelighed maatte forudsættes at medgaa dertil. Heller ikke kan den anden Part træde tilbage fra en Aftale om personligt Arbejde fra den umyndiges Side, saalænge denne opfylder Aftalen.

Tilbagetrædelsen kan meddeles ogsaa til den umyndige selv.

#### § 44.

Bliver en Aftale ugyldig paa Grund af Umyndighed, skal hver af Parterne tilbagelevere, hvad han har modtaget eller, hvis Tilbagelevering ikke kan ske, erstatte dets Værdi. Den umyndige er dog kun pligtig at yde saadan Erstatning i det Omfang, hvori det modtagne er brugt til passende Underhold for ham eller iøvrigt skønnes at være kommet ham til Nytte.

Har en umyndig ved urigtige Anbringender om sin Hjemmel til at træffe en Aftale forledet den anden Part til at slutte denne, kan det, uanset om nogen Opfyldelse af Aftalen har fundet Sted, i det Omfang, hvori det findes billigt, paalægges ham at erstatte det Tab, som Aftalen har medført. Har den umyndige ved Aftalens Indgaaelse gjort sig skyldig i strafbart Forhold, paahviler der ham Erstatningspligt efter Lovgivningens almindelige Regler.

### K a p i t e l V.

#### Om Værgens Beføjelser og Pligter.

#### § 45.

Forsaavidt ikke andet særlig er bestemt, bestyrer Værgen den umyndiges Formue og handler paa hans Vegne i Retsforhold vedrørende Formuen.

## § 46.

I Retssager optræder Værgen paa den umyndiges Vegne. Dog kan han ikke uden den umyndiges Samtykke anlægge Rets-sag, der angaar Formuerettigheder, hvor- over den umyndige har Raadigheden, eller rejser sig af en Aftale, som den umyn- dige gyldig har indgaaet paa egen Haand. Ikke heller kan Værgen, hvis den umyn- dige er fyldt 18 Aar eller umyndiggjort, uden hans Samtykke anlægge Retssag, der rejser sig af en ham tilføjet Legemsfor- nærmelse eller Ærekrænkelse.

Det har sit Forblivende ved Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 466 og Lov om Ægteskab af . . . . . § 167\*)

## § 47.

Forsaavidt Retten skønner, at den umyndiggjorte er ude af Stand til selv at drage tilbørlig Omsorg for sin Person, paahviler dette Værgen. Bestemmelse her- om kan træffes enten i Forbindelse med Umyndiggørelsen eller under særlig Sag, paa hvilken da Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 Kap. 43 finder tilsvarende Anvendelse.

## § 48.

Forsaavidt den umyndiges Midler staar under Værgens Bestyrelse, skal han paa passende Maade sørge for deres Bevaring og Frugtbargørelse og deres Anven- delse til Bedste for den umyndige.

## § 49.

En umyndig kan ikke forpligtes ved Kavtion eller anden Sikkerhedsstillelse for Tredjemands Gæld.

## § 50.

Værgen for en mindreaarig over 18 Aar eller for en umyndiggjort kan med Pupilautoriteternes Samtykke give den umyndige Tilladelse til paa egen Haand at udøve en Næring eller anden Virksomhed.

---

\*) Citater af Ægteskabsloven er sket efter den Form, denne har faaet ved 3die Beh. i Folketinget den 12. Februar 1920.

Denne Tilladelse kan tilbagekaldes af Værgen med Pupilauctoriteternes Samtykke.

#### § 51.

I vigtige Anliggender skal Værgen saavidt muligt indhente Erklæring fra den umyndige, hvis han er fyldt 15 Aar, og har den umyndige en Ægtefælle, med hvem han samlever, tillige fra denne.

#### § 52.

Værgen staar med Hensyn til Værgemaalet under Tilsyn af Pupilauctoriteterne, hvis Forskrifter han er pligtig at efterkomme.

Bestyrelsen af en umyndiggjort Ægtefælles Gifteeje i Henhold til Lov om Ægteskab af . . . § 184 er ikke undergivet Pupilauctoriteternes Tilsyn.

#### § 53.

Justitsministeren udfærdiger nærmere Bestemmelser angaaende Værgens Forhold til Pupilauctoriteterne samt om hans Bestyrelse af den umyndiges Formue og Afleggelse af Regnskab herfor.

#### § 54.

Værgen skal varetage den umyndiges Interesser med Omhu og efter bedste Evne. Han er erstatningspligtig overfor den umyndige for den Skade, han forvolder ham ved forsætlig eller uagtsomt Forhold.

---

## K a p i t e l VI.

### Om Lavværgemaal.

Naar det er paakrævet af Hensyn til en Persons Uerfarenhed eller iøvrigt paa Grund af Mangler ved hans legemlige eller sjælelige Tilstand, kan han sættes under Lavværgemaal, saafremt han selv ønsker det.

Lavværgemaalet kan anordnes fra det fyldte 21de Aar at regne, og dets



Varighed kan ved Dekretet begrænses til en bestemt Tid.

#### § 56.

Den, der er sat under Lavværgemaal, kan kun i Forbindelse med sin Lavværgeraade over sin Formue og forpligte sig ved Retshandler. Dog træffer han selv Bestemmelse om Indgaaelse og Ophævelse af Aftale om Tjeneste eller andet personligt Arbejde.

#### § 57.

I Retssager kan den, der er sat under Lavværgemaal, kun optræde i Forbindelse med sin Lavværgeraade, dog at det har sit Forblivende ved Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 466.

#### § 58.

Reglerne i §§ 4, 5, 12, 13, 15—17, 39, 1ste Stk., 40, 43, 44, 51 og 54 finder tilsvarende Anvendelse ved Lavværgemaal.

#### § 59.

Reglerne om umyndige i Arveforordningen af 21. Maj 1845 § 22 saavel som i Lov om Ægteskab af . . . §§ 65—67 og 82 finder tilsvarende Anvendelse paa Personer, der er sat under Lavværgemaal.

---

### K a p i t e l VII.

#### Om Værger beskikkede til særligt Hverv.

#### § 60.

Til Udførelsen af et bestemt Hverv for en umyndig kan der i fornødent Fald beskikkes en særlig Værgeraade. En saadan bliver altid at beskikke, naar Værgeraadens Interesse i et foreliggende Retsforhold kan komme i Strid med den umyndiges.

#### § 61.

Er nogen ved Sygdom eller Fraværelse midlertidig forhindret i at varetage sine Anliggender, kan der i fornødent Fald beskikkes en Værgeraade til, saalænge Tilstanden bestaar, at varetage hans An-

liggendor i nærmere angivet Omfang. Forinden Beskikkelsen sker, skal den paagældendes Samtykke saavidt muligt indhentes.

#### § 62.

Værgebeskikkelsen foregaar paa det Sted, hvor Hvervet skal udføres, eller, naar Værge skal beskikkes for en syg, paa det Sted, hvor denne bor.

Bestemmelse om Fratagelse af Værgemaalet træffes af den Myndighed, der har foretaget Beskikkelsen.

#### § 63.

Reglerne i §§ 12—16, 17, 1ste Stk., 51, 52, 1ste Stk., 53 og 54 finder tilsvarende Anvendelse paa særlige Værger.

#### § 64.

Det har sit Forblivende ved Bestemmelserne i Lov om umyndiges Midler af 26. Maj 1868 § 11 samt ved de i Forordning 11. Sept. 1839 § 6 jfr. § 7, Skifteoven 30. Nov. 1874 §§ 14, 58, 59 og 64, Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 795 og Lov om Ægteskab af . . . § 186 givne Regler om Beskikkelse af særlig Værge.

### K a p i t e l VIII.

#### **Om umyndiges og sindssyges Erstatningsansvar og om sindssyges Retshandler.**

#### § 65.

Barn under 15 Aar er erstatningspligtigt for skadegørende Handlinger i det Omfang, hvori dette efter Barnets Sindstilstand, Handlingens Beskaffenhed eller Omstændighederne iøvrigt findes billigt.

#### § 66.

En Person, som paa Grund af Sinds sygdom, Aandssvagthed, forbigaaende Sindsforvirring eller lignende Tilstand har manglet Evnen til at handle fornuftsmæssig, er erstatningspligtigt for skadegørende Hand-

linger i det Omfang, hvori dette efter hans Sindstilstand, Handlingens Beskaffenhed eller Omstændighederne iøvrigt findes billigt. Har han ved Misbrug af Beruselsesmidler eller paa lignende Maade forbigaaende hensat sig i en saadan Sindstilstand, medfører foranstaaende Regel dog ingen Begrænsning i hans Erstatningsansvar.

### § 67.

Har en Person, som paa Grund af Sindssygdom, Aandssvaghed, forbigaaende Sindsforvirring eller lignende Tilstand manglede Evnen til at handle fornuftmæssig, truffet en Aftale, er denne ikke bindende for ham, og enhver af Parterne skal tilbagelevere, hvad han har modtaget, eller hvis Tilbagelevering ikke kan ske, erstatte dets Værdi. Den, som manglede Evnen til at handle fornuftmæssig, er dog kun pligtig at yde saadan Erstatning i det Omfang, hvori det modtagne er brugt til passende Underhold for ham eller iøvrigt skønnes at være kommet ham til Nytte.

Var den anden Part i god Tro, kan der, uanset om nogen Opfyldelse af Aftalen har fundet Sted, i det Omfang, hvori det findes billigt, tillægges ham Erstatning for det Tab, som Aftalen har medført.

## K a p i t e l IX.

### Forskellige Bestemmelser og Overgangsbestemmelser.

#### § 68.

Denne Lov træder i Kraft den ....  
192 .

#### § 69.

Den, der efter de hidtil gældende Regler har opnaaet Myndighed, bevarer denne, selvom han efter nærværende Lovs Regler ikke vilde være myndig.

#### § 70.

Kuratelet forbliver i Kraft for dem, som før Lovens Ikrafttræden er blevet

mindreaarige under Kurator, i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler, dog kun indtil deres fyldte 21de Aar.

#### § 71.

Født Værge, som har udøvet Værgemaalet før Lovens Ikrafttræden, fortsætter dette, selv om han efter Lovens Regler ikke vilde være født Værge.

#### § 72.

I Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 260, 2det Stk. ændres Ordene: »faste Lavværger for Enker« til: »Lavværger for Personer, der er sat under Lavværgemaal.«

#### § 73.

Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 464 affattes saaledes: §§ 457—463 finder tilsvarende Anvendelse, naar der fremsættes Begæring om, at en Person skal sættes under Lavværgemaal.

#### § 74.

Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 465 affattes saaledes: Naar endeligt Umyndiggørelsesdekret er afgivet, eller naar det er besluttet, at en Person skal sættes under Lavværgemaal, paahviler det vedkommende Ret straks at give den til Værges eller Lavværges Beskikkelse kompetente Myndighed Underretning herom.

#### § 75.

I Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 466 ændres Ordene: »fast Lavvær-gemaal« til »Lavværgemaal«.

#### § 76.

Forsaavidt der i Lovgivningen tales om personlig myndige og umyndige, skal herved efter nærværende Lovs Ikrafttræden forstaas Personer, som er henholdsvis over og under 18 Aar.

#### § 77.

Fra denne Lovs Ikrafttræden ophæves Christian den Femtes Danske Lov 1. Bog, 23. Kap., Art. 9 og 12, og 24. Kap., Art. 9; 3. Bog. 17. Kap.; 5. Bog, 3. Kap., Art.

10; 6. Bog, 13. Kap., Art. 2, og 19. Kap., Art. 10; for Færøernes Vedkommende samme Konges Norske Lov 1. Bog, 21. Kap., Art. 9 og 12, og 22. Kap., Art. 9; 3. Bog, 19. Kap.; 5. Bog, 3. Kap., Art. 24; 6. Bog, 13. Kap., Art. 2, og 19. Kap., Art. 12.; Fr. 14. Maj 1754 §§ 1—3; Fundats 7. Maj 1788, 2. Kap. § 5; Fr. 24. April 1839; Pl. 10. April 1841; L. Nr. 75 af 7. April 1899 § 10; L. Nr. 36 af 13. Marts 1903; L. Nr. 130 af 27. Maj 1908 § 10, 5. Stykke; L. Nr. 133 af 27. Maj 1908 §§ 1—3, Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 257 og Lov om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælpere af 6. Maj 1921 § 2.

Endvidere bortfalder, hvad der iøvrigt i Lovgivningen maatte være stridende mod denne Lov.

## Bemærkninger

til

# Lovudkastet.

---

### *Indledning.*

Det Spørgsmaal, der først melder sig ved Udarbejdelsen af en ny Myndighedslov her i Landet, er Bestemmelsen af selve Tidspunktet for Myndighedens Indtræden. Efter gældende Ret er der 2 Tidspunkter, der i saa Henseende væsentlig har Betydning, nemlig Indtrædelsen af det 18. og af det 25. Aar.

Med det fyldte 18. Aar er den egentlige Umyndighed forbi. Værgemaal og Forældremyndighed ophører, og den unge kan selv træffe Bestemmelse i alle sine personlige Anliggender, hvorfor han ogsaa siges at blive personlig myndig. Hvad der imod de formueretlige Forhold angaar faar den unge ikke ved 18 Aars Alderen en tilsvarende Frihed. Ganske vist staar han ikke længere under Værgemaal, og han faar, som det hedder i D. L. 3—17—34, »selv sit Gods at forestaa«; han forestaar det dog ikke paa egen Haand, men i Forbindelse med en Kurator, uden hvis Medvirken han ikke kan foretage nogen Disposition over Formuen. Denne Tilstand vedvarer, indtil den unge ved Indtrædelsen af det 25. Aar bliver myndig ogsaa i formueretlig Henseende, hvad der i gældende Ret kaldes fuldmyndig, medens han i Tiden fra det 18. til det 25. Aar er »myndig under Kurator« og kaldes »mindreaarig«.

Fra disse Regler om Tidspunkterne for Myndighedens Indtræden gøres der i gældende Ret 2 Undtagelser, den ene gaaende ud paa, at gift Kvinde er personlig myndig uden Hensyn til Alder, den anden

bestaaende i at Enke — og fraskilt eller frasepareret Hustru — er fuldmyndig, hvor ung hun end er. Desuden kan der gives kgl. Bevilling til at være fuldmyndig.

Reglen om, at den fulde formueretlige Myndighed først indtræder ved det fyldte 25. Aar, kan imidlertid ikke mere siges at stemme med almindelig Retsopfattelse. Dette har i Retslivet givet sig Udslag i, at det ofte opfattes som en moralsk nedsettende Handling, hvis Personer, der nærmer sig de 25 Aar, vil paaberaabe sig deres Umyndighed for at unddrage sig Opfyldelsen af en indgaaet Forpligtelse, og selv Domstolene har vist nogen Tilbøjelighed til, f. Eks. ved at antage et stiltiende Samtykke fra Kurator, at skaffe Udveje for at opretholde Gyldigheden af Forpligtelser, indgaaede af unge, navnlig i de sidste Aar før 25 Aars Alderen. Desuden haves der jo Adgang til at faa Fuldmyndighedsbevilling i de Tilfælde, hvor der for den unge selv er stærk Trang til at opnaa fuld formueretlig Raaden, og Statistiken (Bilag 2) viser, at saadanne Bevillinger er ret almindelige. Til Personer over 22 Aar udleveres de som Regel af Overøvrigheden, medens de for dem, der er under denne Alder, udfærdiges gennem Justitsministeriet. Der har endog været en kort Tid, hvor Bevillingerne til Personer over 21 Aar kunde siges at være kurante, idet de overhovedet ikke nægtedes, men senere er dog Reglerne igen blevet skærpede. Naar man derimod kommer under de 21 Aar, bliver Bevillingerne, som Statistiken viser, langt sjældnere, om end de en enkelt Gang er forekommet helt ned til 19 Aar.

Desuden er Fuldmyndighedsalderen her i Landet højere end i noget andet Land. I Sverige har den allerede længe været 21 Aar, i Norge blev den i 1869 nedsat til 21 Aar, og dette er i det hele taget den almindelige europæiske Myndighedsalder. I Svejts er Alderen endog 20 Aar, i Spanien er den 23 Aar, men Danmark alene har 25 Aar. Efter Indlemmelsen af de sønderjyd-

ske Landsdele gælder dette ikke engang længere hele Danmark, idet disse Landsdele, hvor Reglerne i B. G. B. om Myndighedsalderen 21 Aar indtil videre er gældende.

Under disse Omstændigheder har man fundet det rigtigt at nedsætte Fuldmyndighedsalderen til 21 Aar.

Følgen af denne Nedsættelse bliver, at overalt, hvor der i Lovgivningen er knyttet visse Retsvirkninger til Opnaaelsen af 25-Aars Alderen, bliver denne Alder erstattet af 21 Aar, forsaavidt den paagældende Grænse hidtil har været at forstaa som enstydig med Opnaaelsen af Fuldmyndighed f. Eks. i D. L. 1—23—12. Hvor Vægten derimod netop maa antages lagt paa det fyldte Aaremaal f. Eks. i Retsplejelov af 11. April 1916 § 119 og Sønæringslov af 1. April 1919 § 8, vil Nedsættelsen af Fuldmyndighedsalderen blive uden Indflydelse. Hvad der skal anses for Meningen beror paa en Fortolkning af den enkelte Bestemmelse. Ligeledes vil man i Fremtiden, hvis det undtagelsesvis skønnes, at 21 Aar er for lav en Alder til at udføre en vis Tjeneste eller indtage en vis Stilling, som tidligere var betinget af Fuldmyndighed, kunne fastsætte en anden og højere Aldersgrænse end de 21 Aar for denne Tjeneste eller Stilling. Nogen Betænkelighed ved Fuldmyndighedsalderens Nedsættelse kan der derfor ikke være.

Naar Fuldmyndighedsalderen saaledes nedsættes til 21 Aar, melder sig imidlertid det Spørgsmaal, om der vedblivende bør opretholdes en Særstilling for umyndige over 18 Aar. Hvad nu disses personlige Myndighed angaar, hænger denne saameget sammen med den større aandelige Udvikling og Modenhed, som gennemsnitlig opnaas i denne Alder, at der vanskelig vil kunne blive Tale om nogen væsentlig Indskrænkning i de heraf følgende Beføjelser. Efter nærværende Udkast vil Stillingen i denne Henseende ogsaa i Hovedsagen blive uforandret. Udkastet hjemler nemlig udtrykkelig den, der er fyldt 18 Aar, Ret til



selv at indgaa og ophæve Aftaler om personligt Arbejde, og da det tillige fritager ham for at staa under Forældremyndighed uden at erstatte denne med tilsvarende Beføjelser for Værgen, vil den 18-aarige i Virkeligheden kunne raade sig selv ogsaa f. Eks. med Hensyn til Valg af Opholdssted, Uddannelse o. s. v. — forsaavidt ikke økonomisk Afhængighed stiller sig i Vejen derfor.

Herefter staar det Spørgsmaal tilbage, om man vedblivende bør opretholde et Kuratel for de unge fra 18 til 21 Aar. Dette gjorde man i Norge, da man i 1869 nedsatte Fuldmyndighedsalderen til 21 Aar, medens Kuratelet i det nu foreliggende norske Udkast er foreslaaet afskaffet. Vægtige Grunde taler ogsaa for en saadan Afskaffelse. Naar Fuldmyndigheden indtræder allerede med 21 Aar, bliver Betydningen for den unge af før den fulde Myndigheds Indtræden at opnaa en Medraadighed over sin Formue, langt ringere. Dertil kommer, at Kuratelet ved at kræve en Medvirken af 2 Personer bliver et trægt virkende Apparat, som det er upraktisk at sætte i Gang for alle Mennesker, selv om det for enkelte, der har vist sig at have Brug for en saadan Støtte, kan være særdeles praktisk — saaledes som det f. Eks. er Tilfældet ved Lævværgemaal. I det praktiske Liv gaar det altfor let saaledes, at Kurator enten stoler paa den unge og lader ham raade ganske paa egen Haand, eller at han slet intet tør betro ham og derfor vil besørge alting selv, hvilket jo ikke er Meningen med Kuratelet. Yderligere giver det den helt unge — og i Fremtiden bliver der jo kun Tale om Kuratel for Personer under 21 Aar — en forholdsvis ringere Beskyttelse, idet Kurator ikke staar under nogen Kontrol fra Pupilautoriteternes Side, og navnlig den umyndiges Midler ikke længere staar i Overformynderiet. Endelig kan der af Kuratelet opstaa vanskelige Konflikter, naar den unge og Kurater ikke kan blive enige, Konflikter, som i Virkeligheden kun kan løses ved at skaffe en anden Kurator,

og hertil savnes dog maaske tilstrækkelig Føje, rent bortset fra at den nye Kurator mulig kan dele sin Forgængers Opfattelse. Man har derfor fundet, at den fuldstændige formueretlige Umyndighed bør vedvare lige til det 21 Aar og med den altsaa ogsaa Værgemaal og Overformynderibestyrelse. Dette vil give Overformynderiet nogle flere Midler at forvalte og forlænge den Tid, hvori Midlerne giver det forholdsvis beskednere Udbytte, som i Reglen falder af Overformynderimidler, men herved skønnes der ikke at være nogen Betænkelighed. Med Udkastet vil Kuratelet da bortfalde.

Samtidig med Myndighedsalderens Nedsættelse til 21 Aar mener man at kunne undvære den særlige Regel om Enker, fraskilte og fraseparerede Hustruers Myndighed, idet den fremtidig kun vil faa ringe praktisk Betydning paa Grund af Tilfældenes Faatallighed, og netop i de Tilfælde, hvor den endnu kunde faa Anvendelse, ikke er heldig paa Grund af den paagældendes store Ungdom.

---

## Kapitel I.

### Om umyndige.

#### ad § 1.

Her udtales det, at den, der er under 21 Aar, er umyndig. Da der fremtidig ikke bliver flere Grader i den formueretlige Myndighed, bortfalder det særlige Begreb Fuldmyndighed, idet alle myndige — bortset alene fra dem, der er sat under Lavværgemaal, se Kap. VI — er fuldmyndige. Der bliver da heller ikke Brug for at forbeholde Betegnelsen »mindreaarige« for dem, der er mellem 18 og 21 Aar, men alle under 21 Aar kan, saaledes som det er sproglig naturligt — og almindeligt for de tilsvarende Udtryk i fremmede Sprog — betegnes som mindreaarige. Reglen omfatter ogsaa de unge Enker, fraskilte og fraseparerede Hustruer.

Med Hensyn til Bibeholdelsen af Adgangen til Myndighedsbevilling bemærkes, at Statistiken vel viser, at Myndighedsbevillinger før det 21. Aar er yderst sjældne, og i Sverige og Norge kendes Myndighedsbevillinger slet ikke. Alligevel har man anset det for overvejende betænkeligt helt at udelukke dem, saa meget mere som selve Nedsættelsen af Myndighedsalderen kan tænkes at bevirke, at der bliver større Trang til at opnaa Myndighedsbevilling paa et tidligere Tidspunkt, end der hidtil var Brug for. Det er derfor foreslaaet, at de, naar Omstændighederne taler derfor, skal kunne gives ligesom hidtil o: ved kgl. Bevilling gennem Justitsministeriet efter dettes Skøn over de foreliggende Omstændigheder.

At Kuratelet afskaffes fremgaar tilstrækkelig af hele Lovens Indhold, uden at det behøver udtrykkelig at nævnes, jfr. ogsaa Overgangsbestemmelsen i Kap. VIII. § 70.

ad § 2.

De nugældende Regler om Umyndiggørelse indeholdes i D. L. 3—17—1, Pl. 10. April 1841 og Retsplejelovens Kapitel 43. I disse Regler gøres der her ingen væsentlige Forandringer. De Umyndiggørelsesgrunde, som gældende Ret særlig fremhæver, nemlig Sindssygdom, Ødselhed og Alderdomssvækkelse, opretholdes i Udkastet. Kun udformes Reglerne her lidt nærmere. Det siges saaledes udførligere end i D. L. 3—17—1, at ikke enhver Sindssygdom, men kun den, der gør den syge uskikket til at varetage sine Anliggender, skal være Umyndiggørelsesgrund, og at Ødselheden skal have et saadant Omfang, at den udsætter den ødsles eget eller hans Families Velværd for Fare. Ved Siden af Ødselhed nævnes »anden uforsvarlig Adfærd«, hvorved f. Eks. tænkes paa Anbringelse af Formuen i farlige Foretagender, der udsætter Ejeren for Tab. Man har dernæst som en særlig Umyndiggørelsesgrund nævnt Drikfældighed eller anden lignende Last; ved dette sidste Udtryk tænkes paa at være forfalden til Brug af Morfin eller

lignende Beruselses- eller Bedøvelsesmidler, hvilket er sagt udtrykkelig i den norske Tekst. En Betingelse er det ogsaa her, at Lasten gør den paagældende uskikket til at varetage sine Anliggender.

D. L. 3—17—1 nævner foruden de ovenfor fremhævede særlige Umyndiggørelsesgrunde »andre Aarsager, som af Øvrigheden billig kiendis.« Herved er der givet Øvrigheden en vis almindelig Bemyndigelse til at umyndiggøre, naar den skønner det paakrævet. Beføjelsen til at udøve dette Skøn maa ved Retsplejeloven anses for at være gaaet over til Domstolene. I Praksis vides Bestemmelsen ikke at have faaet udstrakt Anvendelse, men den har dog vist nok virket saaledes, at naar vedkommende selv begærede at blive umyndiggjort, toges det ikke saa strengt med Betingelserne, saa at ogsaa en mindre Grad af Svækkelse kunde anses tilstrækkelig til at bevirke Umyndiggørelse. Udkastet, der ikke udtrykkelig nævner Alderdomssvækkelse som Umyndiggørelsesgrund, har nu opstillet en særlig Gruppe af Umyndiggørelsestilfælde, hvorunder foruden Alderdomssvækkelse ogsaa de Tilfælde falder, som det kan anses praktisk paakrævet at henføre under gældende Rets »andre Aarsager«. Fælles for denne Gruppes Tilfælde er det, at vedkommende selv skal fremsætte Begæring om Umyndiggørelse. Betingelsen for, at Begæringen skal efterkommes, er, at han »paa Grund af legemlig Mangel. Sygdom eller anden Skrøbelighed er mindre skikket til at varetage sine Anliggender.« Der kræves altsaa en mindre Grad af Uskikethed end efter Nr. 1—3.

Det er klart, at de færreste Sygdomme vil kunne danne Grundlaget for en Umyndiggørelse. Sygdommen maa have en vis alvorligere, som oftest langvarigere Karakter, og den maa som nævnt øve den Indvirkning paa den syges almindelige Evner, at han kan betegnes som mindre skikket til at varetage sine Anliggender. Ved »legemlig Mangel« tænkes nærmest paa Døvstumhed, Blindhed o. desl. og ved »an-

den Skrøbelighed« navnlig paa Alderdomssvagthed.

Forsaavidt de anførte Mangler er saadanne, at Forholdet falder ind under Nr. 1—3. faar nærværende Bestemmelse den Betydning, at naar egen Begæring foreligger, behøver der ikke at stilles saa strenge Krav til Beviset for Manglernes Tilstedeværelse. Paa den anden Side er den blotte Begæring om Umyndiggørelse ikke nok; der skal tillige foreligge de objektive Mangler.

De svenske og norske Udkast indeholder i Realiteten de samme Bestemmelser med lidt Variation i Udtrykkene. Det norske Udkast har yderligere tilføjet en særlig Regel om Umyndiggørelse af Personer, som staar under Fattigforsørgelse. Denne Regel er imidlertid overflødig hos os, da Fattigloven af 9. April 1891 §§ 38—39 indeholder Bestemmelser, som maa anses for fyldestgørende, og noget lignende er Tilfældet med den svenske Fattiglov af 14. Juni 1918, se dennes § 62.

#### ad § 3.

Da Udkastet principielt indrømmer den unge en vis Handlefrihed ved 18 Aarsalderens Indtræden, i Hovedsagen som den nuværende personlige Myndighed, kan det, navnlig hvis han er sindssyg eller aandsvag, være paakrævet at forebygge, at denne Handlefrihed indtræder. Paa samme Maade kan det til hans Beskyttelse være nødvendigt at sørge for, at den fuldstændige Handlefrihed, som ellers indtræder med det fyldte 21. Aar, ikke indtræder. Det bestemmes derfor, at Umyndiggørelse kan dekretes allerede fra det fyldte 18. Aar at regne, hvis Omstændighederne gør det paakrævet. Sagen kan i saa Fald allerede rejses for det 18. Aar, ligesom den, hvis Umyndiggørelsen først skal træde i Kraft med Myndighedsalderens Indtræden, kan rejses før det fyldte 21. Aar. Dekretet kan da ogsaa afsiges før de nævnte Terminer.

Det anses for selvfølgelig, at det ved en saadan Umyndiggørelse bliver Regler-

ne om umyndiggjorte der kommer til Anvendelse, ikke derimod Reglerne om mindreaarige, forsaavidt de afviger fra de førstnævnte. En udtrykkelig Udtalelse herom, saaledes som i den tilsvarende norske Paragraf optaget, har man derfor fundet overflødig.

ad § 4.

Med Hensyn til Tidspunkterne, fra hvilke et Umyndiggørelsesdekret skal have Retsvirkning, bliver man staaende ved Reglerne i Plakaten af 10. April 1841, som væsentlig gentages i nærværende Paragraf. I Sverige regnes Dekretets Virkninger efter gældende Ret fra dets Udfærdigelse, men det svenske Udkast foreslaar ligesom det danske, at Virkningerne overfor godtroende Medkontrahenter først skal regnes fra dets Kundgørelse, som dér finder Sted i Kundgørelsestidende (Stats-tidende). For Norges Vedkommende findes Reglerne herom i Umyndiggørelsesloven af 28. November 1898, og herefter faar Dekretet straks Retsvirkning overfor alle.

ad § 5.

Umyndiggørelsen bliver at ophæve, naar den umyndiggjorte igen findes skikket til at varetage sine Anliggender. Det er Retten, der afgør dette efter Skøn. Det er saaledes ikke nok til Umyndiggørelsens Ophævelse, at den oprindelige Umyndiggørelsesgrund er bortfaldet, hvis der nu foreligger en anden. Det er heller ikke nok, at den, der er umyndiggjort efter egen Begæring, nu begærer sin Myndighed tilbage, naar den Svaghed, som bevirkede, at Begæringen kunde tages til Følge, vedblivende foreligger eller er blevet afløst af en anden, der har samme Virkning (den lamme er f. Eks. blevet blind).

## Kapitel II.

### Om Værger.

Reglerne i dette Kapitel er kun blevet fælles mellem Sverige og Danmark. I Norge er vel udarbejdet stærkt beslæg-

tede Regler, men man har ikke dér ment at kunne udstrække det egentlig skandinaviske Fællesarbejde til disse Bestemmelser.

ad § 6.

Efter gældende dansk Ret (D. L. 3—17 og L. Nr. 133 af 27. Maj 1908) er det ikke alene Forældrene, der har en Fortrinsadgang til Værgemaalet, men er de døde eller ude af Stand til at være Værger, har hele den mandlige Slægt i en ved D. L. 3—17—2 nærmere fastslaaet Rækkefølge Fortrinsret til Værgemaalet; de er fødte Værger. Denne Fortrinsadgang for Slægten passer imidlertid ikke for Nutidens Forhold og Opfattelse, navnlig ikke fordi den er bundet til en bestemt Rækkefølge af Slægtsskabsgraderne uden Hensyn til, om Personen faktisk staar Barnet mere eller mindre personlig nær. Man har derfor ment at burde indskrænke det fødte Værgemaal til alene at omfatte Forældrene. Der kunde være Spørgsmaal om at lade dem udøve Værgemaalet i Forening, ligesom det er foreslaaet om Forældremyndigheden i Ægteskabslovforslagets § 52\*), der svarer til dette Udkast § 21; men dette maa anses for uhensigtsmæssigt af Hensyn til, at Værger skal optræde i retlige Forhold, og dette væsentlig vil besværliggøres, hvis der altid skal optræde to Personer i Forening. Værgemaalet bør derfor tilkomme den ene af Forældrene, og da Faderen som Regel kan forudsættes at være den mest forretningskyndige og oftest tillige vil være den ældste, bør han have første Ret til Værgemaalet for sine Ægtebørn, saa at Moderens Ret kun indtræder, hvis Faderen af de bestemte i Loven angivne Grunde er udelukket fra Værgemaalet. Dette knyttes iøvrigt saaledes til Forældremyndigheden, at naar den ene af Foræl-

\*) Anm. Ved Ægteskabslovforslaget sigtes til de af Familieretskommissionens tidligere udarbejdede Udkast til »Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning« og til »Lov om Ægteskabets Retsvirkninger«, saaledes som disse er sammenarbejdede ved et Regeringsforslag af 1919, og dette citeres her efter den Form, hvori det blev vedtaget ved Folketingets 3die Behandling den 12. Februar 1920.

drene mister denne, og den tillægges den anden alene, faar denne dermed ogsaa Værgemaalet. Det vil følge af almindelige Retsgrundsætninger, at Faderen ikke, fordi han er Værge, er berettiget til at iværksætte Foranstaltninger, der som hørende under Forældremyndigheden kun kan besluttes af ham og Hustruen i For-  
 ening, eller at hindre Forholdsregler, som paa samme Maade gyldig er besluttede. Har Faderen paa Grund af Umyndighed været udelukket fra at være Værge, indtræder han i Værgemaalet, saasnart han bliver myndig, og det tidligere Værgemaal bortfalder, hvis det er tilfaldet Moderen. Har der været beskikket en Værge, maa Beskikkelsen tilbagekaldes. Det samme gælder iøvrigt Moderens fødte Værgemaal, der indtræder, saa snart hun fyldestgør Betingelserne, og Faderen mangler dem.

Ved Skilsmisse, Separation eller Samlivsophævelse vil det fødte Værgemaal tilfalde den af Forældrene, der faar Forældremyndigheden, uden Hensyn til om Værgemaalet tidligere har været udøvet af den anden. Hvis den, hvem Forældremyndigheden tilfalder, mangler Betingelserne for at være Værge, tilkommer der dog ikke den anden Ægtefælle noget født Værgemaal, da han ikke mere har Andel i Forældremyndigheden. Der maa altsaa i saa Fald beskikkes en Værge.

#### ad § 7.

Ligesom i nugældende Ret er Moderen til et Barn udenfor Ægteskab dettes fødte Værge. Men ogsaa her betones Værgemaalets Tilknytning til Forældremyndigheden; thi tillægges denne Faderen, jfr. Kap. III. § 28, bliver han født Værge.

#### ad § 8.

Ogsaa med Hensyn til Værgemaal træder Adoptivforældrene i de naturlige Forældres Sted. Det svenske Udkast har ingen Regel herom, da det følger af Adoptionsloven. Dette vilde ligeledes være Tilfældet her, hvis Kommissionens Ad-



optionslovudkast var blevet til Lov ogsaa i Danmark, men da dette hidtil ikke er sket, har det været nødvendigt at optage nærværende Paragraf, der i alt væsentligt stemmer med de nugældende Regler i Lov Nr. 133 af 27. Maj 1908 § 6.

ad § 9.

Ligesom efter gældende Ret skal den fødte Værgen uden særlig Beskikkelse overtage Værgemaalet, og dette gælder, selv om der tidligere har været beskikket en Værgen, fordi den fødte Værgen har været umyndig. Der maa altsaa drages Omsorg for, at den tidligere Værgen samtidig fra-træder.

ad § 10.

Er der ingen født Værgen, maa en Værgen beskikkes.

Det fødte Værgemaal gælder ikke for umyndiggjorte, og det er derfor selvfølgelig, at naar en Person er umyndiggjort, maa der beskikkes ham en Værgen. Særlige Regler om, hvem der skal beskikkes, opstiller Udkastet ikke, og en særlig Fortrinsadgang til at beskikkes er ikke tillagt nogen. Faktisk vil Værgen imidlertid som Hovedregel blive søgt indenfor den nærmeste Slægt, særlig blandt Forældrene, hvis disse iøvrigt er egnede dertil. Dette vil ogsaa stemme med, at der, hvor det gælder mindreaarige, er tillagt dem en virkelig Forret. Paa samme Maade vil det ofte findes rettest og stemmende med Tankegangen i den nedenfor i § 11 indeholdte Bestemmelse at vælge Ægtefællen til Værgen, idet den baade vil staa den umyndiggjorte nærmest og have den største Indsigt i og Interesse for hans Anliggender. Men nogen Pligt til at beskikke Ægtefællen indføres ikke. Det vil kunne være hensigtsmæssigere at beskikke en anden, se saaledes nedenfor ad Kap. V. § 51. og Kravet om særlig Forretningskyndighed hos Værgen saavel som Hensynet til, om Ægtefællen er medskyldig i Umyndiggørelsesgrunden, f. Eks. hvis denne er Ødselhed, vil kunne føre til at forbigaa Ægtefællen.

For de mindreaarige vil der imidlertid i mange Tilfælde ikke være nødvendig Brug for nogen Værge, navnlig naar de ingen Formue har, idet deres Anbringelse i Pleje eller Lære som Regel kan foregaa ved Familiens eller det offentliges Foranstaltning, uden at nogen Værges Medvirken udkræves. Tidligere fandt der da i saadanne Tilfælde som Regel heller ingen Værgebeskikkelse Sted, men da det fødte Værgemaal udstraktes saa langt, vilde der i Reglen kunne paavises en, der var født Værge. Efter Udkastet vilde derimod en forældreløs mindreaarig staa uden Værge, hvilket ogsaa vilde have den Betydning, at der som Regel ingen var, som havde Forældremyndigheden over ham, hvis han var under 18 Aar. Man har derfor fundet det rigtigst i al Almindelighed at udtale, at en Værge beskikkes. Nogen større Fare ved at det undertiden maatte blive undladt er der dog ikke, da Beskikkelsen altid vil kunne ske senere, naar et foreliggende Retsforhold gør den paakrævet.

Man mener ikke at have Brug for en samtidig Anordning af flere Værger, der enten i Forening eller hver for sit Omraade skal styre den umyndiges Anliggender, saaledes som det bestemmes i det svenske Udkast overensstemmende med gældende svensk Ret. Der vides ikke hidtil at have været nogen egentlig Trang til et saadant Dobbeltværgemaal, og det skønnes da i Fremtiden helt at kunne undværes, idet man, hvis den egentlige Værge paa Grund af Sygdom, egen Interesse, Fraværelse eller anden saadan Aarsag er forhindret fra at optræde, kan nøjes med at beskikke en særlig Værge til at udføre den bestemte foreliggende Forretning, en Værge ad hoc, og iøvrigt kan hjælpe sig ved at lade Værgen benytte Fuldmægtige. Den samme Grund som bevirker, at man ikke vil indføre Forældres kollektive Værgemaal, medfører desuden, at ethvert kollektivt Værgemaal bør undgaas, og flere indbyrdes uaf-

hængige Værgemaal kan ikke anses for praktisk paakrævede.

ad § 11.

Efter gældende dansk Ret, Lov 7. April 1899 § 10, kan Ægteemanden beskikkes til Hustruens Værge, selv om en født Værge forefindes. I det svenske Udkast er det ikke fundet nødvendigt at optage en saadan Regel. Alligevel har man fundet det rettest, at Reglen bibeholdes i det danske Udkast af Hensyn til, at det i Konfliktstilfælde mellem Ægteparret og den umyndiges Forældre vil kunne skabe en vanskelig og for de unge uheldig Situation, hvis Faderens Værgemaal skulde opretholdes, og uden Bestemmelsen vilde det ofte være vanskeligt mod Faderens Protest at fratage ham Værgemaal. Er han derimod villig til at afgive det, kunde Ægtefællen naturligvis beskikkes til Værges ogsaa uden Reglen i § 11. Ikke heller er det Meningen med denne, at Ægtefællen altid skal beskikkes til Værges fremfor Faderen, men det maa bero paa Omstændighederne, navnlig naturligvis Parternes begrundede Ønsker. Reglen gælder for begge Ægtefæller, men faar med den stærkt nedsatte Myndighedsalder næppe synderlig praktisk Betydning, navnlig ikke for Manden, da han jo ikke uden Dispensation kan blive gift før sit 20. Aar.

ad § 12.

Værgemaal kan ikke udøves af den, der selv er umyndig eller staar under Lavværgemaal. Dette gælder ogsaa nu og synes ret selvfølgelig. Meningen med at denne Betingelse udskilles fra de øvrige Betingelser, der omtales i § 13, og opstilles i en særlig Paragraf, er imidlertid den, at man vil gøre Myndighed til en absolut Betingelse for overhovedet at optræde som Værges, saaledes at den umyndige Fader eller Moder overhovedet ikke bliver Værges og Værgesbeføjelsen uden videre bortfalder ved selve Umyndighedens Indtræden. Den umyndige Fader vil saaledes intet som helst Værgemaalsskridt kunne foretage for sin

umyndige Søn, selv om der endnu ingen Værge er beskikket. Umyndigheden gør Værgens Værgehandlinger ugyldige ganske uden Hensyn til Tredjemands gode Tro. Er han umyndiggjort, maa det vistnok være en Forudsætning herfor, at den befalede Tinglæsning af Umyndiggørelsen har fundet Sted.

ad § 13.

Denne Paragraf angiver de almindelige personlige Fordringer, der maa stilles til den, som skal beskikkes til Værge. De er væsentlig de samme som efter gældende Ret. Værgen skal være paalidelig, d. v. s. han skal være en Person, som man i Almindelighed kan stole paa, og hvem man kan betro andres Interesser uden at behøve at frygte for, at han skal tilsidesætte dem eller misbruge sin Stilling. Han skal være vederhæftig, hvilket naturligvis først og fremmest vil sige, at han ikke maa være under Konkurs eller blot insolvent, men ogsaa at han i det hele skal have en saadan økonomisk Soliditet, at ikke et Sammenbrud, der kunde indtræffe naar som helst, kunde bringe ham i Fristelse til at misbruge sin Stilling, eller han i det hele kunde befrygtes at ville gøre sig Indtægt af Værgemaalet. Derimod kræves det ikke, at han skal eje nogen Formue, og navnlig heller ikke som efter D. L. at han helst skal have ligesaa stor Formue som den umyndige, hvilket med Nutidens Overformynderistyre vilde være ganske overflødigt.

Opfyldelsen af disse Betingelser skal imidlertid ikke i og for sig være nok. Saa vidt muligt skal til Værge kun vælges Personer, der efter deres Indsigt, Erfaring og personlige Forhold kan anses for egnede til netop dette Værgemaal.

I denne Paragraf tales der kun om Beskikkelse af Værger. Med Hensyn til fødte Værger, der jo tiltræder Værgemaallet umiddelbart uden Hensyn til deres mulige mindre heldige personlige Egenskaber, gives der nedenfor i § 16 Regler om, under hvilke Betingelser Værgemaallet skal

fratages dem, hvilket efter Omstændighederne kan ske straks ved Værgemaalets Tiltræden.

Straffede Personer er ikke i og for sig udelukkede fra at beskikkes som Værger, men i Reglen vil de jo ikke kunne anses for at fyldestgøre Betingelserne.

Lovbogens Regler om, at Slegfredsøn ikke maa være Værge for Ægtekvindes Søn, at Fæstemand ikke maa være sin Fæstemøs Værge, eller at Tjenestekarl ikke maa være Værge, maa anses for forældede og er derfor ikke optaget i Udkastet.

Noget Forbud mod, at Udlænding kan være Værge, indeholdt Lovbogen ikke, og det opstilles heller ikke her. Tværtimod vil det i Bilag I under Behandlingen af Forholdet til fremmed Ret udtrykkelig blive udtalt, at Udlændinge kan beskikkes som Værger.

Den tilsvarende svenske Bestemmelse § 5, 2det Stykke paabyder udtrykkelig, at samme Person normalt bør beskikkes til Værge for flere mindreaarige Søsken. Dette vil sikkert i Reglen være det mest praktiske og bør da ogsaa ske. Men Søskenes almindelige Interesser kan være modstridende — hvorfor et Forbehold ogsaa er taget i den svenske Regel — og udtrykkelig i Loven at fremdrage dette Tilfælde, har man derfor ikke anset for tilstrækkelig paakrævet, hvorimod Forholdet ad administrativ Vej hensigtsmæssig kan ordnes i den angivne Retning.

ad § 14.

Da Forældrene som staaende Barnet nærmest maa forudsættes som Regel bedst at kunne afgøre, hvem der mest er skikket til at varetage dets Interesser, er det fundet rimeligt, at de ogsaa skal have Ret til at bestemme, hvem der efter deres Død, naar ingen født Værge altsaa mere findes, skal være Barnets Værge. En Regel af dette Indhold, der i mere eller mindre beslægtet Form er kendt i en Række fremmede Lovgivninger, er derfor optaget i nærværende Paragraf. Reglen er at forstaa saaledes, at Forældrene i Forening kan be-

stemme, hvem der skal være Værge efter den længstlevendes Død, eller den længstlevende, hvem der skal være det ved dens Død. Derimod skal den førstafdødes Bestemmelse ikke kunne udelukke den længstlevendes fødte Værgemaal, selv om den har deltaget i Bestemmelsen, naar den nu gør sin Ret til Værgemaal *gældende*. En anden Sag er, at Bestemmelsens Opfyldelse kan være en Forudsætning for, at den længstlevende kan opnaa andre ved samme Bestemmelse fastsatte Fordele, f. Eks. en Arv. End ikke hvor en Ægtefælle f. Eks. efter Skilsmisse er alene om Forældremyndigheden, skal den kunne udelukke den efterlevendes Værgemaal, hvis denne ved førstnævntes Død skulde faa Forældremyndigheden tillagt. Derimod kan den efter Lov 26. Maj 1868 § 11, som opretholdes ved Udkastet, se nedenfor ad Kap. VII § 64, bestemme, hvem der som Værge skal bestyre de Midler, den selv efterlader den umyndige, uanset om dette er Tvangsarv.

Bestemmelsen behøver ikke at fremtræde i Testamentsform, men den maa naturligvis foreligge i en saadan Skikkelse, at den kan anses for at være alvorlig ment. En Betingelse for at kunne træffe Bestemmelsen er, at vedkommende har Forældremyndigheden, eller hvis Barnet nu er fyldt 18 Aar, havde den ved denne Alders Indtræden.

Reglen gælder ogsaa Forældre til uægte Børn, men da Moderen er alene om Forældremyndigheden for disse, vil det kun være hende der kan træffe Bestemmelsen; denne vil imidlertid ikke kunne være til Hinder for, at Overøvrigheden i Medfør af § 28 efter Moderens Død tillægger Faderen Forældremyndigheden, og herved bliver han Barnets fødte Værge. Har Faderen først faaet Forældremyndigheden — hvilket jo iøvrigt ogsaa undtagelsesvis kan ske, medens Moderen lever — faar han naturligvis ogsaa Adgang til at træffe Bestemmelse om Værgemaal ved hans Død, og ifølge det til Grund for Reglen liggende Princip, at den af Forældrene, der sidst

har udøvet Værgemaal, maa anses for den bedst egnede til at udpege sin Efterfølger, vil da hans Bestemmelse komme til at gaa forud for Moderens.

De værgesbeskikkende Myndigheder skal være forpligtede til at efterkomme Bestemmelsen, medmindre denne maa anses for at staa i Modstrid med den umyndiges Tarv.

Naturligvis maa den designerede Værges opfylde de almindelige Betingelser for at kunne beskikkes, navnlig være myndig, paalidelig og vederhæftig.

#### ad § 15.

Paatagelse af Værgemaal er her som de fleste andre Steder en social Pligt. Værgemaal er et borgerligt Ombud, som ingen uden bestemt, i Loven fastsatte Grunde kan afslaa.

§ 15 giver Regler om, hvem der skal kunne undslaa sig ved at beskikkes til Værges. For det fødte Værgemaal gælder ingen Ret til Afslag, men Pupilauctoriteterne vil ligesom hidtil kunne fritage for Værgemaal, naar Grund dertil skønnes at foreligge.

Aldersgrænsen, ved hvilken man kan afslaa Overtagelsen af et Værgemaal, er sat til 60 Aar. Endvidere kan Værgemaal afslaa af den, hvem det paa Grund af Sygdom eller Legemsfejl, f. Eks. Lamhed eller Blindhed vilde volde uforholdsmæssigt Besvær. Nu gælder ingen Fritagelsesret i saadanne Tilfælde, men kun Reglen i D. L. 3—17—13 om, at Personer, som i særlig Grad er svækkede, ikke maa være Værger, og som Eksempel nævnes saa Alderdom eller »Uvid« d. v. s. Sindssyge.

Fremdeles mener man, at saadanne Personer, paa hvis Tid Embedsstillinger eller Ombud lægger særligt Beslag, saa at Værgemaal vil falde dem uforholdsmæssig til Byrde, bør kunne fritages derfor. Herom haves nu kun Bestemmelsen i alm. Kassefr. 8. Juli 1840 § 51, som nærmest bundet i Hensynet til Statskassen. Reglen efter svensk Forslag er her noget

afvigende, idet navnlig borgerlige Ombud ikke kan udgøre Fritagelsesgrund.

Iøvrigt kan man efter gældende Ret kun undslaa sig ved et Værgemaal, naar man i Forvejen har 3 særlig byrdefulde Værgemaal. Man mener nu, at man ikke bør forlange af en Mand, at han skal passe mere end 2 Værgemaal, og at man ikke skal regne ud, om disse er mere eller mindre byrdefulde. Værgemaal for egne Børn eller Adoptivbørn skal dog ikke tælle med ved denne Beregning.

Endelig bør en Mand ikke tvinges til at overtage et Værgemaal, som kan volde ham Tab ved at nødsage ham til i betydeligt Omfang at forsømme sine egne Anliggender, herunder hvis Værgemaallet vilde bringe ham i en vanskelig Interesseskonflikt, f. Eks. hvis det medfører, at han for sin Myndling skal styre en med hans egen konkurrerende Forretning. Man har derfor givet Adgang til at afslaa Værgemaal, naar det vilde nødsage Værgen til væsentlig at tilsidesætte egne Anliggender. Herunder vil det efter Omstændighederne kunne falde, at den umyndige bor meget langt borte eller paa et vanskelig tilgængeligt Sted.

I andre Tilfælde end de nævnte kan Værgemaal ikke afslaaes. De i det svenske Udkast § 8, Nr. 6 og 7 nævnte Tilfælde hænger sammen med nogle særlige svenske Bestemmelser, som ikke er optaget hos os.

Er Værgen først beskikket, skal han kunne begære sig fritaget for Hvervet, hvis han kommer i noget af de ovenfor nævnte Tilfælde, dog med Undtagelse af at han har faaet flere end 2 beskikkede Værgemaal, thi dette vil jo efter ovenstaaende bero paa ham selv.

#### ad § 16.

§ 16 handler om Fratagelse af Værgemaal og gælder ogsaa fødte Værger.

Bestemmelsen gaar ud paa, at Værgemaallet skal fratages Værgen, naar han viser sig uegnet til at varetage det, og som særlig praktiske Eksempler herpaa nævnes, at han misbruger sin Stilling eller



bliver uvederhæftig. I det praktiske Liv vil der kunne ventes udvist noget større Læmfældighed overfor de fødte Værger end overfor de beskikkede.

Iøvrigt kan henvises til Bemærkningerne til § 13.

Naar en født Værges afsættes, maa der beskikkes en anden Værges, medmindre der forefindes en Person, der i hans Forfald vilde være født Værges, fl. Eks. Moder naar Fader afsættes. I saa Fald er Beskikkelse overflødig. Hvis en Værges er beskikket, maa Beskikkelsen tilbagekaldes, jfr. ovenfor ad §§ 6 og 7, naar en af de fødte Værger kommer i den Stilling, at han opfylder Betingelserne for at overtage Værgemaalene. Dette udtales ikke udtrykkelig, men følger af Reglerne i § 6.

Pupilauctoriteterne skal føre Tilsynet med, at Værgerne gør deres Pligt og opfylder Værgemaalsbetingelserne.

ad § 17.

Det angives her, hvem de værgesbeskikkende Myndigheder skal være. I saa Henseende henholder man sig til gældende Ret.

Ønsker nogen sig fritaget for at beskikkes til Værges, maa Spørgsmaalet herom afgøres af den Myndighed, der skal meddele Beskikkelsen. Hvis en Værges ønsker sig fritaget for at fortsætte et Værgemaal, han allerede udøver, maa Bestemmelse derom træffes af den værgesbeskikkende Myndighed paa det Sted, hvor Værgemaalstilsynet føres.

Desuden tilføjes i § 17 en almindelig Bestemmelse om, at Justitsministeriet i særlige Tilfælde skal kunne bestemme, paa hvilket Sted Værgesbeskikkelse skal ske, hvilket navnlig kan faa Betydning vedrørende Danske i Udlandet, se nærmere Bilag 1.

## Kapitel III.

### Om Forældremyndighed.

I Ægteskabslovforslagets Kapitel VI. indeholdes nogle Bestemmelser om Foræl-

dremyndigheden over Ægtebørn. Som givne i Tilknytning til Ægteskabsreglerne handler disse Bestemmelser væsentlig kun om Ordningen af Ægtefællernes Forældremyndighed i Forholdet mellem dem indbyrdes.

Reglerne om Forældremyndighed staar imidlertid i mange Henseender i Forbindelse med Myndighedsreglerne, ja efter mange fremmede Retssystemer f. Eks. code civil og BGB udgør de en Del af disse, idet Forældrene, ved Ægtebørn normalt Faderen, har alle Værgens Beføjelser over Børnene til opnaaet Myndighedsalder. I dansk Ret har man vel holdt Forældremyndighed og Værgemaal ude fra hinanden, men ofte vil begge Funktioner tilkomme samme Person. Derfor er det, omend ikke absolut nødvendigt, dog hensigtsmæssigt at give Reglerne om Forældremyndighed i Forbindelse med Myndighedsreglerne. Dette anbefaler sig ogsaa af den Grund, at Begrebet Forældremyndighed ved den senere Retsudvikling her i Landet har faaet en stigende retlig Betydning. Der er derfor en ikke ringe Trang til at faa det noget nærmere reguleret ved, at det optages til samlet kodificerende Behandling.

Man har da ment i nærværende Lovforslag at burde indføje et særligt Kapitel om Forældremyndighed, i hvilket de allerede i Ægteskabsloven indeholdte Regler optages, i det væsentlige uforandrede.

Kapitlet er inddelt saaledes, at først behandles Forældremyndighedens Varighed og almindelige Indhold. Derpaa bestemmes, hvem Forældremyndigheden tilkommer, først over Ægtebørn, dernæst over Børn udenfor Ægteskab og endelig over Adoptivbørn. Derefter følger nogle Regler om Overdragelse af Forældremyndighed og til sidst nogle almindelige Bestemmelser om Afgørelserne i den Slags Sager og om Opretholdelse af visse af de nu gældende Bestemmelser.

Det bemærkes endnu, at de fra Familieretskommissionens Ægteskabslovud-

kast overforte Bestemmelser ikke har været gjort til Genstand for særlig Behandling i Kommissionen i dennes nuværende Sammensætning.

ad § 18.

Heri bestemmes, hvem der staar under Forældremyndighed. Ligesom hidtil sættes Grænsen ved det 18. Aar. At forhøje Grænsen lige til det 21. Aar, saaledes som det gælder i Sverige og mange andre Lande med denne Myndighedsalder, er fundet overvejende betænkeligt. For det første skal Personer over 18 Aar efter den gældende Forsørgelseslovgivning forsørge sig selv, og det er allerede af den Grund vanskeligt at berøve dem den Selvstændighed, som dog er en rimelig Forudsætning for denne Pligt. Idet man dernæst er paa det rene med, at man ikke vil kunne fratage den 18-aarige den ham allerede nu tilkommende Ret til selv at slutte Arbejdsaftaler, synes den udvidede Forældremyndighed at komme til at mangle en væsentlig Del af sit Indhold. Endelig vil det netop i de Tilfælde, hvor Spørgsmaalet om Indgaaelse af Arbejdsaftaler ikke foreligger, og hvor en Forlængelse af Forældremyndigheden derfor vilde faa Betydning, kunne virke uheldigt at lægge et saadant Baand paa den unges Selvbestemmelsesret, f. Eks. i Tilfælde, hvor han har Stedfader eller Stedmoder, hvis Indflydelse han gerne vil unddrage sig, eller hvor Forældrene er skilt, og den trufne Fordeling af Forældremyndigheden strider stærkt mod den unges Ønsker.

Forældremyndigheden bør derhos bortfalde ved Indgaaelse af Ægteskab. Den, der har indgaaet Ægteskab, kan ikke i personlig Henseende staa under sine Forældres Myndighed. Dette vilde let kunne blive uheldigt for dens personlige Stilling. Praktisk Betydning faar dette jo kun for Kvinder og efter Ægteskabsforslaget endda kun ved Opnaaelse af særlig Dispensation, som sjældent vil blive givet mod Forældrenes Protest.

Forældremyndigheden tilkommer Forældre uden Hensyn til deres egen Alder,

altsaa ogsaa den ugifte Kvinde under 18 Aar. Dette vil følge af, at Loven ingen Alders- eller Myndighedsbetingelse opstiller for at have Forældremyndighed.

ad § 19.

Her angives i store almindelige Træk Forældremyndighedens Indhold. Dette er i første Række en Pligt, men dertil er knyttet en Raadighed over Barnet.

Pligten gaar ud paa at drage Omsorg for Barnets Person. Denne Omsorg er dels rent materiel, der skal sørges for, at det faar den fornødne Ernæring, Pleje i Sygdomstilfælde, Husly, Varme og Klæder, uafhængigt af om den der har Forældremyndigheden ogsaa er pligtig til som Forsørger selv at bekoste disse Ting. Dels skal der vises Barnet en Omsorg af mere ideel Art, der skal sørges for, at det lærer at færdes mellem andre Mennesker, at det faar det fornødne moralske Begreb og almindelige Kundskaber, som Regel ogsaa at det faar en vis religiøs Opdragelse, det skal holdes i Skole, og naar det bliver større, skal det ogsaa have en saadan Uddannelse, at det kan ernære sig. Forældrene har ogsaa en vis Pligt til at afholde Barnet fra Lovovertrædelser, og i visse Tilfælde vil de kunne blive ansvarlige for dets Forseelser i saa Henseende.

Til disse Pligter svarer en udstrakt Myndighed over Barnets Person. Forældrene har i denne Retning en meget vidtgaaende Bestemmelsesret, der kun begrænses af Hensynet til Barnets Velfærd. Deres Vilje overfor Barnet kan de gennemføre ved Magt, uden at der kan blive Spørgsmaal om Ansvar for Selvtægt eller simpel Vold, de kan irettesætte Barnet og revse det (D. L. 6—5—5). Løber Barnet fra dem, kan de faa det bragt tilbage ved Politiets, efter Omstændighedernes Fogdens Hjælp, hvis det f. Eks. er kommet hjem til andre, der nægter at udlevere det.

Forældrenes Raadighed over Barnet er saaledes meget vidtrækkende. Men foruden at begrænses af de ovenfor nævnte Hensyn til Barnets Helbred og Vel-

færd bestemmes den nærmere gennem Indholdet af de Pligter, som den fører med sig. Som ovenfor nævnt skal Forældrene sørge for Barnets Opdragelse. Denne Opdragelse skal være i Overensstemmelse med Forældrenes og Barnets Stilling og Vilkaar. Den skal altsaa for det første være saaledes, at der meddeles Barnet de Forudsætninger, som sædvanlig kræves til at leve i den Klasse Mennesker, hvortil det hører; der skal bibringes det de Kundskaber, det Maal af Velopdragenhed og Levemaade, som der forlanges. Dernæst skal Hensyn tages til de økonomiske Kaar, jo bedre økonomisk stillede enten Forældrene eller Barnet selv er, jo mere kan der ofres paa Barnets Opdragelse, og endnu mere gælder dette dets videre Uddannelse. Er der Raad til at skaffe Barnet en faglig Uddannelse, bør Forældrene ikke lade det gaa ud i Erhvervsvirksomhed uden Uddannelse. Alt dette følger vel af Lovens Bud, men efter Sagens Natur bliver det Paabud, som det væsentlig er overladt til Forældrene selv at efterkomme, det er en *lex imperfecta*.

Med Hensyn til Barnets Uddannelse gives der yderligere den Regel, at der saa vidt muligt skal tages Hensyn til Barnets Anlæg og Ønsker. »Saa vidt muligt« vil ofte betyde »forsaavidt de økonomiske Forhold tillader det«. Barnet bør selvfølgelig ikke sættes til en Livsgerning, som det mangler Anlæg for, i alt Fald ikke hvis det har udprægede Anlæg for en anden. Dog maa der ogsaa her tilkomme Forældrene et Skøn over, om den Livsbane, i Retning af hvilken Barnets Anlæg og Ønsker gaar, ogsaa fører til en tilstrækkelig betryggende Stilling, og Forældre kan ikke være pligtige til, fordi deres Barn f. Eks. har udpræget musikalske Anlæg, at lade det anvende sin hele Uddannelse paa at udvikle disse, men maa, hvis de skønner det rigtigst, kunne lade det uddanne med et mere praktisk Erhverv for Øje. Dette Forbehold af Forældrenes Ret til at skønne gælder naturligvis endnu mere, hvor Spørgsmaalet er om Barnets

Ønsker. I det hele er ogsaa dette Paabud en *lex imperfecta*, og der hjemles ikke Barnet nogen Ret til at klage over Forældrenes Afgørelse.

ad § 20.

Efter nugældende dansk Ret er Forældre pligtige at forsørge deres Børn. Det antages imidlertid uden Hjemmel i nogen almindelig Lovbestemmelse, men med Støtte af en enkelt Særbestemmelse, D. L. 3—17—16 og 19 og Reskr. af 7. Februar 1794 § 2 samt Fr. 23. Maj 1800 jfr. L. 26. Maj 1868 § 10, at forsaavidt Børnene selv har Midler, er Forældrene berettigede til i Indtægterne af disse at gøre sig betalt for deres Udgifter til Børnenes Underhold, hvorimod de ikke kan angribe deres Kapital. Efter hvad der er Praksis udbetaler Overformynderiet alle et Barns Renter til Værgen, altsaa i Reglen Faderen, der saalremt de ikke overstiger 400 Kr. intet Regnskab skal aflægge for deres Anvendelse, men i modsat Fald skal aflægge Regnskab for, hvorledes Pengene er anvendt. Der stilles dog ikke Krav om nogen indgaaende Specifikation af Udgifterne, og det kan vist i det hele siges, at der indrømmes et betydeligt Spillerum for Anvendelsen af saadanne Renter, saalænge deres Anvendelse staar i Forbindelse med Barnets Underhold, saaledes at det tillades, at Midlerne ogsaa til en vis Grad kommer Forældre og Søkende til Gode.

I fremmede Retsforfatninger, saaledes efter Code civil § 384 og BGB § 1649, er det almindeligt, at der indrømmes Forældrene en ligefrem *usufructus*-Ret til Børnenes Formue, saaledes at de maa anvende Indtægterne af denne efter Behag og ikke skylder noget Regnskab for disse, men naturligvis ikke maa angribe selve Kapitalen.

I sig selv synes en Regel om, at Forældrene (d. v. s. de virkelige Forældre, ikke derimod andre der maatte have Forældremyndigheden), faar en videregaaende Ret til at raade over Barnets Indtægter, at stemme godt med den nære Sammenhæng,

som bestaar mellem Børns og Forældres Interesser. En saadan Regel er heller ikke fremmed for dansk Ret, idet fornævnte Reskr. af 7. Februar 1794 § 2 netop hjemler Forældrene Brugsret til Barnets Renteindtægter uden Hensyn til, om de er store eller smaa, naar den efterlevende af Forældrene besidder Boet i Henhold til tinglæst Skifteekstrakt. Saa længe Familien er samlet, d. v. s. deltager i samme Økonomi og har fælles Hjemsted uden Hensyn til, om en enkelt midlertidig opholder sig andetsteds, ligger det nær, at dens samlede Indkomst anvendes til bedste for Helheden og efter Bestemmelse af dem, der har Ledelsen af denne, nemlig Forældrene.

Man har dog fundet, at det er det rigtigste at blive staaende ved den i dansk Ret tilvante Regel, at Forældre kun maa anvende deres Barns Indtægter til dets Underhold, dog at der i saa Henseende bør vises en vis Rummelighed, saa at Hensyn ogsaa kan tages til, at Barnets Opdragelse og Uddannelse i Overensstemmelse med dets egne økonomiske Kaar kan medføre visse forøgede Udgifter for Forældrene, f. Eks. til Bolig og Forplejning. Denne Tankegang udtrykkes i Udkastets § 20 ved, at Anvendelse af Indtægterne — modsat Kapitalen — kan ske i passende Omfang og under behørig Hensyntagen til deres d. v. s. Forældrenes og Barnets Stilling og Vilkaar. Har Forældrene selv Indtægter nok, maa de ikke tære paa Barnets til deres egne Fornødenheder, men trækker Barnets rigeligere Indkomster dem og dermed hele den øvrige Familie op i et ligesom højere Forbrugsniveau, vil noget af Barnets Midler ogsaa komme dem til Gode. For Midlernes Anvendelse skal der aflægges sædvanligt Regnskab. Under Indtægter omfattes saavel Renter og Formueudbytte som Arbejdsfortjeneste, men hvor der ikke netop er Tale om Barne-Virtuoser og Vidunderbørn, vil denne sidste aldrig spille nogen større Rolle. Dog forekommer det, at Børn under 18 Aar ved deres Arbejde underholder

deres Forældre, og dertil er de altid berettigede, selv om en af Forældrene er deres Værge, idet de jo selv fra deres 15. Aar raader over deres Selverhverv, jfr. nærmere Kap. IV § 39.

ad §§ 21—27.

Disse Paragrafer indeholder en uforandret Gengivelse af Ægteskabslovforslagets §§ 54 og 56—61, kun med enkelte sproglige Rettelser («Ægtefæller» til »Forældre«, » de fælles Børn« til »Ægtebørn«). Om disse Paragrafers Motivering kan derfor henvises til Kommissionens Betænkning angaaende Forslag til Lov om Ægteskabets Retsvirkninger Pag. 94—101 og 104—110.

Ægteskabslovforslagets § 55 (Kommissionsudkastet af 1918 § 17) indeholder en Bestemmelse om, at Forældre, der er uenige om Udøvelsen af deres Forældremyndighed i Spørgsmaal af væsentlig Betydning for Barnets Tarv, kan indbringe Sagen til Overøvrighedens Afgørelse. Denne Bestemmelse vakte imidlertid Modstand fra forskellig Side i Rigsdagen, og da det, saaledes som allerede paavist i Kommissionens Betænkning 1918 (pag. 97 ff.), er forbundet med meget store Vanskeligheder at finde en hensigtsmæssig Ordning af en Rekurs til Myndighederne i disse Anliggender, hvorfor Kommissionen ogsaa har næret en Del Betænkelighed ved at bringe en saadan Rekurs i Forslag, og da endvidere den tilsvarende Bestemmelse i det svenske Udkast ikke er blevet optaget i den svenske Lov af 11. Juni 1920, idet den blev udstemt i Rigsdagen, og det norske Forslag overhovedet ikke har optaget Regler om Forældremyndighed, men har henholdt sig til den bestaaende Retsbrug og de gældende Love af 10. April 1915, vil den skandinaviske Overensstemmelse bedst fremmes ved at lade Reglen falde, og det foreslaas derfor at udelade den i nærværende Udkast. Loven vil i saa Fald ingen Regel give for Løsning af Konflikter mellem Forældre om Forældremyndighedsspørgsmaalet, saa længe de lever sammen,



og Løsningen af saadanne Konflikter maa da bero paa almindelige Retsgrundsætninger. Heller ikke i andre Tilfælde aabnes der nogen Adgang til at indbringe Forældrenes Udøvelse af deres Forældremyndighed for nogen højere Myndighed, undtagen hvor der bliver Spørgsmaal om selve Forældremyndighedens Fratagelse i Medfør af § 23 eller Børnelovens Regler. Udøves derimod Forældremyndigheden af Værgen som saadan, haves der Rekurs til Pupilautoriteterne, se nedenfor ad § 52.

I denne Forbindelse bør det dog nævnes, at den finske Lagberedning i et i 1920 offentliggjort Udkast til Lov om Ægtefællers Retsforhold og til visse andre i Forbindelse dermed staaende Love har optaget en Regel om, at Ægtefæller i Forening skal udøve Værgemaal — hvorunder Forældremyndigheden indbefattes — og at en offentlig Myndighed i Tilfælde af betydningsfulde Tvistigheder skal dømme dem imellem, se Lagberedningens Forslag tillag om makars rättsförhållanden, Helsingfors 1920, pag. 1, 15 og 78, jfr. pag. 40, Sp. 2.

En Følge af, at Ægteskabslovforslagets § 55 saaledes udelades, bliver det, at ogsaa § 62, Kommissionsudkastets § 24, der slutter sig hertil, maa udgaa.

-----

Reglerne i §§ 21—27, der saaledes er overførte fra Ægteskabslovforslaget, gælder ikke for Børn udenfor Ægteskab. Dette fremgaar allerede af disse Reglers Plads i Udkastet, idet dette, der først behandler Forældremyndighedens almindelige Indhold, derefter gaar over til at opstille Regler om, hvem den tilkommer, og her først behandler de ægte Børn, derpaa Børn udenfor Ægteskab og endelig Adoptivbørn. Tilsidst gives der saa for Børn i Almindelighed nogle Bestemmelser om Overførelsen af Forældremyndighed samt nogle almindelige Regler om Overøvrighedens Virksomhed o. desl.

ad § 28.

Forældremyndigheden over uægte

Børn tillægges ligesom nu Moderen. Efter hendes Død kan den tillægges Faderen, men dette beror paa Overøvrighedens Afgørelse, og det bør naturligvis ikke ske mod Faderens Vilje. Men selv om han ønsker det, bør det i Reglen kun ske, naar han ogsaa paa anden Maade lægger særlig Interesse for Barnet for Dagen navnlig ved at kuldlyse det, jfr. nu L. Nr. 130 af 27. Maj 1908 § 10, sidste Stykke, hvilken Bestemmelse ophæves ved Udkastets Kap. IX. § 77, idet den erstattes af nærværende Regel. Ellers tilfalder Forældremyndigheden Værgen.

ad § 29.

Adoptivforældre eller Ægtefæller, af hvilke den ene har adopteret den andens Barn, stilles med Hensyn til Forældremyndighed over Barnet som naturlige Forældre, jfr. den tilsvarende Ordning af Værgemaalet m. m. i L. Nr. 133 af 27. Maj 1908.

ad § 30.

Det er fundet nødvendigt her at give nogle Regler om Overførelse af Forældremyndighed. Dels er Forældremyndighed nok saa meget en Pligt som en Ret, dels har Samfundet en stærk Interesse i denne Funktions Udøvelse, og det er derfor noget betænkeligt at tillade de private helt frit at transigere indbyrdes om dens Overførelse. Vor gældende Ret har imidlertid, jfr. særlig Højesteretsdom i U. f. R. 1915 Pag. 271, stillet sig paa det Standpunkt, at Forældre kan binde sig ved saadanne Overdragelser paa sædvanlig Maade.

Under disse Omstændigheder har man anset det for rigtigst at give positive Regler for disse Overdragelser. Man mener, at hvor Overdragelse sker til en offentlig Myndighed, hvilket af praktiske Grunde ofte sker til Overværgeraadet som Led i Foranstaltninger efter Børneloven, Lov Nr. 72 af 14. April 1905, bør den frit kunne ske. Det samme gælder Overdragelser til saadanne Foreninger, der af det offentlige netop er anerkendte for at virke i deslige Øjemed. Helt udenfor Bestemmelsen er

der næst holdt saadanne Overførelser af Forældremyndighed, som finder Sted ved Adoption eller ved Separation, Skilsmisse og deslige, thi der finder Overførelsen jo Sted under en offentlig Myndigheds direkte Medvirken. I alle andre Tilfælde, altsaa navnlig hvor Forældremyndighed overdrages til private — hvilket især vil være praktisk, naar Barnet anbringes eller er anbragt i Pleje, og Plejeforældrene ønsker at faa Forældremyndigheden — bør den derom indgaaede Overenskomst ikke have Gyldighed, medmindre den godkendes af Overøvrigheden. Denne bør forinden gennem Undersøgelse have forvissat sig om, at Overførelsen virkelig vil være til Gavn for Barnet. Dernæst bør alle saadanne Aftaler og Afgørelser, overensstemmende med det ved Ægteskabslovforslaget anvendte Princip aldrig være saaledes urokkelig forbindende som en formueretlig Aftale, men hvad enten de er godkendte af Overøvrigheden eller ej, skal de kunne faas forandrede, naar afgørende Omstændigheder, særlig Hensynet til Barnets Tarv tilsiger det. Det kan navnlig tænkes, at Forældre, der under moralsk eller økonomisk Tryk har maattet give deres Børn fra sig, nu er kommet ud over deres Vanskeligheder, og at det baade for deres og Børnenes Trivsel vil være det heldigste, at de faar Børnene hjem. Herfra bør de ikke absolut være afskaaret, men den trufne Aftale bør kunne faas omstødt under Overøvrighedens Medvirken, naar der virkelig foreligger en rimelig og fyldestgørende Grund dertil.

Man har overvejet, om ikke Overøvrighedens Godkendelse af Forældremyndighedsoverførelse burde have Form af en Beskikkelse ligesom Udnævnelse af Værger. Herved vilde man opnaa ganske at frigøre Forholdet fra alle de almindelige Regler om privatretlige Aftaler, navnlig ogsaa om Betydningen af Forudsætninger, Betingelser m. m. Da man imidlertid, hvor Talen er om velgørende Foreninger og offentlige Institutioner, af praktiske Grunde mener at burde beholde den nu brugelige Form af en Aftale, maa det anses for

hensigtsmæssigt, at ogsaa Overførelse af Forældremyndighed mellem private faar samme Form.

Dør den Person, til hvem Forældremyndigheden i Overensstemmelse med nærværende Paragraf er overført, bør den ikke derved af sig selv falde tilbage til Forældrene. Afdøde kan have Slægtninge eller nærpaarørende, hvem Barnet er kommet til at staa nærmere og som gerne vil beholde det. Det bestemmes derfor, at Overøvrigheden i saadanne Tilfælde skal træffe Afgørelse af, hvem Forældremyndigheden skal tilfalde. Naturligvis vil det da ofte blive Forældrene, hvis disse ønsker at faa Barnet tilbage og er i Stand til at modtage og opdrage det. Men noget Retskrav derpaa faar de ikke.

ad § 31.

Naar hele Forældremyndighedsforholdet her optages til kodificerende Behandling, maa man anse det fornødent ogsaa at give udtrykkelige Regler om, hvorledes der skal forholdes med Udøvelsen af Forældremyndigheden, hvor denne kun indehaves af een Person, og denne ene Person er forhindret i at udøve den. Ikke mindre vigtigt er det at bestemme, hvilken Myndighed der skal afgøre, om der foreligger saadanne Omstændigheder, at en Omlægning af Forældremyndigheden, eventuelt rent midlertidig, bør ske.

Saa længe Forældremyndigheden indehaves af samlevende Ægtefæller, er Forholdet ordnet ved Udkastets §§ 22 og 23. Lever Forældrene derimod ikke sammen, idet deres Samliv er ophævet ved Skilsmisse, Separation eller lign., eller er de ikke gifte, kan der, hvis den, hvem Forældremyndigheden er tillagt, bliver forhindret i at udøve den i kortere eller længere Tid, f. Eks. hvis han bliver sindsygt eller hensat til Strafafsoning, blive Spørgsmaal om en ny Ordning af Forældremyndigheden. Det samme gælder, hvis en tilsvarende Hindring rammer den, til hvem Forældremyndigheden er over-

fort i Medfør af § 30. Man mener nu ikke, at der i saadanne Tilfælde paa samme Maade som ved Dødsfald bør tillægges den tidligere Medindehaver eller Eneindehaver af Forældremyndigheden eller Faderen til et uægte Barn nogen Fortrinsadgang til at faa Forældremyndigheden overdraget. Oftest vil en saadan Tilstand blot være midlertidig, og Stillingen bør derfor kun foregribes saa lidt som muligt; hyppig vil særlige Foranstaltninger være overflødige. Imidlertid kan det være nødvendigt, at en Beslutning tages eller en Kontrakt indgaas, og der er derfor Trang til, at der skal kunne ske Beskikkelse til Udøvelse af Forældremyndighed i en særlig Situation, i Lighed med Beskikkelse af Værge til særligt Hverv. Det bestemmes derfor, at Overovrigheden, naar den anser det for paakrævet, skal kunne meddele en særlig Beskikkelse til at udøve Forældremyndighed, der kun skal vare, saalænge den Tilstand, hvorved den er foranlediget, vedvarer.

Viser Tilstanden sig stedsevarende, kan der i de fleste Tilfælde skabes en endelig Ordning ved Hjælp af § 32. I Tilfælde af Overførelse af Forældremyndighed i Medfør af § 30 kan denne Bestemmelses 2. Punktum anvendes til en Omlægning af Forholdet. Er Talen om et Barn udenfor Ægteskab, vil Forældremyndigheden ikke, saalænge Moderen lever, uden hendes Samtykke kunne endelig overføres til Faderen; men den midlertidige Ordning efter § 31 vil jo ogsaa være tilstrækkelig for Faderen, idet den faktisk vil blive endelig, naar Moderens Tilstand er stedsevarende.

ad § 32.

§ 32 er væsentlig kun en Gentagelse af Ægteskabslovforslagets § 63.

ad § 33.

Det er fundet rettest udtrykkelig at henlede Opmærksomheden paa, at de her citerede Lovbestemmelser bestaar ved Siden af nærværende Lov.

---

## Kapitel IV.

## Om Umyndigheds Retsvirkninger.

ad § 34.

Her indeholdes Hovedreglen om Retsvirkningen af Umyndighed, saa at sige den egentlige Definition af, hvad det vil sige at være umyndig: Den umyndige kan ikke selv styre sine Anliggender. Han kan ikke selv *raade over sin Formue*. Det betyder, at han ikke kan afhænde eller pantsætte sine Ejendele, ikke stifte begrænsede Rettigheder over dem, ikke opsigte Kontrakter desangaaende eller modtage Opsigelse eller Reklamationer fra andre, kort sagt intet foretage sig af alt det, som ellers en Ejer kan gøre med sin Ejendom. Dernæst kan han ikke *forpligte sig ved Retshandler*. Det vil sige, at han ikke ved Aftaler med andre kan paatage sig nogen retsgyldig Forpligtelse hverken til at udrede Penge eller andre Ydelser eller til at foretage sig eller undlade noget. Foretager han sig alligevel Handlinger af den Art, er de ugyldige. Fra denne Hovedregel er der dog gjort en Række Undtagelser, til hvilke Slutningen af § 34 sigter, og som nærmere vil blive omtalt paa hvert enkelt Sted. Da Formaålet med Bestemmelsen kun er at beskytte den umyndige, forbyder den ham alene at indgaa saadanne Retshandler, hvorved han kan forringe sin formueretlige Stilling, ikke derimod saadanne, ved hvilke han kun kan forbedre den. Reglen hindrer ham derfor ikke i at indgaa Retshandler, der udelukkende gaar ud paa at erhverve et Formuegode, men saasnart der i Forbindelse med Erhvervelsen af Formuegenstanden staar nogen Art af økonomisk Forpligtelse, kan den umyndige ikke indgaa Retshandlen. Det er altsaa ikke nok, at denne er fordelagtig, den maa overhovedet ikke paalægge den umyndige nogen økonomisk Byrde. Fyldestgør Retshandlen dette Krav, vil Spørgsmaalet om dens Gyldighed komme til at bero paa, om den umyndige efter sin Alder og Udvikling og Retshandlens Art

kan antages i Stand til at forstaa Rets-handlens Betydning og væsentlige Indhold. Herom haves i dansk Ret, modsat de store kodificerende Love som f. Eks. BGB. og Schw. L., ingen positive Lovregler, men det følger af almindelige Retsgrundsætninger.

Imidlertid vil Bestyrelsen af en umyndigs Formue og Varetagelsen af hans Anliggender ofte kræve, at der disponeres over Formuegenstande eller indgaas Forpligtelser. Dette Hverv tilkommer Værgen, efter Omstændighederne Pupilauctoriteterne, og herom gives nærmere Bestemmelser i det følgende Kapitel.

Værgen skal dog, som det nærmere udvikles nedenfor, kunne lade den umyndige optræde paa sine Vegne, saaledes at han bemyndiger ham til at foretage visse Handlinger, som Værgen ellers selv maatte udføre. Naturligvis maa dette dog gøres med Varsomhed, og en mere almindelig Bemyndigelse, der faktisk vilde være ensbetydende med en Myndiggørelse, kan Værgen ikke give. Værgen kan ogsaa bagefter godkende Handlinger, som den umyndige har foretaget sig, og derved gøre disse gyldige; men hvor der ligger Vægt paa Tidspunktet for en Rets-handels Foretagelse, bliver det afgørende ikke Tiden for den umyndiges ugyldige Handling, men Øjeblikket hvori Værgens efterfølgende Godkendelse finder Sted.

I nærværende Kapitel skal kun omtales, hvad den umyndige kan gøre selv, og hvad han ikke kan gøre, og hvilke Retsvirkninger det muligvis kan afføde, at han handler paa de Omraader, hvor han ikke kan optræde paa egen Haand.

Udenfor Bestemmelserne i nærværende Kapitel falder Forpligtelser, som en umyndig paadrager sig ved skadegørende Handlinger, der ikke staar i Forbindelse med Indgaaelse af Kontrakter, saavel som saadanne Forpligtelser der hviler paa familieretligt eller offentligretligt Grundlag.

ad § 35.

Efter gældende Ret indtræder per-

sonlig Myndighed ved Opnaaelsen af 18 Aars Alderen og for Kvinders Vedkommende tillige ved Indgaaelse af Ægteskab. Den væsentligste Betydning heraf er, at den personlig myndige selv kan paatage sig alle Slags Forpligtelser, som kan opfyldes efter deres Indhold uden Formuens Hjælp især gennem hans personlige Arbejde. Denne Adgang til at paatage sig Pligt til personligt Arbejde mener man ikke at burde berøve de unge, der jo fra deres 18. Aar skal forsørge sig selv og derfor ogsaa bør have Adgang til at skaffe sig saadan Beskæftigelse, hvorved de kan forsørge sig. Det bestemmes derfor, at mindreaarige, der er fyldt 18 Aar eller har indgaaet Ægteskab, selv tager Bestemmelse om Indgaaelse og Ophævelse af Aftaler om Tjeneste eller andet personligt Arbejde. Deres Værge kan ikke træffe saadan Bestemmelse for dem, kun de selv kan gøre det. Den Kontrakt, som de indgaar herom, er bindende for dem paa samme Maade som for myndige Personer, men naturligvis heller ikke i videre Omfang. Er det f. Eks. bestemt, at en vis Kontrakt ikke med bindende Virkning kan indgaas paa mere end en vis bestemt Tid, saaledes som Tilfældet er med Tyendekontrakter, gælder dette selvfølgelig ogsaa den mindreaariges Kontrakt.

Naar »Tjeneste« særlig er nævnt, er dette sket, fordi det er den praktisk hyppigst forekommende Form for personligt Arbejde, men i og for sig falder den ind under dette Begreb, og en Tjeneste, som gaar ud over det personlige Arbejde, kan den mindreaarige ikke paatage sig.

Hvad der nærmere maa forstaas ved personligt Arbejde maa bero paa Fortolkning. Det kan være aandeligt saavel som legemligt Arbejde. Det skal være den mindreaariges eget personlige Arbejde, Kontrakten gælder; han kan derfor ikke indgaa Aftale om Præstation af et Arbejdsresultat, som skal ydes af andre, ikke af ham selv alene. Sin Formue maa han ikke forpligte, kun sin Arbejdskraft, men naturligvis kommer hans Formue til



at hæfte, hvis han ikke udfører det paa-  
tagne Arbejde.

En Række Aftaler staar paa Græn-  
sen mellem det formueretlige og den rene  
Arbejdskontrakt. Om de skal henføres til  
den ene eller den anden Gruppe i den For-  
stand, at den mindreaarige paa egen Haand  
kan indgaa dem, maa bero paa, om de væ-  
sentlig kun medfører en Arbejdspflicht, eller  
om en Formuepræstation er en ikke uvæ-  
sentlig Del af deres Indhold, selv om det  
kun er som Accessorium. En mindreaarig  
kan saaledes paatage sig en Fuldmagt, men  
han vil ikke kunne paatage sig den Garanti  
for Fuldmagtens Behørighed, som paahvi-  
ler den voksne Fuldmægtig overfor Tredje-  
mand. En Forvaringskontrakt gaar gan-  
ske vist væsentlig kun ud paa at opbe-  
vare Depotet, men da Ansvarer for dettes  
behørig Tilstedeværelse er en væsentlig  
Del af Kontraktens Indhold, kan denne  
ikke i al Almindelighed indgaas af en  
mindreaarig. En mindreaarig Drager vil  
nok kunne paatage sig f. Eks. at bære en  
Kuffert til Stationen, saaledes at han maa  
erstatte den, hvis den forkommer ved at  
han ikke tilstrækkelig passer paa den. Der-  
imod vil han næppe kunne paatage sig  
at forvare den i dagevis. Grænsen kan  
imidlertid her ikke drages skarpt.

For mindreaarige under 18 Aar er  
det danske Udkasts Hovedregel den, at de  
staar under Forældremyndighed, og den,  
der har Forældremyndigheden over dem,  
træffer Bestemmelse om deres personlige  
Forhold, herunder ogsaa om de Arbejds-  
aftaler, de skal indgaa. Det er Forældre-  
myndighedens Indehaver, der paa den min-  
dreaariges Vegne indgaar Arbejdsaftaler.  
Naturligvis kan Forældrene sende Barnet  
ud at tage Tjeneste, men Barnet optræder  
da alene i Kraft af den af Forældrene  
givne Bemyndigelse, det afleder sin Ret  
fra dem.

Naar Barnet opnaar en vis Alder, i  
Reglen 14—15 Aar, bliver dets Anbrin-  
gelse i Tjeneste ofte en Nødvendighed,  
idet Forældrene maa kræve, at det hjæl-  
per med til at tjene til sit Ophold, ligesom

en saadan Anbringelse jævnlig er et naturligt Led i dets Opdragelse. Kun kan Forældrene bestemme over, hvorledes dette skal ske, og de kan forlange, at Barnet til dem indbetaler sin Fortjeneste. Efterhaanden som Barnet bliver større og tjener mere, vokser samtidig dets Selvstændighedsfølelse, navnlig naar det har Bopæl udenfor Hjemmet, i sin Plads eller andet Steds og faktisk selv alene sørger for sit Underhold. Det vil derfor være naturligt i saadanne Tilfælde ogsaa at give det en udvidet retlig Selvstændighed, hvilket sikkert vil svare til de nuværende faktiske Forhold og til den almindelige Retsopfattelse.

Det bestemmes derfor, at hvis Forældrene har ladet et Barn under 18 Aar paa egen Haand paatage sig Tjeneste — eller andet personligt Arbejde —, der har sat Barnet i Stand til at forsørge sig selv, skal det, naar det er fyldt 15 Aar, anses for berettiget til senere paa egen Haand at ophæve den indgaaede Aftale og træffe en ny om Arbejde af lignende Art. Dette vil navnlig faa Betydning i de Tilfælde, hvor Børnene sendes hjemmefra, fra Landet til Byen f. Eks., for at skaffe sig Arbejde. Det vilde da være for upraktisk for Barnet og for dem, hos hvem det skulde søge Plads, om det hver Gang det søgte ny Tjeneste, skulde have Forældrenes Samtykke. Dog mener man ikke, at Beføjelsen bør strækkes videre end til at tage anden Tjeneste af lignende Art. Hvis Forældre har givet deres Søn Lov til at tage Plads som Karl eller Bud, skal han ikke derfor kunne lade sig forhyre til Søs, og en ung Pige, der har faaet Lov til at fæste sig som Tjenestepige, maa ikke derfor lade sig engagere til Fabriksarbejderske. Forældrene maa dernæst af Hensyn til det dem paa hvilende Tilsyn med Barnets Velfærd kunne tage Forbehold om, at Barnet alligevel ikke maa tage ny Tjeneste, og de maa ogsaa senere kunne tage den givne Tilladelse tilbage.

Med Hensyn til Tredjemands Stilling bemærkes, at da Forældrene normalt er

fælles om Forældremyndigheden, skal de vel begge give Samtykke til, at Barnet tager Tjeneste, men foreligger Samtykke fra den ene, maa Tredjemand, hvis han da ikke har særlig Grund til at tro andet, i Reglen kunne gaa ud fra, at denne handler paa begges Vegne, saa at Kontrakten alligevel normalt bliver gyldig. Og vil en af Forældrene protestere mod en af den anden indgaaet Aftale, maa den i hvert Fald gøre det uopholdelig efter at være kommet til Kundskab om Aftalen; i modsat Fald maa den antages stiltiende at have samtykket deri. Hvad angaar den af Barnet paa egen Haand i Henhold til det foregaaende indgaaede Kontrakt, maa Tredjemand, naar Bevis for behørigt Samtykke til Barnets første Tjeneste foreligger, kunne gaa ud fra, at det har Bemyndigelse til at indgaa de følgende, og Barnet eller Forældrene maa da føre Bevis for, at Bemyndigelsen fra først af har været indskrænket eller senere er blevet taget tilbage.

De svenske Regler af tilsvarende Art indeholdes i et særligt Forslag til lag om barn i äktenskap. De stemmer i det væsentlige med de danske, kun at de opstiller Aldersgrænsen 16 Aar, hvor det danske Udkast har 15 Aar.

Den norske Regel stemmer ogsaa i alt væsentligt med den danske, kun at den lader den unges Ret til mellem det 15. og det 18. Aar selv at indgaa Tjenesteaftale indtræde, ogsaa naar den første Aftale er sluttet for ham af Værgen, ikke af ham selv. Efter norsk Retsopfattelse er det nemlig Værgen, der ogsaa før det 18. Aar skal optræde paa den umyndiges Vegne, da Begrebet Forældremyndighed i norsk Ret i sproglig og saglig Henseende ikke har faaet en tilsvarende Udvikling som i Danmark og Sverige, og man ikke har fundet det tilstrækkelig paakrævet nu at udarbejde Regler herom. Desuden er det efter det norske Udkast ikke en Betingelse for den unges Beføjelse til at indgaa nye Arbejdsaftaler, at han ved den første Aftale er blevet i Stand til at sørge for sig selv, undtagen i de Tilfælde, hvor det er Vær-

gen, der har indgaaet den oprindelige Aftale.

ad § 36.

Selv om en mindreaarig under 18 Aar med Hjemmel i forrige Paragraf gyldig har sluttet en Arbejdsaftale, maa det blive en nødvendig Følge af, at han er en Person, der staar under Opdragelse og Tilsyn, at Forældrene, hvem Ansvarer for hans Opdragelse og Velfærd paahviler, maa kunne forlange Aftalen ophævet, hvis den viser sig at bringe hans Velfærd i Fare eller at stille sig hindrende i Vejen for hans tilbørlige Opdragelse. Praktisk Betydning vil dette væsentlig kun faa ved Aftaler, der gælder et længere Tidsrum. For de hyppigst forekommende Aftaler af denne Art, nemlig Tyendekontrakter, hjemler den gældende Tyendelov Tyendet Adgang til relativt hurtigt at trække sig ud af Forholdet; i det længste kan det blive bundet knap 1 Aar. Spørgsmaalet vil navnlig kunne komme frem, hvis den Plads, den mindreaarige har taget, viser sig at være uheldig, f. Eks. derved at Barnet er kommet under en skadelig Indflydelse af Medtjenende eller andre, eller ved at Arbejdet overstiger dets Kræfter. Ønskeligheden af en Forandring kan dernæst tænkes at bero paa en Forbedring i Barnets eller Forældrenes økonomiske Kaar, f. Eks. gennem Arv, saaledes at der nu kan skaffes Barnet en bedre Uddannelse, end det var muligt ved Tjenestens Tiltræden. Endelig kan det tænkes, at Barnet viser udprægede Anlæg i en særlig Retning, hvorfor dets Uddannelse i denne Retning bør paabegyndes snarest, eller at der frembyder sig en særlig gunstig Løjlighed til Uddannelse i en bestemt og fordelagtig Retning.. I saadanne Tilfælde bør den indgaaede Aftale kunne ophæves. Er Aftalen vel sluttet før det 18. Aar, men saaledes at den omfatter Tiden ogsaa efter opnaaet 18-Aars Alder, er det skønnet hensigtsløst at hjemle Værgen Ret til, naar den unge først er fyldt 18 Aar, at hæve Aftalen, da han ikke kan tvinge den unge

til at forlade Pladsen, hvis han ønsker at blive der. Iøvrigt vil det være sjældent, at Arbejdskontrakter indgaas paa saa lang Tid, at et Indgreb er paakrævet, jfr. det ovenfor om Tyvendekontrakter bemærkede. Størst Betydning har det ved Lærlingekontrakter. Da imidlertid § 37 opretholder de særlige Regler i Lærlingeloven af 30. Marts 1889, hvorefter Forældrene skal medvirke, vil der indenfor denne Lovs Omraade (bunden Næring) ikke blive Spørgsmaal om Ophævelse efter nærværende Paragraf. Tilbage bliver da væsentlig kun Artistkontrakter, men disse vil efter deres mindre betydningsfulde Karakter ikke give Anledning til at opstille Særregler.

I de Tilfælde, hvor Kontrakten efter nærværende Paragraf kan ophæves, bør det ske paa en saadan Maade, at der voldes Medkontrahenten den mindst mulige Ulempe. Der bør derfor, hvor det er muligt, gives ham et passende Varsel til at skaffe sig anden Hjælp, og hvis der paaføres ham et økonomisk Tab, bør dette erstattes ham af den unge, hvis dennes økonomiske Forhold ikke gør dette for byrdefuldt. Han bør saaledes efter Omstændighederne betale Annoncer om anden Hjælp, eventuelt Befordring for sin Afløser, og hvis den nye Hjælp bliver dyrere, den derved forvoldte Merudgift.

ad § 37.

Det er allerede ovenfor ad § 36 berørt, at de særlige Regler i Lærlingeloven 30. Marts 1889 vedbliver at bestaa uafhængig af de her givne Regler.

ad § 38.

Med Hensyn til den umyndiggjortes Myndighed i personlig Henseende hersker der i Teorien nogen Tvivl, idet det er usikkert, om hans Umyndiggørelse alene kan indskrænke hans Formueraadighed, eller om den ogsaa kan gribe ind i hans personlige Selvstændighed. Nyere Teori kan vistnok siges at gaa ud paa et baade — og; det maa bero paa Omstæn-

dighederne særlig Umyndiggørelsesgrunden, om Umyndiggørelsen skal gives med den videre eller snævrere Udstrækning. Men Justitsministeriet og i det hele vor Praksis har hævdet, at Umyndiggørelse alene kan angaa det formueretlige. Noget andet er, at man anser sindssyge og visse aandssvage for uden Umyndiggørelse at være umyndige i personlig Henseende som savnende Fornuftens Brug.

I en ny Lov om Myndighed bør Spørgsmaalet løses. Men det behøver ikke at løses ens for alle Tilfælde. Som Hovedregel mener man at kunne opstille den, at den umyndiggjorte selv tager Bestemmelse om Indgaaelse og Ophævelse af Arbejdsaftaler. Dertil skal han ikke behøve Værgens Samtykke, og Værgen skal ikke kunne indgaa Aftalerne for ham. Umyndiggørelsen vil jo nemlig som Regel skyldes Trang til at beskytte den umyndiggjortes Midler, ikke derimod til at regulere hans personlige Forhold — undtagen hvor Talen er om sindssyge, der enten maa anbringes i et Sindssygehospital eller paa anden Maade undergives særlig Forsorg. Tværtimod vil der ofte snarere være Grund til at tilskynde den umyndiggjorte til at paatage sig personligt Arbejde end til at hindre ham deri. Og naar Frihed hertil bør indrømmes ham, vil det oftest være det mest hensigtsmæssige, at han ogsaa selv skal kunne ophæve den indgaaede Aftale.

Imidlertid kan det forekomme, at den umyndiggjorte er ganske uegnet til selv at træffe Arbejdsaftaler, saaledes at han, om det overlodes til ham selv, vilde blive misbrugt og underbudt. Det kunde ogsaa tænkes, at han vilde være uvillig til selv at paatage sig Arbejdet, medens han, naar det paabødes ham af Værgen i Henhold til en af denne truffen Aftale, vilde bøje sig for Værgens Vilje. Der aabnes derfor Adgang til enten samtidig med Umyndiggørelsen eller senere, naar saadant har vist sig paakrævet, at faa en retslig Bestemmelse om, at det skal tilkomme Værgen at indgaa og ophæve saadanne Aftaler. Naar Retten har truffet Bestemmelse herom, skal

Værgen ogsaa kunne ophæve de tidligere af den umyndiggjorte selv truffne Arbejdsaftaler, baade dem, der er truffet før Umyndiggørelsen, og de senere indgaaede. Naturligvis bør Værgen ikke gøre dette, undtagen hvor der virkelig er fyldestgørende Grund dertil, og ligesom i tilsvarende Tilfælde med mindreaarige, skal der saa vidt muligt gives den anden Part et rimeligt Varsel og efter Omstændighederne en passende Erstatning, naar han lider Tab ved Kontraktsophævelsen.

Hvad særlig de sindssyge angaar, vil de faktiske Forhold ofte medføre, at der ikke er Brug for at berøve dem den heromhandlede Kontraktskapacitet. Dertil kommer, at der for deres Vedkommende vil blive givet visse særlige Regler nedenfor i Kapitel VIII. Men naturligvis vil netop Sindssygdom ogsaa kunne være en Grund til at berøve den umyndiggjorte Retten til selv at indgaa Arbejdsaftaler.

Om hvad der forstaas ved Arbejdsaftaler gælder det samme som ovenfor ad § 35 bemærket.

Fremgangsmaaden ved Indskrænkning af den umyndiggjortes Handleevne paa dette Omraade er den samme som ved Umyndiggørelsesdekretets Afsigelse. En Retssag maa anlægges og behandles efter Reglerne i Retsplejelovens Kapitel 43. Det vil ogsaa heraf følge, at Retten overensstemmende med Retsplejelovens § 466 atter vil kunne tilbagegive den umyndiggjorte Beføjelsen til at indgaa Arbejdsaftaler.

ad § 39.

Uden egentlig Støtte i noget positivt Lovbud har der efterhaanden igennem dansk Retspraksis udviklet sig den Regel, at umyndige selv kan raade over deres Selverhverv, en Regel, der antages at gælde baade mindreaarige og umyndiggjorte. I væsentlig Overensstemmelse hermed og i Tilslutning til Reglerne i §§ 35 og 38 bestemmes det i § 39, at det som en umyndig, han være sig mindreaarig eller umyndiggjort, har erhvervet ved egen Virksomhed,

skal undergives hans egen Raadighed. Heri gøres det Forbehold, som gældende Ret ikke kender, at det kun skal gælde den mindreaarige over 15 Aar, og kun hvad han har erhvervet efter denne Alder, da han før den Alder ikke anses egnet til at have retlig Raadighed over sit Selverhverv. Endvidere gøres et, ganske vist ret selvfølgeligt, Forbehold for den umyndiggjortes Vedkommende, idet dennes særlige Raadighed kun omfatter, hvad han efter Umyndiggørelsen har erhvervet ved egen Virksomhed. Det kan nemlig godt tænkes, at Umyndiggørelsen netop er sket for at hindre ham i at disponere over, hvad han tidligere har fortjent.

Ved »egen Virksomhed« forstaas enhver selvstændig økonomisk Virksomhed af den umyndige, enten denne bestaar blot i et personligt Arbejde, eller den omfatter en mere almindelig Udnyttelse af Midler, der faktisk staar til hans Raadighed. Ofte vil det jo være en Forbindelse af begge Dele, f. Eks. Smaahandel.

At Retten til selv at indgaa Arbejdsaftaler er berøvet den umyndiggjorte i Henhold til § 38, betager ham ikke Raadigheden over Selverhvervet, men denne vil da naturligvis ofte blive ham frataget i Henhold til § 39, 2det Stk., hvorefter nedenfor.

Denne Raadighed over Selverhvervet tænkes blandt andet at ville tjene som Opmuntring for de umyndige til at paatage sig og udføre Arbejde og skulde blive ligesom en Præmie paa deres Flid.

Raadigheden strækker sig ikke blot til selve den umiddelbart erhvervede Genstand, men ogsaa til de Indtægter, der maatte kunne flyde af den, f. Eks. Renter og Frugter, og til hvad der træder i Stedet for den, f. Eks. de Genstande, der indkøbes for de selverhvervede Penge, Assurancesummer og deslige.

§ 39 hjemler kun Ret til den direkte Raaden over Selverhvervet, f. Eks. Salg eller Pantsætning. Derimod kan den umyndige ikke med Henviisning til Selverhver-



vet stifte en Gæld, som senere kan kræves fyldestgjort i dette.

I det norske Udkasts Kap. V § 7 nævnes tillige Midler, som af Værgen er overladt den umyndige til egen Raadighed. Dette beror blandt andet paa, at der i norsk Ret kunde rejses Tvivl om, at Værgen var berettiget til at overlade ham Midler saaledes. I Sverige og Danmark har man ikke ment at have Brug for en saadan Regel, som i det danske Udkast nærmest skønnes at ville høre hjemme i Kap. V. Efter svensk og dansk Ret maa det desuden anses for utvivlsomt, at en Værge er berettiget til i et vist passende Omfang at overlade sin Myndling Smaaløb til fri Raadighed eller benytte ham som Fuldmægtig i hans egne Anliggender. Den Dispositionsfrihed, som Værgen saaledes kan give den umyndige, kan han selvfølgelig atter indskrænke.

Det bestemmes imidlertid videre, at den Raadighed, som ved § 39 er tillagt den mindreaarige mellem 15 og 18 Aar, altsaa medens han endnu staar under Forældremyndighed, til enhver Tid kan fratages ham af Forældremyndighedens Indehaver, d: normalt hans Forældre. Dette følger af, at hans personlige Forhold er undergivet deres Bestemmelsesret, og hvis de skønner, at det for hans Opdragelse eller af andre Grunde er uheldigt, at han har Midler til egen Raadighed, kan de frit fratage ham dem. Dette beror ganske paa deres frie Skøn, og om nogen Rekurs til Myndighederne kan der ikke blive Tale: den, hvem Forældremyndigheden kan betros, kan man ogsaa betro Afgørelsen af disse, i Reglen Bagatel-Spørgsmaal. Er den mindreaarige derimod blevet gift, er Forældremyndigheden ophørt og den her omtalte Bestemmelse kan selvfølgelig da ikke komme til Anvendelse.

Som det vil ses indeholdes der i § 39, 1ste Stk. en Legitimation for den umyndige. For at hindre at denne stadig skal virke overfor Tredjemand, maa det anses for rettest, at Forældrene faktisk skal berøve Barnet Besiddelsen af

selve det erhvervede, idet ellers den godtroende Medkontrahent vedblivende vil blive berettiget til det ved en Overdragelse fra den mindreaarige. Derimod kan Legitimationen ikke virke, naar Forældrene har taget Tingen fra Barnet, og dette derefter overdrager den til godtroende Tredjemand. Selve den Omstændighed, at den mindreaarige ikke har Tingen til Stede, er da egnet til at skabe Tvivl hos Medkontrahenten, saaledes at Beføjelsesfratagelsen med Rette kan paaberaabes overfor ham. Dette udtrykkes i Lovteksten saaledes, at Fratagelsen skal ske ved, at Forældremyndighedens Indehaver tager det erhvervede i sin Besiddelse. Drejer det sig om periodevis forfaldende Løn, kan det altales med Arbejdsgiveren, at han skal betale til Forældrene i Stedet for til den unge, og Arbejdsgiveren maa anses for pligtig til at efterkomme Forældrenes Krav herom. Kommer den umyndige imidlertid selv i Besiddelse af Lønnen, vil det følge af det foranstaaende, at han er legitimeret til at raade over den ligeoverfor godtroende Tredjemand, og for at berøve ham denne Legitimation maa selve Lønnen fratages ham. Gælder det derimod den blotte Fordring paa Løn, selv om denne er forfalden, vil Tredjemand som Regel have Grund til at anstille Under søgelse, og han maa da selv bære Tabet, hvis den, der har Forældremyndigheden, forinden har forbudt Beløbets Udbetaling til den umyndige og dermed frataget denne Raadigheden derover.

Ogsaa de mindreaarige over 18 Aar og umyndiggjorte kan der være Trang til at beskytte mod Tab ved deres fri Raadighed over Selverhvervet. Da de imidlertid som Regel indtager en friere og mere uafhængig Stilling og desuden skal forsørge sig selv, er det mere betænkeligt at berøve dem Raadigheden. Man mener derfor, at Værgen ikke bør kunne gøre dette paa egen Haand, men kun naar Pupilauctoriteterne kan billige hans Skøn over, hvad den umyndiges Tarv kræver i saa Henseende.

Under denne Regel falder de mindreaarige under 18 Aar, der har ingaaet Ægteskab.

Efter det svenske Udkast § 4, sidste Stk. skal Pupilautoriteternes Samtykke ogsaa indhentes, hvor det gælder mindreaarige under 18 Aar.

Saaledes som Reglen i § 39 er formuleret vil det naturligvis ikke altid være nødvendigt at indhente Pupilautoriteternes Samtykke i hvert enkelt Tilfælde, hvor Raadigheden over selverhvervet Gods ønskes frataget den umyndige; thi naar Værgen kan paavise, at det er paa krævet, at Selverhvervet fratages ham, efterhaanden som det erhverves, vil Pupilautoriteterne kunne give ham en almindelig Bemyndigelse dertil. I Henhold til denne vil Værgen saa kunne lægge Haand paa Selverhvervet, hver Gang der foreligger noget, og han vil ogsaa kunne arrangere sig med den umyndiges Arbejdsgiver, saaledes at denne udbetaler Lønnen til ham i Stedet for til den umyndige.

Reglen om, at Raadigheden over Selverhvervet kan fratages den umyndige af Forældre eller Værge, maa antages at stemme med vor gældende Ret, forsaavidt angaar de nu personlig umyndige.

#### ad § 40.

Hvis Tredjemand ved Gave eller Testamente har skænket en umyndig noget til egen Raadighed, maa denne Bestemmelse — ligesom det antages at være Tilfældet efter gældende Ret — for saa vidt respekteres, som den umyndige indtil videre frit maa kunne raade over det modtagne, og der kan ikke gælde anden Aldersgrænse for denne Raadighed end den, som Giveren eller Arveladeren selv har fastsat. Imidlertid bør en saadan Bestemmelse af Tredjemand ikke kunne gribe forstyrrende ind i Forældres eller Værges Bestyrelse af den umyndiges Forhold, og de bør derfor, efter samme Regler som ovenfor i § 39 er opstillet med Hensyn til Selverhverv, kunne fratage den umyndige denne Raadighed, altsaa paa egen Haand hvor det

gælder umyndige under 18 Aar, og ellers efter indhentet Samtykke fra Pupilautoriteterne.

Naar Raadigheden over saadanne Midler i Medfør af denne Regel berøves den umyndige, skal der efter det svenske Udkast § 5, forinden Pupilautoriteterne meddeler deres Godkendelse, gives Hjemmelsmanden, eller om han er død, hans Arvinger Lejlighed til at udtale sig om Spørgsmaalet. En saadan Regel har man ikke fundet Grund til at optage i det danske Udkast.

Har Raadighedsfratagelsen gyldig fundet Sted, vil det bero paa almindelige Retsgrundsætninger, om Giveren eller dennes eller Arveladerens Arvinger undtagesvis kan kræve Gaven eller Arven tilbageleveret.

ad § 41.

Efter en med Støtte i D. L. 3—17—35 udviklet Retspraksis kan en mindreaarig under Kuratel, naar han af sin Kurator faar Tilladelse til at drive en vis Næring, ogsaa retsgyldig foretage saadanne Retshandler, som Næringsdriften sædvanlig fører med sig, idet Tilladelsen antages stiltiende at omfatte ogsaa dette. Denne Praksis har faaet omfattende Betydning, og om Behovet end betydelig indskrænkes ved, at Myndighedsalderen er sat ned til 21 Aar, og det Misforhold, der hidtil var til Stede mellem Retsopfattelsen og den gældende Ret — og som netop bl. a. denne Praksis brugtes til at raade Bod paa — derved er fjernet, maa det dog anses for rigtigt at optage en Bestemmelse af saadan Art, hvilket ogsaa i vore Nabolande, der jo længe har haft den lavere Myndighedsalder, anses for ønskeligt.

Selve Reglen om, at en Værge kan give sin Myndling Tilladelse til at drive Næring paa egen Haand, og om Betingelserne herfor hører systematisk hjemme i det følgende Kapitel om Værgens Beføjelser og vil derfor findes der. Her skal alene gives Regler for, hvilken Betydning en saadan Tilladelse har for den umyndiges Adgang til paa egen Haand at indgaa Retshandler.

Tilladelsen medfører, at den umyndige paa egen Haand med bindende Virkning kan indgaa de Retshandler, der falder indenfor Virksomhedens Omraade. Han kan derfor gøre Indkøb til sin Forretning, og dette Indkøb kan han gøre paa Kredit. Men Indkøbet maa staa i Forhold til Forretningens Omfang, og urimelig store maa hans Indkøb derfor ikke være. Ligeledes maa han kunne engagere Folk til Forretningen og derved forpligte sig til at betale deres Løn. Men naturligvis vil der vanskelig blive meddelt ham Tilladelse til at drive en Virksomhed, der kræver en særlig stor Medarbejderstab. Han vil endvidere kunne foretage de Afhændelser eller Salg, som Forretningen kræver. Dette vil kunne være Salg af Landbrugsprodukter paa en Gaard eller af Urtekramvarer fra en Butik; men Gaarden selv eller Butiksinventaret vil han ikke kunne sælge. Virksomhed som Ejendomshandler kan der ikke ventes givet en umyndig Tilladelse til at drive. Har den umyndige virkelig Brug for eller Evner til at drive stor og omfattende Virksomhed, vil det naturligste være at give ham Myndighedsbevilling — henholdsvis hæve Umyndiggørelsesdekretet.

Ogsaa Laan maa en umyndig kunne optage, hvor hans Virksomhed virkelig kan siges at medføre det, f. Eks. ved Driften af en fast Ejendom; men det vil sjeldnere være Tilfældet.

En Virksomhed, indenfor hvis Omraade det maa siges at falde at paatage sig Kautionsforpligtelser eller skrive paa Veksler, bør der normalt ikke meddeles en umyndig Tilladelse til at drive.

Tilbagekaldes Tilladelsen, kan det af Hensyn til Tredjemands Retsbeskyttelse kun faa Betydning overfor ham, naar han er bekendt dermed eller burde være det.

---

I det norske Udkast § 9 findes der en særlig Regel om, at den, der modtager Penge af en umyndig i god Tro, bliver Ejer af Pengene. Det samme gælder ogsaa efter nugældende svensk og dansk Ret og

tænkes vedblivende at skulle gælde. Naar man dog ikke har optaget en Regel som den norske, beror det paa, at man dels finder det overflødigt, dels systematisk ukorrekt, idet Reglen kun udtaler, hvad der er en almindelig Retsregel med Hensyn til Erhvervelse af Penge, baade hvis Overdrageren er umyndig, og hvis der er andre Mangler ved hans Overdragelse. Reglen er dernæst ufuldstændig, idet vor Ret anerkender en Række andre eksstinktive Erhvervelser, f. Eks. med Hensyn til Ihænderhvervpapirer, som ogsaa finder Anvendelse paa umyndige, og som det derfor synes vilkaarligt ikke at nævne. Man finder det derfor rigtigst her at henholde sig til almindelige Retsgrundsætninger.

ad § 42.

Om umyndiges Adgang til at oprette Testamente indeholdes Regler i Arveforordning 21. Maj 1845 §§ 21 og 22. Ifølge Praksis kan der ogsaa meddeles Konfirmation paa Testamenter, oprettede af Personer under 18 Aar.

Til at forpligte sig ved en saakaldet Arvepagt kræves Myndighed, hvad enten Arvepagten gaar ud paa at give Afkald paa Arv, Arvefr. 21. Maj 1845 § 14, eller den indeholder et Tilsagn fra Arveladeren om ikke at ændre en given Arveadgang.

Om Ægtepagter indeholdes Regler i Lov af 7. April 1899 §§ 1—9 og 25 og i Ægteskabslovforslagets Kapitel IX; her angives ogsaa, hvorledes der i saa Henseende skal forholdes i Tilfælde af Umyndighed. Samme Forslags § 48 giver Særregler om Ægtefællers Adgang til at forpligte sig ved Retshandler vedrørende Husholdningen eller Hustruens særlige Behov. Ved et Ændringsforslag til denne Lov, som nærværende Kommission bringer i Forslag, gives der særlige Regler om mindreaariges Indgaaelse af saadanne Retshandler. Endvidere indeholder Ægteskabslovforslagets § 76 en særlig Regel om Overførelse af Andel i Aarsoverskud fra en Ægtefælle til en anden.

Endnu kan bemærkes, at der i Ægte-

skabslovforslagets §§ 65 og 66 opstilles Krav om den ene Ægtefælles Samtykke til visse af den andens Dispositioner, og i Forbindelse dermed er der ogsaa truffet Bestemmelse om, hvorledes der herved skal forholdes i Tilfælde af Umyndighed.

ad § 43.

Hvis en umyndig udenfor de i de foregaaende §§ angivne Undtagelsestilfælde paa egen Haand træffer en Aftale, bliver den uforbindende for ham efter Hovedreglen i § 34. Ved gensidig forpligtende Aftaler opstaar da samtidig Spørgsmaalet om, under hvilke Betingelser den umyndige eller hans Værge kan fastholde Medkontrahenten ved dennes Løfte, selvfølgelig mod at der da ogsaa ydes det lovede fra den umyndiges Side. Ikke i alle Tilfælde kan Medkontrahenten paa denne Maade være bunden af det skete. Skulde han anses for bunden, uagtet han ikke paa sin Side kan fordre Aftalen opfyldt, kunde den umyndige og hans Værge spekulere paa hans Bekostning ved at overveje, om Konjunkturerne nu gik den Vej, at de stod sig bedst ved at opfylde Kontrakten, eller om de hellere skulde undlade det. Dette vilde være uretfærdigt. Saa snart Medkontrahenten derfor erfarer, at han har kontraheret med en umyndig og derfor ingen Ret faaet, skal han kunne træde tilbage fra Kontrakten. Dette maa være Hovedreglen.

Det kan imidlertid tænkes, at den umyndige selv drager Omsorg for at bringe Kontrakten i Orden ved at indhente sin Værges — efter Omstændighederne Pupilautoriteternes — Godkendelse af, hvad han har foretaget sig, og at det lykkes ham at faa dette gjort, inden Medkontrahenten har faaet at vide, at der var noget i Vejen med Handelen, eller i alt Fald inden han har foretaget sig noget i den Anledning. Bør Medkontrahenten da alligevel kunne træde tilbage? For at indrømme ham Ret hertil kan det tale, at der i modsat Fald aabnes den umyndige og hans Værge den

allerede ovenfor omtalte Mulighed for at spekulere paa Medkontrahentens Risiko, idet de holder sig Valget aabent mellem Godkendelse og Annulation i hele det Tidsrum, i hvilket Medkontrahenten endnu er uvidende om, at Kontrakten lider af nogen Mangel. Herimod kan der imidlertid indvendes, at dels kan denne Spekulation aldrig drives med Sikkerhed, da Værgen aldrig kan vide, hvad Øjeblik Medkontrahenten kan faa Nys om Sammenhængen, dels har det jo netop været Medkontrahentens Tanke at binde sig, idet han anser den anden Part for bunden, og naar denne Betingelse saa fyldestgøres, inden han nogen sinde har vidst, at den manglede, eller inden han i den Anledning har foretaget sig noget, vilde det ikke være rimeligt, at han skulde kunne hæve Aftalen. I Reglen vilde han ingen legitim Brug have derfor, og benyttede han sig deraf, vilde det i Virkeligheden blive af helt andre Grunde, navnlig fordi Konjunkturerne i Mellemtiden var svunget i en for ham ugunstig Retning. Det bestemmes derfor, at Tilbagetræden skal være udelukket, naar Godkendelse forinden behørig har fundet Sted.

Til den behørige Godkendelse maa det naturligvis kræves, at Værgens Ratihabition er blevet meddelt Medkontrahenten, og det er ikke tilstrækkeligt, at Værgen overfor den umyndige selv har godkendt Retshandlen. En Forudsætning for, at der kan blive Tale om Godkendelse, maa det dernæst være, at den umyndige har haft en saadan Grad af Forstandsudvikling, at han har kunnet opfatte Retshandlens Indhold. En Aftale med et spædt Barn kan ikke godkendes.

Endvidere kan det tænkes, at den umyndige, der ikke har været bundet af Kontrakten, har været i Stand til at opfylde denne med Midler, hvorover han selv har Raadighed, f. Eks. hans Selverhverv. Hvis Opfyldelse paa denne Maade er sket, vil den ikke kunne anfægtes af den umyndige eller hans Værge, og Medkontrahenten skal da heller ikke mere kunne træde tilbage. Er Opfyldelsen sket ved



Værgens Foranstaltning vil heri som Regel ligge en behørig Godkendelse.

I det foregaaende forudsættes det, at Medkontrahenten har været uvidende om, at han havde indladt sig med en umyndig. Har han imidlertid kendt Umyndigheden, bør alligevel i visse Tilfælde de samme Regler komme til Anvendelse. Dette bør saaledes være Tilfældet, hvis Medkontrahenten har haft Grund til at tro, at den umyndige trods sin Umyndighed dog havde Hjemmel til at indgaa Retshandlen, altsaa navnlig at han havde sin Værges Samtykke. Størst Betydning vil det naturligvis have, at den umyndige har gjort noget for at bibringe ham denne Tro, men det kan i saa Henseende dog ikke anses tilstrækkeligt, at han blot har sagt, at han havde Samtykket. Der maa foreligge andre Omstændigheder, som gør dette Udsagn troværdigt, Bevidnelse af andre, skriftlige Aktstykker o. lign., mulig ogsaa Forhandlinger, som Medkontrahenten selv tidligere har ført med Værgen, jfr. herved de nugældende Regler i Fr. 24. April 1839 § 2. Medkontrahenten kan ogsaa tænkes at gaa ud fra, at den omkontraherede Ting er selverhvervet f. Eks., naar han ved, at den umyndige lige har erhvervet en saadan Ting, og den umyndige selv bestyrker ham i, at det er den samme.

I de øvrige Tilfælde, hvor en Person har indladt sig i Kontraktsforhold til en anden, som han ved er umyndig, maa han vide, at Kontraktens Gyldighed forudsætter Godkendelse af Værgen, og han skal derfor ikke straks kunne gaa fra Handelen under Henvisning til Umyndigheden, men maa lade den umyndige have en vis Frist, indenfor hvilken han skal skaffe Godkendelse. At dette skal gælde, naar det udtrykkelig er aftalt ved Kontraktsafslutningen, er selvfølgelig, men selv om dette ikke er Tilfældet, maa der indrømmes den umyndige en passende Frist, hvis Længde maa bero paa et Skøn, der i Tilfælde af Uenighed tilkommer Domstolene. Saa længe denne Frist løber, befinder Med-

kontrahenten sig altsaa i den ubehagelige Stilling at være bundet, uden at hans Modpart er det. Men det er jo noget han maatte regne med i Forvejen, da enhver er pligtig at kende Myndighedslovgivningen. Naturligvis skal denne Frist heller ikke strække sig ud over, hvad der var rimeligt.

Det vil ogsaa kunne forekomme, at den myndige Medkontrahent ikke kan forudsættes at have lagt nogen Vægt paa at faa nogen juridisk tilsikret Ret overfor den umyndige, men at det afgørende for ham alene har været at faa denne til faktisk at præstere, hvad der efter Aftalen paahviler ham. Dette gælder saaledes ofte, hvor han har truffet en Tjenesteaftale med en umyndig, vidende om, at han var umyndig. Saalænge den umyndige opfylder sin Part af Aftalen ved at gøre det Arbejde, han har paataget sig, bør Medkontrahenten ikke kunne hæve Kontrakten under Paa-beraabelse af, at denne ikke er bindende for den umyndige. Idet det nemlig forudsættes, at Medkontrahenten var bekendt med Umyndigheden — og at Kontrakten ikke var gyldig efter §§ 35 eller 38 — har han ikke kunnet vente at faa noget juridisk Krav paa Kontraktens Opfyldelse, og naar den umyndige uden sin Værges Medvirken *kan* opfylde Kontrakten — og ogsaa faktisk *gør* det — maa dette være tilstrækkeligt. Selv om den umyndige ikke har tiltraadt Tjenesten, maa Medkontrahenten dog vente og se, om han kommer.

Vil den myndige Medkontrahent efter foranstaaende træde tilbage fra en Kontrakt med en mindreaarig, maa det selvfølgelig altid kunne ske ved en Meddelelse til den umyndiges Værgе. Men da han ofte ikke vil kende denne, og da det er den umyndige selv, med hvem han har havt at gøre, bør Tilbagetrædelse ogsaa kunne meddeles til den umyndige selv.

ad § 44.

Naar en Aftale er ugyldig paa Grund af den ene Parts Umyndighed, bliver der ikke alene Spørgsmaal om den Retsfølge,

jfr. ovenfor ad §§ 34 og 43, at den umyndige ikke er forpligtet til at opfylde sin Del af Aftalen, men ogsaa om visse Tilbageleverings- og Erstatningspligter for Parterne foruden om den i § 43 omhandlede Tilbageetrædelsesret. Om disse Retsfølger er der Grund til at give nogle særlige Regler under Umyndighedslovgivningen, idet man ikke kan blive staaende ved, hvad der kan udledes af vor Rets almindelige Grundsætninger; vor Lovgivning er paa dette Omraade meget sparsom, navnlig har Aftalelov 8. Maj 1917 (se dens Kap. III) ladet Spørgsmaalet ligge, udover dette at erklære visse Aftaler for »ugyldige«.

Vor Umyndighedslovgivning indeholder fra ældre Tid flere saadanne særlige Regler: D. L. 5—3—10 bestemmer saaledes, at den, der har købt noget af en umyndig, skal tilbagelevere det modtagne uden at kunne gøre denne sin Tilbagelevering afhængig af, at den umyndige yder »Vederlag«. Dette forstaas nærmere saaledes, at ved alle Handeler, hvor der er ydet en umyndig Penge eller andre Ting, som han efter Aftalen skulde kunne forbruge, skal den umyndige, som tilbagefordrer sin Ydelse, vel til Gengæld tilbagelevere, hvad der endnu er i Behold hos ham af Medkontrahentens Ydelse, men han skal ikke iøvrigt yde nogen Erstatning. Forordningen af 14. Maj 1754 giver endvidere om Pengelaan til umyndige paa Grund af Ungdom den yderligere Regel, at det, hvor Medkontrahenten har kendt Umyndigheden, ligefrem skal være forbudt, at Laanet tilbagebetales fra den umyndiges Side, hvoraf der i Teori og Praksis er draget den retlige Slutning, at Kaution eller Pant for Kravet er ugyldig, hvem der end stiller det, ligesom enhver Godkendelse af Gælden.

Endelig giver Fr. 24. April 1839 — der ligeledes antages kun at gælde umyndige paa Grund af Ungdom — Regler om det Erstatningsansvar, som kan opstaa for unge, der i Anledning af en

Gældsstiftelse har besveget Medkontrahenten. Ansvarer indtræder kun, naar det gennem en kriminel Undersøgelse mod den Unge anses for oplyst, at Medkontrahenten er besveget, og at dette er sket gennem falske skriftlige Beviser, enten for at han var myndig, eller for at han havde rette vedkommendes Samtykke. Erstatningen omfatter kun den saakaldte negative Kontraktsinteresse, Tabet ved at have indladt sig med den Unge, ikke selve Opfyldelsesinteressen, Værdien af Aftalen, om den var gyldig.

Da disse Regler dels er for lidet bevægelige (5—3—10) dels er for strenge mod Medkontrahenten (Fr. 14. Maj 1754) og for lemfældige mod den Unge (Fr. 24. April 1839), er de foreslåede ophævede (§ 77) og erstattede med nærværende Paragrafs for alle umyndige fælles Regler.

Paragrafens første Stykke i Begyndelsen handler om Parternes Pligt til at tilbagelevere, hvad der er ydet i Henhold til den Aftale, hvis Ugyldighed gøres gældende. Her er Parterne ens stillede, forsaavidt hver af dem maa opfylde Modpartens Vindikationskrav, maa udlevere hvad der i Behold af selve det modtagne.

Er Tingen ikke i Behold, saaledes at en egentlig Tilbagelevering er udelukket, gaar Reglen ud paa, at dens Værdi skal erstattes. Denne Regel er for den myndige Medkontrahents Vedkommende ubetinget: han har handlet med en umyndig, Retshandelen var ugyldig, han bør da erstatte den umyndige det, han har faaet af ham. Det hjælper ham ikke, at han i god Tro har forbrugt Tingen — han har jo da ogsaa i Reglen haft Fordel af den —; det hjælper heller ikke, at han har solgt den maaske for en ringe Pris eller foræret den bort. Ja det hjælper end ikke, at Tingen ganske uden hans Skyld er blevet ham frastjaalet eller er gaaet til Grunde. Det sidste er mest praktisk ved Ildebrand, og her vil Risikoen i Reglen være dækket ved Forsikring. Anden Art af Tilintetgørelse vil som oftest kunne

føres tilbage til en eller anden begaaet Fejl, og til den, der saaledes har fejlet, maa den myndige Medkontrahent da holde sig. Derimod vil han som Betingelse for Opfyldelsen af sin Tilbageleverings- eller Erstatningspligt kunne stille, at den umyndige opfylder den Pligt, der efter nærværende Paragraf paahviler ham, altsaa tilbageleverer det, han har faaet, hvis det endnu er i Behold, eller opfylder den Erstatningspligt, som maatte blive paalagt ham. Den myndiges ubetingede Pligt til at erstatte Tingens Værdi gaar udover, hvad man i vor herskende Teori antager at gælde om godtroende Omsætningserhververs Ansvar for Forbrug (jfr. Jul. Lassen: Obligationsret spec. Del ved H. Ussing, Pag. 474). Vor Praksis har ikke fastslaaet noget om, hvor langt denne Erstatningspligt skulde række, hvor der var handlet i god Tro med en umyndig.

Hvad derimod angaar den umyndiges Pligt til at erstatte det modtagne Værdi, hvor Tilbagelevering af det ikke mere kan ske, maa man paa lignende Maade som hidtil efter D. L. 5—3—10 undergive Pligten betydelige Indskrænkninger, hvis man vil opnaa Formaalet med Umyndighedslovgivningen: at beskytte den umyndige mod Følgerne af hans egne uheldige Transaktioner. Der gøres derfor den væsentlige Begrænsning i den umyndiges Pligt til at erstatte Værdien af det modtagne, at han kun skal erstatte saa meget, som er anvendt til passende Underhold for ham, saasom til daglig Kost, Klæder eller Bolig, eller iøvrigt kan skønnes at være kommet ham til Nytte, f. Eks. har været brugt til hans Uddannelse eller til at betale en ældre lovlig stiftet Gæld. Det er en Begrænsning, der er nær beslægtet med at give Erstatning efter en »Berigelsesgrundsætning«, dog ikke efter den Berigelse, der skønnes at være i Behold, naar Kravet rejses, men efter Forbrugets almindelige Fornuftighed, bedømt ud fra Forholdene, da Forbruget skete. Reglen gør gennemsnitlig rigtigt Ret og Skel

mellem den umyndiges og Medkontrahtentens Interesser. Den er nær beslægtet med Bestemmelsen i D. L. 5—3—10, kun er den mere smidig og noget strengere mod den umyndige.

§ 44, 2det Stykke, 1ste Pkt., handler om egentlig Erstatningspligt for Tab paaførte Medkontrahtenten ved den umyndiges retsstridige og tilregnelige Adfærd under Kontraktsafslutningen, det begrænser sig ikke som 1ste Stk. til en Erstatning, der nærmest har Karakteren af en *condictio*, af et Vederlag for Udnyttelsen af Medkontrahtentens gennem den ugyldige Kontrakt overleverede Ting. Reglen omfatter tillige Tilfælde, hvor Aftalen endnu ikke er naaet til nogen hel eller delvis Opfyldelse, om end dens vigtigste Øjemed er at beskytte Medkontrahtenten imod Tabet af selve det overdragne. Selvom Kontrakten endnu ikke var helt eller delvis opfyldt, kan Medkontrahtenten lide Tab ved dens Ugyldighed, navnlig kan han have anvendt forgæves Bekostninger, f. Eks. til Fragt, Leje af Plads, Korrespondance, og han kan muligvis bevise, at han ellers vilde have indgaaet andre Aftaler, som vilde have skabt ham særlige Fordele eller dækket ham mod Tab eller Ansvar. Den hele negative Kontraktsinteresse kan han saaledes efter Omstændighederne faa erstattet, og denne vil her ej sjældent falde sammen med den positive Interesse, med Opfyldelsesinteressen.

Betingelsen for at give Erstatning efter Paragrafens 2. Stk., 1ste Pkt., er, at den umyndige har skuffet den anden ved urigtige Anbringender om, at han ikke ved Umyndighed var afskaaret fra at forpligte sig, eller at han havde rette Vedkommendes Samtykke. Den umyndige maa have villet føre Medkontrahtenten bag Lyset, og denne maa virkelig være blevet besveget. Da han overfor den umyndige paa Grund af Ungdom har en længe i vor Ret (jfr. Fr. 24. April 1839 § 2) anerkendt Pligt til at forvisse sig om dennes Myndighedstilstand, vil Domstolene stille

ret strenge Krav til Medkontrahentens gode Tro. Derimod kræves det ikke, som efter Fr. 1839, at der er rejst kriminel Undersøgelse mod den unge, ikke heller at der skal foreligge Falsk; § 44, 2. Stk., 1ste Pkt., ser bort fra, om hans Adfærd er strafbar.

Disse Skærper af den umyndiges Ansvar har ingen Betænkelighed, fordi Paragrafen, i Modsætning til vor hidtidige Ret, giver Domstolen Adgang til at nedsætte den idømte Erstatnings Beløb. Den umyndige kan idømmes Erstatning for alt »Tab, som Aftalen har medført«, og Beløbet kan ikke blive mindre, end hvad Medkontrahenten har Krav paa efter Paragrafens 1. Stk. (»Berigelsen«), men imellem disse to Grænser kan Dommeren bevæge sig følgende et Billighedsskøn, der kan tage Hensyn til Graden af den umyndiges Skyld, til Medkontrahentens hele Forhold, og til hvor haardt Ansaret eller Tabet vil ramme den umyndige eller Medkontrahenten. Iøvrigt vil et Ansvar udover Værdien af den leverede Ting sjældent blive praktisk. Især vil Beviset for den fornødne Aarsagssammenhæng mellem den ugyldige Retshandel og Undladelsen af at indgaa en anden Retshandel oftest være vanskeligt at føre.

Den Mulighed for at nedsætte Erstatningsbeløbet, som gives ved Paragrafens 2. Stk., 1ste Pkt., (i Modsætning til Fr. 24. April 1839), skønnes ikke at burde udstrækkes til Tilfælde, hvor det er konstateret, at den umyndiges Adfærd overfor Medkontrahenten rummer et strafbart Forhold (Bedrageri eller endog Falsk). I disse Tilfælde bør vor Lovgivnings almindelige Erstatningsregel bringes til Anvendelse i fuldt Omfang, og om en Nedsættelse af Erstatningen bliver der derfor kun Tale, hvis det har særlig Hjemmel, jfr. herved navnlig Bestemmelsen i § 65 om nedsat Ansvar for umyndige under 15 Aar. Dette bestemmes i § 44, 2. Stk., 2. Pkt.

§ 44, 2. Stk., giver Regler, som falder

indenfor Rammen af det almindelige ukontraktlige Erstatningsansvar, men udgør den særlige Gruppe heraf, der benævnes »dolus in contrahendo«, og hvis hele retlige Ordning har real Sammenhæng med Reglerne om umyndiges Kontrahering, særlig med Reglerne i § 44, 1. Stk. Heraf følger, at § 44 ikke kan være helt udtømmende med Hensyn til umyndige Kontrahenters Erstatningsansvar. Udenfor Kap. IV.'s Opgaver falder saaledes Tab, der maatte hidrøre fra, at en umyndig Kontrahent leverer ukontraktsmæssige eller skadeforvoldende, f. Eks. giftige eller forraadnede Varer, eller Ansvar, som den umyndige har paadraget sig ved at indgaa Retshandler, som i Lovgivningen er forbudt ogsaa myndige Personer. Ej heller omhandles Ansvar for Tab, som den umyndige forvolder ved tilregnelig Beskadigelse af Medkontrahentens Ting, og hvorved han maaske gør sig det umuligt at foretage den ham ved § 44, 1. Stk., paalagte Tilbagelevering til Medkontrahenten. Endelig omhandles ej heller Tab, som en umyndig paadrager Medkontrahenten ved at udgive sig for en anden (myndig) Person.

§ 44 ordner alene Forholdet mellem den umyndige og hans Medkontrahent. Hvis nogen af disse igen har overladt det modtagne til en Tredjemand, bedømmes Retsforholdet til denne efter vor Rets almindelige Regler.

## Kapitel V.

### Om Værgens Beføjelser og Pligter.

ad § 45.

Den retlige Repræsentation for den umyndige er fordelt paa flere: Forældremyndighedens Indehaver raader over hans Person, derunder Indgaaelse af personlige Kontrakter (Tyende-, Lærlingeforhold). Værgen repræsenterer ham i Formueforhold, udøver den faktiske Bestyrelse af



hans Formue og indgaar formueretlige Kontrakter for ham, dog med de meget væsentlige Begrænsninger, der ligger dels i, at Overformynderiet bestyrer hans Penge og Værdipapirer, dels i, at Pupilautoriteternes Samtykke er fornødent til vigtigere Retshandler, ligesom de kan give Værgen positive Ordre.

Efter det svenske Forslag er Værgen vel i forskellige Henseender indskrænket i sin Bestyrelsesfrihed, og til visse Foranstaltninger skal han have Overformynderens Samtykke, men Indskrænkningerne er fastsatte i Loven, og Værgen er ikke derudover pligtig at rette sig efter Overformynderens Paabud. En saadan Pligt vilde anses for stridende mod Reglerne om Værgens Ansvar, idet dette derved maatte gaa over paa Overformynderen, som ikke menes at kunne eller burde bære et saadant Ansvar. Fra dansk Side næres disse Betænkeligheder ikke. Vel er det efter gældende dansk Ret noget tvivlsomt, om en Værgen er pligtig at efterkomme specielle Ordre, der gives ham fra Pupilautoriteternes Side, og nogen egentlig Afgørelse af Spørgsmaalet vides ikke at foreligge, men det maa dog nærmest antages, at han er pligtig dertil. Naturligvis kan Ansvar for den paagældende Foranstaltning da ikke paalægges ham, medmindre han har givet Pupilautoriteterne urigtige Oplysninger i Sagen. Dernæst er de almindelige Forskrifter, som gælder for Værgens Bestyrelse, for en stor Del givet administrativt, og dette skønnes ogsaa for Fremtiden at være det mest hensigtsmæssige, da det derved er lettere at forandre Forskrifterne og læmpe dem efter Tidens Behov.

Reglen om, at Værgen i formueretlige Forhold repræsenterer den umyndige, er saaledes i Virkeligheden Genstand for meget omfattende Undtagelser. I Kap. IV er det omtalt, hvorledes den umyndige selv raader over sit Selverhverv. Dernæst skal efter Lov 26. Maj 1868 alle umyndiges kontante Midler, der udgør over 200 Kr. (se L. 29. Decbr. 1857), og alle deres Værdipapirer bestyres under Overformynderens

riet, medmindre de i Henhold til særlig privat Viljesbestemmelse lovlig er undtagne fra Overformynderibestyrelsen. Under Værgens direkte Bestyrelse falder saaledes væsentlig kun faste Ejendomme, Løsøre, Fordringer efter tinglæst Skifteekstrakt ifølge Reskr. 7. Februar 1794 og Beløb under 200 Kr. Desuden faar han fra Overformynderiet udbetalt den umyndiges Renter. Ogsaa for disse har han normalt hvert Aar at aflægge Regnskab, og hvis de ikke medgaar til den umyndiges Udgifter, navnlig til hans Underhold, skal det overskydende indbetales i Overformynderiet, hvis det overstiger 200 Kr., jfr. Bekg. 8. Novbr. 1902.

Men heller ikke indenfor det begrænsede Felt, der saaledes er levnet Værgen, er han, som allerede ovenfor berørt, ene-raadig. Til alle betydeligere og vigtigere Foranstaltninger skal han have Samtykke af Pupilautoriteterne, saaledes til Pant-sættelse eller Salg af faste Ejendomme, til Optagelse af Laan o. desl. Herom er der nu givet administrative Forskrifter, se særlig Justitsministeriets Cirkulærer af 1. Juli 1857 og 17. Juli 1858. Disse Cirkulærer vil ogsaa efter nærværende Lovs Ikrafttræden fremdeles kunne staa ved Magt, men iøvrigt indeholder § 53 udtrykkelig Hjemmel for Justitsministeren til at udstede saadanne Forskrifter. Betydningen af denne Bestemmelse vil navnlig være den, at de Indskrænkninger i Værgens Beføjelser, der gøres ved en saadan administrativ Forskrift, vil have samme Retsvirkning, som hvis den indeholdtes i selve Loven. Den angiver derfor en egentlig Grænse for Værgens Beføjelser, saaledes at hans Handling udenfor denne heller ikke vil kunne skabe Ret for Tredjemand, uanset om denne er i god Tro. Derimod kan Tredjemand ikke anses for pligtig at kende de specielle Forbud eller Paabud, som Pupilautoriteterne, derunder Justitsministeriet, maatte udstede overfor den enkelte Værg, saa at disses Virkning overfor Tredjemand maa bero paa de almindelige Regler, særlig Analogien fra Reglerne

om Indskrænkninger i Fuldmagt. Tredjemands gode Tro vil her derfor i vidt Omfang være beskyttet.

Det er ovenfor omtalt, at en umyndigs Midler ved en privat Viljeserklæring kan holdes udenfor Overformynderiets Bestyrelse. Dette er for Arvs Vedkommende udtrykkelig hjemlet ved L. 26. Maj 1868 § 11, hvilken Bestemmelse opretholdes ved Udkastets Kap. VII. § 64. Den omfatter ogsaa Tvangsarv. Er saadan Disposition truffet, kommer Midlerne under den særlige Værges Bestyrelse. Efter almindelige Retsgrundsætninger om Vilkaar for Gaver maa en tilsvarende Bestemmelse kunne træffes med Hensyn til en Gave til en umyndig. Om der iøvrigt ved Bestemmelser af den, fra hvem en Gave eller Arv til en umyndig hidrører, kan gives særlige, fra Loven afvigende Forskrifter for Erhvervens Bestyrelse, særlig om der kan gives Værgen en friere Raadighed over den, maa bero paa almindelige Retsgrundsætninger.

Med den umyndiges personlige Forhold har Værgen intet at gøre, undtagen forsaavidt det følger af de følgende Paragrafer. Da umyndige over 18 Aar ikke staar under Forældremyndighed, bliver Resultatet heraf det, at der ikke er andre end dem selv der kan tage Bestemmelse i deres personlige Anliggender.

---

Det svenske Udkast indeholder i § 2 et særligt Forbud mod, at Værgen repræsenterer den umyndige, naar Retshandlen afsluttes med ham selv. I det danske Udkast har man, skønt en beslægtet Regel indeholdes i D. L. 3—17—23, ikke fundet at burde optage en saadan Særbestemmelse, dels fordi den nærmere Instruktion angaaende Værgens Optræden er overladt til administrative Forskrifter, dels ogsaa fordi et saadant Forbud synes vel specielt, idet det maa anses for at være en almindelig Følge af Værgens Pligt til forsvarlig Bestyrelse, at han ikke kan repræsentere

den umyndige, hvor hans egne Interesser staar imod dennes, og det fremdragne Tilfælde er kun et særligt Eksempel herpaa.

ad § 46.

I nugældende Ret, Retsplejelovens § 257, antages det, at en umyndig paa egen Haand kan optræde under en Proces, naar han civilretlig er raadig over Sagens Genstand. Han kan saaledes selv anlægge Sag til Betaling af Vederlag for et af ham udført Arbejde, hvorimod Sag mod ham til Erstatning for Undladelse af at opfylde sin Pligt efter en Arbejdsaftale maa anlægges mod Værgen — henholdsvis mod den mindreaarige med Kurator — da Erstatningen skal udgaa af den umyndiges Formue. Til at optræde for Retten i Sager angaaende hans Person, f. Eks. i Injurie- og Straffesager mangler den helt umyndige den fornødne Habilitet, og saadanne Sager maa anlægges af eller mod Værgen; derimod kan den personlig myndige selv rejse saadanne Sager, ligesom Straffesager kan anlægges mod ham uden Medvirkning af Kurator. Hvad særlig Alimentations-sager angaar, antages den umyndige Moder at kunne anlægge saadanne paa egen Haand, naar hun er fyldt 18 Aar og altsaa er personlig myndig, hvorimod Faderen antages at skulle indstævnes i Forbindelse med sin Kurator, naar han er fyldt 18 Aar, og ved sin Værgen, hvis han er yngre. Umyndiggjorte maa i personlige Forhold, for saa vidt de ikke er sindssyge, med Hensyn til Proceshabilitet være stillede som de 18-aarige umyndige.

Efter den norske Lov om rettergangsmaaten for tvistemaal af 13. August 1915 § 37 træder Værgen under Processen i den umyndiges Sted. Er den mindreaarige over 16 Aar, kræves hans Samtykke til Anlæg af Sag angaaende personlige Tjeneste- eller Arbejdsforhold, hvorhos Værgen ikke mod hans Protest maa anlægge Sag til Erstatning for Lægems- eller Ærekrænkelser.

I svensk Ret kan den umyndige som Hovedregel optræde paa egen Haand i en

Proces, naar han kan raade over Sagens Genstand. I Straffesager skal han altid behandles som Part og har Raadighed over Sagen; Forældre eller Værger skal ikke stævnes. Iøvrigt er det, naar den umyndige staar under Forældremyndighed (vårdnad), dennes Indehaver der skal optræde i Sagen.

Tysk Ret henholder sig ligesom vor Retsplejelov til den borgerlige Lovgivning.

Da en Proces kan have betydningsfulde Følger for den umyndige, ikke alene udover sin umiddelbare Genstand, men i det hele udover det rent økonomiske, er man betænkelig ved at fastholde den Regel, at Raadighed over Sagens Genstand er tilstrækkelig til ogsaa at raade over den under Processen. Man mener tværtimod, at den Beskyttelse, som den umyndige tiltrænger, kræver, at Hovedreglen skal være den, at Værgen i Processen skal optræde paa den umyndiges Vegne. Herfra gøres der saa visse positive Undtagelser. Først bestemmes det, at den umyndige selv skal samtykke i Sagsanlægget, saafremt dette angaar saadanne Formuerettigheder, hvorover han selv har Raadigheden, altsaa hans Selverhverv eller Ting, der ved Arv eller Gave er overladt ham til fri Raadighed (Kap. IV §§ 39 og 40). Det samme skal gælde, hvor Sagen vedrører de Aftaler, som den umyndige ifølge Kap. IV § 35 selv gyldig har indgaaet. Endelig skønnes den umyndige, hvis han er fyldt 18 Aar eller umyndiggjort, selv at burde være medbestemmende med Hensyn til, om Sag skal rejses i Anledning af en ham tilføjet Vold eller Ærekrænkelse. Disse Bestemmelser er dog at forstaa med det selvfølgeligelige Forbehold, at saafremt den umyndige paa Grund af Sindssygdom eller Aandssvaghed er ude af Stand til at afgive nogen fornuftig Erklæring om Spørgsmaalet, skal hans Samtykke ikke anses fornødent. Hvad der gælder Sagsanlæg gælder naturligvis ogsaa Krav, der uden selvstændigt Sagsanlæg kan gøres indsigelsesvis gældende for Retten. Hvis Sag anlægges mod den umyndige, kom-

mer Hovedreglen om Værgens Optræden for ham til Anvendelse; men dette er kun naturligt, da et Sagsanlæg næsten altid maa være rettet mod den umyndiges Formue i Almindelighed og følgelig bevæger sig paa Værgens Raadighedsomraade, eller tager Sigte paa saa indgribende personlige Forhold, navnlig hvor Talen er om Straf, at det er rettest at give den umyndige Værgens Støtte. Selv om Sagen direkte gaar ud paa Foretagelse af en Handling, vil den indirekte vedrøre Formuen.

Vedrører Sagen saadanne Formue-rettigheder, som Værgen kun med Pupil-autoritetersnes Samtykke kan raade over, bør han, inden han anlægger Sag eller svarer i en saadan, raadføre sig med disse. Hvad særlig de Tilfælde angaar, hvor den umyndige staar under Forældremyndighed, vilde i Mangel af positiv Regel Forældremyndighedens Indehaver blive den, der skulde stævne og stævnes i en Proces. Men da dette som Regel er 2 Personer, vilde en saadan Regel være upraktisk. Derimod vil det praktiske være, at Værgen skal være Procespart, men hører Spørgsmaalet som vedrørende den umyndiges Person ind under Forældremyndigheden, bør Værgen rette sig efter, hvad dennes Indehaver paalægger ham, og f. Eks. hvis Faderen er Værge, bør han, forinden han handler, sikre sig Moderens Bifald.

Hvad særlig Ægteskabssager angaar finder man, overensstemmende med hvad der er udviklet i Familieretskommissionens Betænkning af 1913 Pag. 271—72 ad § 82, at Parterne selv bør have Raadigheden over Sagen uden Hensyn til Alder eller Umyndiggørelse, naar de overhovedet har Fornuftens Brug, og kun hvor dette ikke er Tilfældet, bør Procesretten tilkomme Værgen, for at Procesførelse ikke helt skal udelukkes. Til Forebyggelse af Misbrug bør Pupilautoritetersnes Samtykke kræves til Værgens Sagsanlæg. Er Ægteskabsloven vedtaget senest samtidig med nærværende Lov, kan man her henvise til denne, idet det dog bemærkes, at man her-

ved forudsætter, at Ægteskabsloven, 5: Forslagets § 167, affattes som Udkastet af 1913 § 82, altsaa uden de deri senere foretagne Ændringer. Disse Ændringer maa nemlig anses for overvejende betænkelige ved helt at berøve den umyndige Indflydelse paa, om en saadan for ham saa betydningsfuld Sag skal føres.

Er Ægteskabsloven ikke vedtaget, maa der i § 46 indføjes et nyt 2det Stk. omtrent enslydende med § 82 i Udkastet af 1913, nemlig:

»I Ægteskabssager kan Parterne optræde paa egen Haand uden Hensyn til Alder. Det samme gælder om Ægtefæller, der er umyndiggjorte af andre Grunde end Sindssygdom eller Aandssvaghed. For den sindssyge eller aandssvage anlægges Ægteskabssag af Værgen med Overøvrighedens Samtykke.«

Paragrafens sidste Linie skal da udgaa.

ad § 47.

Hvis ikke andet bestemmes i Rettens Dekret, bevarer en umyndiggjort selv Raa-digheden over sin Person og sine personlige Forhold. Imidlertid vil Umyndiggørelsen jo ofte bero netop paa saadanne personlige Mangler hos ham, at han er uegnet til selv at tage Vare paa sin Person, navnlig i Tilfælde af Sindssygdom og Aandssvaghed. I saadanne Tilfælde bør der ske ogsaa en »personlig Umyndiggørelse«, og Forsorgen for den umyndiges Person maa da gaa over til Værgen. I mange Tilfælde, hvor den umyndiggjorte er Genstand for Hospitalsbehandling, vil der ganske vist ikke være Brug for nogen Indblanding fra Værgens Side. Men det vil dog ogsaa der være praktisk at have en, der kan tage Bestemmelse paa den umyndiges Vegne, og hvis han endnu ikke er indlagt, men Bestemmelse om Indlæggelse skal tages, vil det være af største Betydning, at Værgen kan tage Affære. Ved herhen hørende Afgørelser skal i disse Tilfælde Værgens Bestemmelse træde i Stedet for den umyndiges egen, og vil Værgen indlægge den umyndige paa

et Drankerasyl eller Sindssygehospital, vil det altsaa blive uden retlig Betydning, at den umyndige selv modsætter sig. Indlæggelsen kan finde Sted uanset den umyndiges Protest, og de særlige Betingelser for Tvangsindlæggelse behøver for saa vidt ikke her at foreligge. Værgen bliver altsaa den Person, hvem, som det hedder i Justitsministeriets Cirkulære 11. Juni 1895, »Forsorgen for den paagældende retlig paahviler«, eller den der i Fællesregulativ for Statens Sindssygehospitaler af 1. Oktober 1915 betegnes som »rette Vedkommende«.

Efter det svenske Udkast paalægges det i Almindelighed Værgen at drage Om-sorg for den umyndiggjortes Person i det Omfang, hvori det findes nødvendigt. Man har overvejet at optage en lignende Regel i det danske Udkast. Man har imidlertid fundet det rigtigst, at der, da der herved kan ske et betydeligt Indgreb i den umyndiggjortes personlige Frihed, og da de fleste, som er umyndiggjorte af anden Grund end Sindssygdom, kun har Brug for en formueretlig Umyndiggørelse, træffes en udtrykkelig Domstolsbeslutning om, hvorvidt den personlige Forsorg for den umyndiggjorte skal overgaa til Værgen. Denne Beslutning kan træffes i Forbindelse med Umyndiggørelsesdekretet, men kan ogsaa gives senere, naar der viser sig Brug derfor, og den kan atter ophæves, naar den ikke mere behøves.

ad § 48.

Reglerne om Bestyrelsen af umyndiges Midler indeholdes som ovenfor under § 45 omtalt i Lov af 29. Decbr. 1857 og 26. Maj 1868, og Hovedreglen er, at Penge og Værdipapirer bestyres under Overformynderiet. Kun naar den umyndiges rede Penge ialt er under 200 Kr., staar de under Værgens Bestyrelse. Endvidere paahviler det Værgen at bestyre faste Ejendomme, Forretninger og Løsøre samt Fordringer efter tinglæst Skifteekstrakt, kort sagt saadanne Formueværdier, som ikke egner sig til Overformynderibestyrelse.

Værgen skal naturligvis efter Evne



drage Omsorg for, at Værdierne bevares og vedligeholdes. Tillige skal han saa vidt muligt gøre dem frugtbringende, men dette bør altid ske med Forsigtighed, thi Værgens Bestyrelse bør stedse være konservativ. Han maa afholde sig fra saadanne Frugtbarheder, der vel kan være særlig indbringende, men tillige er risikable. Det vil dernæst af de administrative Instrukser, der gives for hans Bestyrelse, følge, at han, hvis han vil gaa ud over den ligefremme Bestyrelse og de dagligdags Forretninger, maa have Pupilautoriteternes Samtykke, og der er Retshandler han selv med saadant Samtykke overhovedet ikke maa indgaa, se nedenfor ad § 49.

Det skal endnu bemærkes, at der heller ikke ved nærværende Paragraf sker nogen Indskrænkning i Adgangen til ved privatretlige Bestemmelser at henlægge Midler, der tilfalder umyndige, under Bestyrelse af særlige Institutioner, f. Eks. baandlægge Penge under »Bikuben«, ligesaa lidt som Paragrafen er til Hinder for ved Arv eller Gave at fastsætte, at Midlerne skal bestyres af en særlig Værg.

#### ad § 49.

Efter D. L. 1—23—12 er det forbudt den, som ikke er fyldt 25 Aar, at indgaa Kaution. Denne Regel, der direkte angaar umyndige paa Grund af Ungdom, men tør anses analogisk anvendelig paa umyndiggjorte, forstaas saaledes, at de umyndige overhovedet ikke kan paadragges Kautionsgæld, heller ikke ved Værgens Mellemkomst eller med Pupilautoriteternes Samtykke.

Da Kaution er en særlig farlig Form for Forpligtelse, og den vanskelig kan tænkes nødvendig for den umyndiges Økonomi, har man fundet at burde opretholde dette Forbud, saa meget mere, som Myndighedsalderen sættes ned til 21 Aar.

#### ad § 50.

Det er ovenfor ad Kapital IV § 41 omtalt, at Udkastet har optaget en Regel om Tilladelse for en umyndig til at drive Næ-

ring eller anden Virksomhed, en Regel der svarer til, hvad der allerede har udviklet sig i gældende Retspraksis. Selv om nemlig Myndighedsalderen saa betydelig nedsættes, som det her foreslaas, kan det dog forekomme, at der er Brug for at give den umyndige den begrænsede Handlefrihed, som den her indeholdte Regel hjemler. Ligeledes vil der kunne være Brug for den for umyndiggjorte.

Reglen gaar ud paa, at Værgen kan give den umyndige Tilladelse til at drive en eller anden Næring eller Virksomhed. Værgen kan ikke give Tilladelsen paa egen Haand, men skal have Pupilautoriteternes Samtykke. Tilladelsen kan efter det danske Udkast ikke gives, før den umyndige er fyldt 18 Aar, og den bør kun gives, naar der er særlig Grund dertil. Den umyndige kan tænkes at have arvet en lille Forretning — om Drift af store Forretninger bør der ikke være Tale —, som han selv kan passe, eller den umyndiggjorte har maaske før Umyndiggørelsen siddet i saadan en Forretning, eller det kan blot have vist sig hensigtsmæssigt at beskæftige den umyndige paa denne Maade. For saadanne Tilfælde skal Tilladelse kunne gives.

Den givne Tilladelse kan paa samme Maade igen tilbagekaldes af Værgen med Pupilautoriteternes Samtykke. Dette bør ske, hvis den umyndige har misbrugt den eller vist sig ude af Stand til at bære det større Ansvar. Det vil naturligvis ogsaa kunne bero paa rent faktiske ydre Forhold, f. Eks. Forretningens Salg.

Om Virkningen af Tilladelsen eller af dens Tilbagekaldelse overfor Tredjemand er talt ovenfor ad Kapitel IV § 41.

Efter det svenske Udkast kan der gives en umyndig Tilladelse til at drive Næring allerede fra det 16de Aar, efter det norske endog fra det 15de Aar, men herfor skønnes der ikke at være praktisk Brug her i Landet.

ad § 51.

Selv om den umyndige ikke er i Stand til selv at styre sine Anliggender, kan han jo godt have en Mening om dem, som det

er rimeligt at høre, inden man afgør dem. Hvis han er sindssyg eller aandssvag, kan dette naturligvis ikke kræves. Heller ikke skønnes det rigtigt at paalægge Værgen at høre den umyndiges Mening, hvis han er under 15 Aar. Men er han over den Alder, bør det ske i vigtigere Anliggender, hvis det ellers er praktisk gørligt, d. v. s. hvis ikke Forretningens Art eller Tid og Sted forhindrer det.

Paa samme Maade bør Værgen raadføre sig med den umyndiges Ægtefælle, hvis han er gift. Ægtefællen vil jo ofte være en myndig Person og vil hyppigt selv være Værge, men er den ikke det, bør den dog have et Ord med i Laget. Efter Lov af 7. April 1899 § 14 tilkommer det den umyndiggjortes Ægtefælle i Forbindelse med Værgen at bestyre Fællesboet, saaledes at Overformynderibestyrelse undgaas. Efter Ægteskabslovforslaget har den myndige Ægtefælle selv Bestyrelsen af sit Gifteeje, men det er rimeligt, at der ogsaa gives den en Medindflydelse paa Bestyrelsen af den umyndige Ægtefælles Formue og øvrige Anliggender, selv om den ikke faar en egentlig Medbestemmelsesret.

Hvad særlig den umyndige Ægtefælles Gifteeje angaar, er det i Ægteskabslovforslagets § 184 bestemt, at naar Umyndigheden beror paa Umyndiggørelse, skal det tilkomme den myndige Ægtefælle sammen med Værgen at bestyre den umyndiggjortes Gifteeje altsaa paa samme Maade som nu med Hensyn til Fællesboet. Herved undgaas altsaa Nødvendigheden af Overformynderibestyrelse, ligesom Pupilautoriteternes Tilsyn med Værgestyrelsen bortfalder, jfr. nedenfor ad § 52.

Lignende Bestemmelser findes i fremmede Retsforfatninger, f. Eks. Schw. Lov § 409 (Om Ægtefællens Værgemaal, se Schw. Lov § 380) eller for et mere indskrænket Omraade BGB § 1827.

Det skal dog erindres, at Undladelse af at indhente Erklæring i de Tilfælde, hvor det herefter er paabudt, ikke medfører den paagældende Foranstaltningens Ugylldighed, ligesaa lidt som Værgen er

pligtig at rette sig efter Erklæringen. Men grovere Forsømmelser i disse Henseender kan medføre Værgens Afsættelse.

ad § 52.

Det er ovenfor omtalt, at Værgen med Hensyn til sin Bestyrelse er undergivet Pupilauctoriteternes Tilsyn. Disse kan meddele ham Forskrifter baade almindelige og særlige for enkelte Tilfælde. De kan give ham Ordre, som han maa efterkomme, ligesom de kan forbyde ham bestemte Handlinger. Er han i Tvivl, bør han raadføre sig med den underordnede Pupilauctoritet, Skifteretten, i København dog med Overpræsidenten. Dette vil ogsaa gælde i Spørgsmaal om Udøvelse af Forældremyndighed i de Tilfælde, hvor Værgen i denne sin Egenskab tillige er Indehaver af Forældremyndigheden, saaledes som det ogsaa antages i gældende Ret, se Højesteretsdom i U. f. R. 1912 S. 5. Derimod staar naturlige Forældre eller Adoptivforældre ikke under noget saadant Tilsyn med Hensyn til deres Forældremyndighed.

Saafermt Ægteskabsloven ikke maatte være vedtaget forinden eller dog samtidig med nærværende Lovudkast, vil § 52, 2det Stk. være at forandre saaledes, at det bringes i Overensstemmelse med den nugældende Regel i Lov af 7. April 1899 § 14, saaledes som denne fortolkes i Praxis. Bestemmelsen maa da affattes saaledes: »Saafermt en Hustru, hvis Mand er umyndiggjort, bestyrer Fællesboet i Forbindelse med Mandens Værg i Medfør af Lov af 7. April 1899 § 14, er Bestyrelsen ikke undergivet Pupilauctoriteternes Tilsyn.«

ad § 53.

Udkast til en Anordning, som i Medfør af nærværende Paragraf bliver at udstede af Justitsministeriet, er som Bilag 5 vedføjet Udkastet.

ad § 54.

I Danmark har der ikke, saaledes som i Sverige, været paulagt Værgen en »dili-

gentia quam in suis rebus«, en Omsorg som for sine egne Anliggender, men Værgens Omsorgspligt har snarest været strengere end den sædvanlige.

Værgens Erstatningspligt følger allerede af almindelige Erstatningsregler og optages her kun ex tuto, navnlig da en Regel herom nu indeholdes i D. L. 3—17—24, jfr. 32. Det svenske Udkast indeholder betydelig udførligere Erstatningsregler, men dette beror paa, at saadanne er paa-krævede, fordi Sverige mangler en samlet Overformynderibestyrelse som den danske, og desuden fordi Muligheden for Anordning af flere Værger gør særlige Regler om Ansvarets Fordeling mellem disse nødvendige.

## K a p i t e l V I.

### Om Lavværgemaal.

ad § 55.

Efter D. L. 3—17—42 jfr. 41, saaledes som disse Bestemmelser ifølge en mangeaarig fast Praksis og med Støtte i Forordning af 10. April 1841 fortolkes, kan der for Enker beskikkes en fast Lavværg. Naar en saadan fast Lavværg er beskikket, anses Enken med Hensyn til Myndighed at være stillet væsentlig paa samme Maade som en mindreaarig under Kurator. Hun kan altsaa ikke paa egen Haand raade over sin Formue eller forpligte sig ved formueretlige Retshandler, men kan kun gøre dette i Forbindelse med sin Lavværg, der paa den anden Side ikke saaledes som en egentlig Værg kan optræde alene paa hendes Vegne. Over sine personlige Forhold bevarer hun Raadigheden.

I Sverige og Norge findes dette Institut ikke, og man har her ikke villet indføre det, men noget hermed beslægtet kendes fra andre Lande, f. Eks. den i Schw. Lov § 395 omhandlede conseil légal (Beirat). I Danmark er det blevet meget benyttet ved Enker, der har haft Mid-

ler at raade over, men har manglet eller har ment at mangle den fornødne Forretningskyndighed til selv at bestyre dem, enten dette nu beror paa en oprindelig Ukendskab til Forretningslivet eller paa en ved Alder og Svagelighed opstaaet Svækkelse.

Det synes imidlertid klart, at de samme Aarsager kan gøre sig gældende ogsaa med Hensyn til ugifte Kvinder og med Hensyn til Mænd. Det var da rimeligt ogsaa at give dem Lejlighed til at blive sat under Lavværgemaal fremfor ligefrem at skulle umyndiggøres. Det kan dernæst tænkes, at der, naar Myndighedsalderen nedsættes til 21. Aar, kan være nogle unge Kvinder eller Mænd, som ikke endnu har naaet en saadan Udvikling og Modenhed, at der uden Fare for dem selv kan betros dem Raadigheden over maaske meget store Værdier. Ogsaa for dem kunde det være gavnligt i nogle Aar at skulle have en Tredjemands Samtykke til deres formueretlige Dispositioner, et Slags individuelt begrundet Kuratel.

Man har derfor bragt i Forslag, at det faste Lavværgemaal, som i Fremtiden blot skal kaldes Lavværgemaal, udvides til at kunne anvendes paa alle Personer, hvis Uerfarenhed eller hvis legemlige eller sjælelige Tilstand gør det paakrævet, og som selv ønsker det. Med Hensyn til den sidste Betingelse maa bemærkes, at saadanne Personer ofte jo kun vil have Valget mellem at begære sig sat under Lavværgemaal eller at blive umyndiggjorte, f. Eks. paa Grund af Ødselhed.

Lavværgemaalet skal fra først af kunne begrænses til en bestemt Tid, hvilket navnlig vil have Betydning, hvis det anvendes paa unge.

ad § 56.

Retsvirkningerne af Lavværgemaalet er som allerede ovenfor berørt, at den paagældende ikke i formueretlige Retsforhold kan optræde alene, men kun i Forbindelse med sin Lavværges.

Derimod berører Lavværgemaalet ikke de personlige Forhold. Ikke heller

skal det have nogen Betydning for Indgaaelse af Arbejdsaftaler.

ad § 57.

Under Retssager skal i alle Tilfælde Lavværgen medvirke under Hensyn til de mulig mere omfattende Interesser, der under en saadan Sag kan staa paa Spil. Navnlig bør den, der staar under Lavværgemaal, afskæres fra at kunne anlægge grundløse Processer, f. Eks. angaaende Injurier.

ad § 58.

Ved denne Paragraf henvises der til dem af Reglerne om Umyndiggørelse, der bør bringes til Anvendelse ogsaa ved Lavværgemaal.

Lavværgemaal bekendtgøres efter samme Regler som Umyndiggørelse, og dets Retsvirkninger overfor Tredjemand indtræder under samme Betingelser.

Hvis Dekretet ikke allerede fra først af er tidsbegrænset, ophæves det, naar de objektive Grunde til at holde Personen under Lavværgemaal er bortfaldet, ikke derimod alene fordi han begærer det.

Lavværger skal opfylde de samme Betingelser som andre Værger, og de samme Fritagelsesgrunde gælder for dem. Saaledes vil Lavværgemaal kunne bevirke Fritagelse for almindeligt Værgemaal og omvendt.

Personer under Lavværgemaal kan selv raade over deres Selverhverv og over Arv og Gaver til fri Raadighed under ganske samme Betingelser som umyndiggjorte. Dog skønnes der ikke at være Brug for, at denne Raadighed skal kunne fratages dem af Lavværgen, hvem man heller ikke kan henvise til at indhente Samtykke fra Pupilautoriteterne, da disse ikke iøvrigt har noget med Lavværgemaallet at gøre.

Ikke heller findes der at være Anledning til, at Lavværgen skal kunne lade den, der staar under Lavværgemaal, drive Næring paa egen Haand paa samme Vilkaar som umyndige. Er der Brug for noget saadant, kan Lavværgemaallet ophæ-

ves. Vil man ikke gaa saa vidt, maa Lavværgen ved Hjælp af Fuldmagt skabe den fornødne Handlefrihed for den paagældende.

Om Retsvirkningerne af ugyldige Kontrakter, oprettede af Personer under Lavværgemaal, gælder det samme som for umyndige.

Lavværgen skal samvittighedsfuldt varetage sin Myndlings Interesser, han skal i vigtige Sager raadføre sig med dennes Ægtefælle, og han er erstatningspligtig for den Skade, han ved sin Fejl forvolder ham.

Ligesom nu mener man ikke at behøve at anordne noget særligt Tilsyn med Lavværger, da Myndlingen selv skal medvirke til Lavværgens Retshandler.

ad § 59.

Man finder det rettest at kræve Konfirmation paa Testamenter oprettede af Personer under Lavværgemaal. Ligeledes bør den, der staar under Lavværgemaal, have Lavværgens Medvirken for at kunne give Samtykke til sin Ægtefælles Retshandler i de Tilfælde, hvor Ægteskabslovforslaget kræver et saadant Samtykke, og dette for umyndige skal gives af Værgen. Paa samme Maade maa ogsaa Lavværgen medvirke ved de Retshandler, der omhandles i Ægteskabslovforslagets §§ 65—67 og 82.

Foreligger Ægteskabsloven ikke ved nærværende Lovs Vedtagelse, maa »Lov om Ægteskab . . . . . §§ 65—67 og 82« ombyttes med »Lov af 7. April 1899 § 2«. Det forudsættes da tillige, at Lavværgens Medvirken maa kræves til det i sidstnævnte Lovs § 11 omhandlede Samtykke.

## Kapitel VII.

### Om Værger beskikkede til særligt Hverv.

Det forekommer ikke helt sjældent, at der er Brug for, at en Person repræsenteres i et eller andet Anliggende, hvor han



ikke selv kan varetage sine Interesser. Naar Hindringen ligger i hans Umyndighed, vil han have en Værge; men det kan forekomme, at heller ikke denne kan optræde, enten fordi der skal handles saa hurtigt, at Værgen ikke kan naa at komme til Stede, hvis han f. Eks. ved Fraværelse eller paa anden Maade er øjeblikkelig forhindret, eller fordi han har en saadan personlig Interesse i Anliggendet, at han ikke tillige kan repræsentere den umyndige.

Er det myndige Personer, der skal repræsenteres, vil de jo i Reglen selv kunne vælge deres Repræsentanter, en Fuldmægtig eller lignende; men dette vil dog ikke altid være Tilfældet, idet Anliggendet kan opkomme under deres Sygdom eller Fraværelse, uden at de har kunnet forberede sig derpaa.

I de ovennævnte Tilfælde maa der paa anden Maade skaffes de paagældende en Repræsentant, der kan varetage deres Interesser i det særlige Tilfælde, og hertil har man brugt at beskikke ham en Værge, der, fordi han kun skal optræde i det enkelte foreliggende Hverv, benævnes en Værge ad hoc. I Sverige kaldes en Person i den tilsvarende Funktion en »god man«.

Egentlig Hjemmel for Beskikkelse af Værge ad hoc for andre end umyndige haves nu kun i Tilfælde af Borteblivelse, Forordning 11. September 1839 § 6. jfr. § 7, og af Skifte, Skifteloven 30. November 1874 §§ 14, 58 og 64, samt i de ganske nye Bestemmelser i Retsplejeloven § 795 og Ægteskabslovforslagets § 186.

Der kan imidlertid være praktisk Trang dertil i en Række andre Tilfælde, navnlig ved Sygdom og en midlertidig Fraværelse, og man har derfor ment, at der burde gives nogle almindelige Regler herom i Forbindelse med Reglerne om særlig Værge for umyndige, hvor den sædvanlige Værge ikke kan anvendes.

ad § 60.

Først bestemmes det her, at der foruden den egentlige Værge kan beskikkes

den umyndige en særlig Værge til Udførelse af et bestemt Hverv. Man har ikke ment, at der i Almindelighed behøver at være Adgang til Beskikkelse af flere Værger, der hver for sig bestandig kan varetage den umyndiges Interesser, enten hver indenfor sit Omraade eller begge i Forening; men man har anset det for tilstrækkeligt, at hvis der i enkelte bestemte Tilfælde opkommer en særlig Trang dertil, beskikkes der en særlig Værge, som kun har at udføre det enkelte begrænsede Hverv, hvortil han beskikkes, men ikke har noget med Værgemaalet iøvrigt at gøre. Den almindelige og den særlige Værge er da ogsaa uden alt Ansvar for hinandens Værgebestyrelse.

Som et Tilfælde, hvor Beskikkelse af særlig Værge er nødvendig, nævnes Muligheden for en Interessekonflikt mellem Værgen og den umyndige. De svenske Regler er lidt anderledes udtrykte, men har i det væsentlige samme Indhold.

ad § 61.

§ 61 hjemler Adgang til at beskikke Værge for syge og fraværende, hvis der er Brug derfor. Værgemaalet skal kun vare, saa længe det er nødvendigt, og kan Erklæring skaffes fra den syge eller fraværende, bør det ske.

ad § 62.

Værgen beskikkes dér, hvor Hvervet skal bestrides, eller hvis det gælder en syg, hvor denne bor. Samme Myndighed kan igen fratage Værgen Værgemaalet.

ad § 63.

Betingelserne for at være særlig Værge, for at fritages herfor og for at faa Værgemaalet frataget er de samme som ved andre Værgemaal. Ligeledes er de værgebeskikkende Myndigheder de samme.

De særlige Værger staar under Pupilautoriteternes Tilsyn ligesom andre Værger.

ad § 64.

Denne Paragraf giver ikke Anledning til andre Bemærkninger end hvad der alle-

rede er nævnt i Indledningen. Citatet af Ægteskabsloven maa udgaa, hvis denne ikke er vedtaget senest samtidig med Mynlighedsloven.

## Kapitel VIII.

### Om umyndiges og sindssyges Erstatningsansvar og om sindssyges Retshandler.

ad § 65.

Efter gældende dansk Ret, Danske Lov 1—24—9, er Børn under 15 Aar kun erstatningsansvarlige for deres forsætlige Retsbrud, ikke derimod for de uagtsomme. Dog følger det af Erstatningsreglen i Straffelovens § 300, at Børn altid bliver erstatningspligtige ogsaa for uagtsom Skadetilføjelse, forsaaviddt de kan straffes. Efter Lov Nr. 63 af 1. April 1911 § 15 faar dette kun Betydning for Børn mellem 14 og 15 Aar, da Børn ikke kan straffes, naar de er under 14 Aar.

Den norske Lov om Straffelovens Ikrafttræden af 22. Maj 1902 § 22 bestemmer principalt, at Barn under 14 Aar ikke er ansvarligt for Skade, men tilføjer, at hvis Barnet har Midler, kan Retten bestemme, at Skaden helt eller delvis skal erstattes af disse.

Nugældende svensk Straffelov Kapitel 6 § 6 bestemmer, at Barn under 15 Aar er erstatningspligtigt uden Hensyn til Utilregnelighed for Skade det har forvoldt, forsaaviddt ikke Erstatning kan faas hos nogen, som har udvist Forsømmelighed i Tilsynet med Barnet.

Efter fransk Ret, se code civil § 1382 jfr. § 1310, antages den mindreaarige at være erstatningspligtig for sit Delikt eller Quasidelikt, forsaaviddt han er saa gammel, at han overhovedet kan betragtes som Fornuftvæsen, d: dersom han har handlet med Forstaaelse af hvad han gjorde. Nogen fast Aldersgrænse kendes ikke. (Se Planiol: Traité élémentaire de droit civil II Nr. 879). Desuden paalægger code civil § 1384 Faderen og efter hans Død Moderen

Ansvar for Skade foraarsaget af deres hjemmenværende mindreaarige Børn, dog at dette Ansvar bortfalder, naar de godtgør intet at have forsømt og ikke at have kunnet hindre det skete (Planiol l. c. II Nr. 909—910 bis). Et lignende Ansvar paalægges Lærere og Lærermestre. Schw. Lov § 19 Nr. 3 bestemmer, at umyndige og umyndiggjorte, der er »capables de discernement« (urteilsfähige), bliver erstatningspligtige for deres utilladte Handlinger. Hertil slutter sig en Bestemmelse i den svejtsiske Obligationsretslov af 30. Marts 1911 § 54, hvorefter Domstolen dog efter Billighedshensyn kan paalægge Erstatningspligt, selv om denne Betingelse, Dømmekraften, mangler. Ifølge B. G. B. § 828 er Børn under 7 Aar vel ikke erstatningspligtige, og Personer mellem 7 og 18 Aar kun, forsaavidt de, da de udførte den skadegørende Handling, havde den til Erkendelse af Ansaret fornødne Indsigt; men § 829 hjemler samtidig Adgang til at paalægge den mindreaarige Erstatningspligt efter Billighedshensyn, naar Erstatningen ikke kan faas hos en Tredjemand, der havde Tilsynspligt overfor den mindreaarige, og denne ikke ved at udrede Erstatningen vilde miste Midlerne til standsmæssigt Underhold.

Reglerne om de unges Erstatningsansvar for deres skadegørende Handlinger er saaledes indbyrdes ret afvigende i de forskellige Lande. Men de nyere Lovgivninger gaar dog alle i Retning af at paalægge dem et vist, mere skønsmæssigt afgrænset Erstatningsansvar. Den Regel, som er gældende dansk Ret, maa anses for at være for stiv, idet den snart er for lemfældig overfor den unge ved ubetinget at fritage ham for Erstatningspligt for uagtsomme Retsbrud, snart for streng ved ubetinget at kende ham erstatningspligtig for forsætlige Handlinger. Nutidens Retsliv synes at have Brug for en mere smidig og elastisk Regel. Det vil ofte være stødende at lade den skadelidende alene bære Tabet, hvor Skaden er forvoldt ham af et Barn, der maaske har vist en høj Grad af

Uforsigtighed. Særlig vil det findes uheldigt, hvor Barnet er fuldt ud i Stand til at dække Skaden, maaske endda uden væsentlig Ulempe for sig selv. Man har derfor ment at burde opstille en ny Regel om Børns Erstatningsansvar, en Regel som bedre kan fyldestgøre Retslivets Krav.

Man gaar herved ud fra den almindelige Erstatningsregel, hvorefter en Person er ansvarlig for sit forsætlige og uagtsomme Retsbrud. Denne Regel tænkes principielt ogsaa at skulle gælde Børn, men er de under 15 Aar, gøres der den Afvigelse fra Hovedreglen, at man i Lighed med de foran omtalte fremmede Retsforfatninger giver Domstolene en Beføjelse til skønmæssig at nedsætte Erstatningspligtens Omfang efter Billighedshensyn, efter Omstændighederne helt at fritage den unge for Erstatningspligt. Selv om noget kunde tale for, i Lighed med, hvad B. G. B. hjemler, at lade Muligheden for en skønmæssig Begrænsning af Ansvar gælde lige op til det 18nde Aar, mener man dog at burde blive staaende ved 15 Aar som Grænsen for det lempede Erstatningsansvar.

Ved Afvejelsen af Erstatningspligten skal der tages Hensyn til »Barnets Sindstilstand, Handlingens Beskaffenhed eller Omstændighederne iøvrigt«. Ved Barnets Sindstilstand tænkes der særlig paa dets Alder og Modenhed, men Udtrykket omfatter tillige Barnets Forhold til selve den skadegørende Handling, om denne er forsætlig eller blot uagtsom, hvilket naturligvis bør have Betydning for Ansvarets Omfang. Med Hensyn til Handlingens Beskaffenhed vil det navnlig faa Betydning, om den medfører en nærmere eller fjernere liggende Fare, og om den Skade, den kan forvolde, er af større eller mindre Omfang. Det vil ogsaa kunne have Betydning, om Skaden gøres ved en Handling, som Barnets Forældre eller Værge havde forholdsvis lettere Adgang til at forebygge, og derfor burde have afværget, saa at der kan rettes Bebrejdelse mod dem

for, at Skaden er sket. Af andre Omstændigheder, paa hvilke der bør lægges Vægt, kan nævnes Skadens Størrelse og særlig det Hensyn, hvem Tabet vil ramme haardest, Barnet eller den skadelidende.

Reglen her finder kun Anvendelse, hvor der er Tale om Erstatningspligt paa Grund af tilregneligt Retsbrud udenfor Kontraktsforhold. Om den mindreaariges Ansvar i Anledning af Kontraktsforhold er der givet særlige Regler i Kapitel IV § 44. Forsaavidt der er Tale om Ansvar uden Retsbrud, navnlig for Tyendes eller andres Handlinger eller for farlig Virksomhed, eller forsaavidt der er Tale om Ansvar for ikke at opfylde en gyldig indgaaet Kontrakt, gælder de herom givne Regler ogsaa for de mindreaarige.

For det Tilfælde at den, hvem Tilsynet med Barnet paahviler, har forsømt sin Pligt og derved væsentlig er blevet Skyld i den anrettede Skade, gøres der undertiden i fremmede Retsforfatninger Undtagelser fra Barnets Erstatningspligt, idet Ansvar et lægges over paa den tilsynspligtige. Dette er saaledes Tilfældet efter gældende svensk Straffelov Kapitel 6 § 6, men det svenske Udkast har fjernet denne Regel, og man har ogsaa indenfor den danske Kommission fundet den for grov og gennemsnitlig til at optages her.

ad § 66.

Med Hensyn til Erstatningsansvar for sindssyge og andre Personer i abnorm Sindstilstand er Stillingen efter gældende dansk Ret, der mangler positive Lovbestemmelser, noget usikker. Bestemmelserne i Straffelovens §§ 38 og 39 om, hvilke af disse Personer der er straffri, kan ikke med Sikkerhed antages ogsaa at være afgørende for Erstatningsansvaret. I Teorien læres det vel af nogle (Jul. Lassen: Obl. Ret. Alm. Del § 31, IV), at de sindssyge er erstatningspligtige efter samme Regler som normale Personer; men denne Lære, der strider mod tidligere herskende Opfattelse, drages fra andre Sider stærkt i Tvivl, og nogen sikker Retsafgørelse til Støtte for den

foreligger ikke. Paa den anden Side kan Praksis heller ikke med Bestemthed siges at gaa ud fra en modstridende Opfattelse.

Efter den svenske Straffelov Kap. 6 § 6 og efter norsk Lov om Straffelovens Ikrafttræden af 22. Maj 1902 § 23, jfr. Straffelovens § 44, gælder om sindssyges Erstatningsansvar samme Regler som om Børn under 15 (14) Aar. Efter den norske Lov indtræder dog fuldstændigt Ansvar i Tilfælde af selvforskyldt Beruselse eller lignende.

Code civil §§ 1382 og 1383 antages at udelukke sindssyge fra det der hjemlede Erstatningsansvar uden dog udtrykkelig at udtale dette.

Efter Schw. Lov § 19 er det en Forudsætning for Erstatningsansvar, at den skyldige er »capable de discernement« (»urteilsfähig«). Men ogsaa her gælder Reglen i Obligationsretslovens § 54, saaledes at der efter Billighedshensyn kan paalægges selv den ikke dømmekraftige sindssyge hel eller delvis Erstatningspligt. Hvis Sindssvækkelsen derhos er forbigaaende, paalægger § 54, 2. Stk. endvidere den skadegørende fuld Erstatningspligt, medmindre han godtgør ikke selv at være Skyld i Svækkelsen (selvforskyldt Beruselse).

B. G. B. § 827 fritager for Erstatningsansvar den, der har handlet i Bevidstløshed eller i en saadan Tilstand af sygelig Forstyrrelse af Sjælsvirksomheden, at den udelukker fri Viljesbestemmelse. Skyldes Tilstanden selvforskyldt Beruselse eller lignende, bliver den skyldige erstatningspligtig som for Uagtsomhed.

Den Regel, som Forslaget indeholder, knyttes nu for det første ikke til det noget vage og almindelige Begreb »sindssyge«, ikke heller til den mulige Strafbarhed af disse. Den gives for en psykologisk bestemt Kreds af abnorme, nemlig dem, »der har manglet Evnen til at handle fornuftmæssig«. Hvem dette er, bliver det Dommerens Sag at afgøre, naturligvis med Støtte af Lægen, men selve Afgørelsen er juridisk ikke medicinsk. Tilstanden, d. v. s. Udeukkelsen af Evnen til at handle for-

nuftmæssig, kan foruden Sindssygdom og Aandssvaghed skyldes forbigaaende Sindsforvirring, f. Ex. Febervildelse eller Beruselse.

Hovedreglen er den samme som for Børn: Den gaar ud paa at give Domstolene en Adgang til skønsmæssig efter Billighed at begrænse Erstatningspligtens Omfang. Om den nærmere Bedømmelse af Ansvarsbetingelserne kan henvises til det ad § 65 bemærkede. Den selvforskyldte Beruselse eller lignende selvforskyldt Tilstand udelukker dog fra de særlige Begunstigelser, som Forslagets Regel hjemler. Spørgsmaalet om de berusedes Erstatningsansvar vil herefter være at bedømme efter de almindelige Erstatningsregler, og efter disse vil det antagelig sjældent ske, at der kan tages Hensyn til den selvforskyldte Beruselse.

Med Hensyn til Ansvar for den, der har forsømt sin Tilsynspligt overfor en sindssyg, gælder tilsvarende Bemærkninger som angaaende Børn.

ad § 67.

For de Tilfælde, hvor de sindssyge er umyndiggjorte, findes Reglerne om deres Retshandler i Udkastets Kapitel IV. Er de imidlertid endnu ikke umyndiggjorte, tiltrænges der en Regel om Betydningen af deres Kontrakter.

Regler herom var oprindelig paa-tænkt optagne i den af den skandinaviske Obligationsretskommission udarbejdede Lov om Aftaler. Det hedder herom i den danske Kommissions Betænkning:

»Under Forhandlingerne var man paa et Tidspunkt blevet enig om i Udkastet at optage en Paragraf, der i Overensstemmelse med Retspraksis indeholdt en Forudsætning om, at Viljeserklæringer, afgivne under Sindssygdom og visse andre abnorme Sindstilstande, ere ugyldige uanset den anden Parts gode Tro, men holdt det Spørgsmaal aabent, om de nævnte Tilstande under alle Omstændigheder indvirke paa Retshandelens Gyldighed,



hvorhos det var fastsat, at den anden Part, hvis han var i god Tro, havde Ret til Erstatning for det Tab, der maatte være tilføjet ham derved, at han har stolet paa, at Erklæringen var forbindende (den negative Kontraktsinteresse). For de fleste Medlemmer af Kommissionerne var denne Bestemmelse, der var tilblevet som et Kompromis, lidet tilfredsstillende. Adskillige Medlemmer vare mest stemte for den engelske Rets Regel, hvorefter Sindsygdом, saalænge den paagældende ikke er umyndiggjort, ikke kan gøres gældende som Ugyldighedsgrund, naar den anden Part var i god Tro. Fra anden Side gjordes det gældende, at Sindssyge burde behandles som Umyndige, saa at deres Viljerklæringer ere ugyldige, uden at der bliver Tale om nogen Undersøgelse af, om den abnorme Tilstand maa antages at have indvirket paa Erklæringen. Under disse Omstændigheder opgav man at give nogen Bestemmelse om Emnet; medvirkende herved var ogsaa den Betragtning, at Bestemmelser om dette Emne helst burde gives i hele dets Vidde under eet ogsaa for saadanne udenfor Kommissionens Opgave faldende Retshandler som Testamenter og Legater, ved hvilke det Hensyn til Beskyttelse af den anden Parts gode Tro, som gør sig gældende ved Formueretshandler, ikke kommer frem.«

Nogen Lovforskrift om dette Emne haves ikke i gældende Ret hverken her i Danmark eller i Sverige eller Norge.

Jul Lassen (Obl. Ret Alm. Del § 14, II, 5) er nærmest tilbøjelig til at antage, at sindssyge bliver forpligtede ved deres Aftaler uanset deres manglende Evne til at handle fornuftmæssig, naar Manglen dog ikke var kendelig for deres Medkontrahent; men fra andre Sider er denne Lære, der strider mod tidligere herskende Opfattelse, ikke godkendt, og i Retspraksis er det fastholdt, at saadanne sindssyge, der ikke forstod Retshandlens Betydning, eller savnede Evne til at følge deres Erkendelse heraf, ikke forpligtes ved denne.

I Sverige antages det, at sindsyges Aftaler er ugyldige, uden Hensyn til om Medkontrahenten er i god Tro eller ikke. Ugyldigheden har den Virkning, at hver af Parterne maa tilbagelevere, hvad han har modtaget, forsaavidt det findes i Behold, men den sindssyge anses ikke ansvarlig for det modtagne Ødelæggelse eller Forbrug.

Efter tysk Ret er en Retshandel ugyldig, naar den indgaas af en Person, der lider af en saadan sygelig Forstyrrelse af Sjælsvirksomheden, at den frie Viljesbestemmelse er ham berøvet (B. G. B §§ 104 og 105). Mindre Grad af Forstyrrelse af Sjælsvirksomheden, der har foranlediget Umyndiggørelse, medfører kun relativ Ugyldighed (Anfechtbarkeit), (B. G. B. § 114 jfr. § 106 ff.). Ugyldigheden har i alle Tilfælde den Virkning, at hvad der er ydet i Henhold til Aftalen skal tilbageleveres, men den abnorme skal ikke yde Erstatning for andet end Berigelsen. Dog kan der, hvis Handlingen, foretaget af en tilregnelig Person, vilde have medført Erstatningspligt, paalægges den abnorme en vis Erstatningspligt efter Billighed (B. G. B. § 829 jfr. § 823 ff.).

Efter svejtsisk Ret bliver en Retshandel ugyldig, naar den handlende har manglet Dømmekraft (ikke var urteilsfähig), d. v. s. paa Grund af Barnealder, Sindssygdom, Aandssvaghed, Drukenskab eller lignende Tilstande har savnet Evnen til at handle fornuftmæssig (Schw. L. §§ 16 og 18). I Tilfælde af Ugyldighed skal den abnorme som Regel kun erstatte Berigelsen (Schw. L. § 411). Dog kan der, hvis han har handlet forsætligt eller uagtsomt, paalægges ham efter Billighed at erstatte den forvoldte Skade (Schw. Obl. Lov § 54).

Efter engelsk Ret er en sindsygs Retshandel ugyldig overfor den, der var bekendt med Sindssygdommen, og Bevisbyrden for, at dette er Tilfældet, paahviler den, der paaberaaber sig det. Selv om Retshandlen imidlertid bliver

usgyldig, skal den sindssyge dog med et rimeligt Beløb erstatte saadant Gods eller Tjenester, som er ydet mod Vederlag og har været nødvendige for ham.

Man maa nu anse det for rettest, at Loven gaar en Mellemvej mellem at erklære de abnormes Aftaler for gyldige og at fralægge dem enhver Betydning. Det vilde ofte være for haardt, om en abnorm Person kunde holdes fast ved en maaske meget tabforvoldende Kontrakt, som han paa Grund af sin sjælelige Svaghedstilstand har indgaaet. Paa den anden Side kan man ikke være blind for, at det af Hensyn til den almindelige Samhandels Tryghed er betænkeligt at udsætte Folk for, at Personer, hos hvem intet ydre Kendetegn viser, at de savner retlig Forpligtelsesevne, afslutter Kontrakter og derved paafører deres Medkontrahenter Udgifter, som forspildes ved, at Kontrakten bliver ugyldig.

Disse Hensyn søger man da at fyldestgøre ved at erklære de abnormes Kontrakter for uforbindende men samtidig tillægge den abnormes Medkontrahent et vist Krav paa Erstatning. Dette gives under lignende Betingelser som dem, hvorunder den umyndiges Medkontrahent faar Krav paa Erstatning, se ovenfor ad Kap. IV. § 44.

De Bestemmelser, som i Udkastets § 67 bringes i Forslag, er søgt holdt i saa nøje Overensstemmelse som muligt med dem, der i § 44 er givet for Betydningen af umyndiges ugyldige Aftaler. De Personer, Paragrafen omfatter, er væsentlig saadanne, som opfylder Betingelserne for at umyndiggøres, eller som dog befinder sig i en sjælelig Tilstand, der, hvis den var vedvarende, vilde kunne foranledige en Umyndiggørelse. Det er samme Kreds af Personer, for hvis skadegørende Handlinger udenfor Kontraktsforhold der er givet Regler i § 66, og der kan derfor henvises til den der givne Redegørelse.

Den abnorme skal tilbagelevere, hvad han har modtaget i Henhold til Aftalen

eller, saafremt han ikke maatte være i Stand hertil, erstatte dets Værdi i det Omfang, hvori det er kommet ham til Nytte. Har Medkontrahenten imidlertid været i god Tro med Hensyn til Abnormaliteten, — altsaa hvis denne har været saa vanskelig at iagttage, at den ikke ved almindelig Agtpaagivenhed under Forhandlingerne om Aftalen har kunnet opdages, eller de særlige Omstændigheder ved Aftalens Indgaaelse har unddraget den fra Iagttagelse, f. Eks. hvis Aftalen er sluttet pr. Telefon eller Fuldmægtig, og Medkontrahenten heller ikke paa anden Maade har været bekendt med Forholdet, — gives der ham samme Retsstilling som den umyndiges Medkontrahent, der ved urigtige Anbringender er blevet forledt til at slutte Aftalen. Ligesom § 44, 2det Stk. handler § 67, 2det Stk. ikke alene om de Tilfælde, hvor Opfyldelse helt eller delvis har fundet Sted, men tillige om saadanne Tilfælde, hvor ingen Opfyldelse foreligger. Medkontrahenten faar altsaa et Erstatningskrav, der omfatter, hvad der betegnes som »den negative Kontraktsinteresse«, d. v. s. et Krav paa at stilles, som om Kontrakten ikke var indgaaet se nærmere ovenfor ad § 44.

Kravet er dog ikke ubetinget, men det beror baade med Hensyn til dets Anerkendelse og dets Omfang paa Domstolenes Skøn over, hvad der i hvert enkelt Tilfælde er billigt, hvorved man gaar ud fra, at der vil være Tilbøjelighed til at yde Erstatning, naar ikke særlige Omstændigheder taler derimod. Naar Domstolene formenes at burde kunne udøve et saadant Skøn og saaledes kunne nedsætte Erstatningen eller endog helt lade den bortfalde, beror dette paa, at Reglen ikke blot skal omfatte de Tilfælde, hvor den abnorme har været paa det rene med, at han paaførte sin Medkontrahent et Tab, men ogsaa saadanne, hvor han paa Grund af sin Tilstand har været ganske ude af Stand til at forstaa dette, men tværtimod har forestillet sig at have indgaaet en

fuldstændig regulær Forretning, som skulde forpligte begge Parter. Desuden er det hensigtsmæssigt, at Erstatningspligten kan reguleres efter Skøn i de Tilfælde, hvor der er Grund til at nære Mistanke til Medkontrahentens gode Tro, uden at man dog kan statuere, at ond Tro foreligger. Der er saa meget mere Brug herfor, som der ellers i saadanne Tilfælde kunde blive Tale om at tilside-sætte Medkontrahentens Krav efter de almindelige Regler i Aftalelovens Kap. III. (§§ 30—33 og 39). Endelig fortjener det at paapeges, at Forholdet herved for saa vidt bliver det samme som med Hensyn til de abnormes Erstatningspligt for deres skadegørende Handlinger udenfor Kontraktsforhold. Dette er ogsaa naturligt, da den sindssyges Indgaaelse af en Aftale undertiden vil indeholde et Bedrageri overfor Medkontrahenten og Forholdet derfor omfattes af baade § 66 og § 67.

## Kapitel IX.

### Forskellige Bestemmelser og Overgangsbestemmelser.

ad §§ 69—70.

Det er en almindelig anerkendt Retsgrundsætning, at en Person ikke ved en senere Lov bør blive berøvet en allerede erhvervet Ret. Den, der har opnaaet Myndighed, bør derfor heller ikke ved denne nye Lov miste den, selv om han efter den nye Lovs Regler ikke vilde være myndig. Da den nye Lov imidlertid gennemgaaende lader Myndighed indtræde tidligere end den nu gældende, faar dette kun Betydning paa nogle stærkt begrænsede Omraader. For det første gælder det med Hensyn til Enker, fraskilte og fraseparerede Hustruer, der nu er fuldmyndige uden Hensyn til Alder. Fremtidig vil de derimod først opnaa Myndighed ved det 21. Aar. Selv om de imidlertid ved Lovens Ikrafttræ-

den er under 21. Aar, vil de bevare deres Myndighed. Dernæst vil de unge, som er fyldt 18 Aar, og nu staar under Kuratel, vedblive hermed, dog kun til deres 21. Aar, da de bliver helt myndige. Dette har bl. a. den Betydning, at deres Midler ikke skal indsættes, eventuelt genindsættes i Overformynderiet. Med Hensyn til Kuratelet, der iøvrigt afskaffes, ved at Loven ikke omtaler det, kommer de hidtil gældende Regler til vedblivende at gælde for de Tilfælde, hvor Institutet saaledes bevares. Endelig vil den, der før Lovens Ikrafttræden er fyldt 18 Aar, bevare sin personlige Myndighed, men da de væsentligste Retsvirkninger af denne anerkendes efter Lovudkastets Regler, faar dette ingen nærværdig praktisk Betydning, i Særdeleshed da de unge mellem 18 og 21 Aar ikke undergives Forældremyndighed.

ad § 71.

Da Rækken af fødte Værger efter gældende Ret er betydelig mere udstrakt end efter Udkastet, vil der ved dettes Ikrafttræden som Lov findes nogle fødte Værger, som har udøvet Værgemaal forinden, men som efter den nye Lovs Regler ikke mere vilde være fødte Værger. Det er fundet rettest, at disse Værger vedbliver at fungere, uden at Beskikkelse af dem kræves.

Desuden vil det kunne forekomme, at der er beskikket en Værge, skønt den umyndiges Moder lever, idet Moderen efter Loven Nr. 133, 27. Maj 1908 ikke er født Værge, naar hun samlever med Faderen, men kun har Fortrinsret til at beskikkes, hvis han er forhindret i at udøve Værgemalet. I saadanne Tilfælde bør Spørgsmaalet, om den stedfundne Værgebeskikkelse skal kasseres og Moderen indtræde i Værgemalet, optages til særlig Afgørelse, men Moderen bør ikke umiddelbart indtræde i Værgemalet, da Grunden til, at hun ikke i sin Tid blev beskikket, kan være den, at hun ikke var egnet, om den end oftest vil være, at hun dengang ikke var myndig.

ad §§ 72—76.

De nye Regler om Lavværgemaal i Udkastets Kap. VI nødvendiggør nogle Rettelser i Retsplejeloven af 11. April 1916, hvis Bestemmelser er skrevet med den gamle Forskel mellem »Lavværgemaal« og »fast Lavværgemaal« for Øje og desuden har maattet gaa ud fra, at kun Enker kan sættes under Lavværgemaal.

Frøendeles forudsætter Lovgivningen det legale Begreb »personlig Myndighed«, og knytter derfor visse af sine Regler hertil. Da Udkastet ikke har optaget dette Begreb, men paa den anden Side ikke har villet gøre nogen Forandring i de Retsvirkninger, som Lovgivningen paa visse Punkter har ment at burde knytte til Opnaaelsen af den personlige Myndighedsalder, er det nødvendigt at udtale dette, hvilket derfor er sket i § 76.

ad § 77.

Der opregnes her de væsentligste af de ældre Lovbud som skal bortfalde med Udkastet, men absolut udtømmende kan en saadan Opregning vanskelig blive, hvilket heller ikke kan anses for nødvendigt.

Hvad særlig angaar § 2 i Lov om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælper af 6. Maj 1921 bemærkes, at Bestemmelsen i 1. Pkt. bliver betydningsløs ved de i Udkastet indeholdte Myndighedsregler, og at Paragrafens øvrige Indhold erstattes med Udkastets § 35, med hvilket det delvis er i Strid.

Endvidere bemærkes, at Bestemmelserne om Fritagelse for Værgemaal i D. L. 3—4—10 og Fr. om offentlige Herberge og Værtshuse i Danmark af 5. Marts 1695 § 8 Nr. 4 maa anses for stridende mod Kap. II. § 15 og som Følge deraf for saa vidt bortfalde. Da de midlertid omfatter andet end Værgemaal, kan de ikke her i deres Helhed ophæves.

#### **De sønderjydske Landsdele.**

Ikrafttrædelsen af nærværende Lov vil nødvendiggøre nogle Forandringer i

Lov Nr. 258 af 28. Juni 1920 om Indførelse af dansk Personret, Familieret og Arveret i de sønderjydske Landsdele. Da der imidlertid maa forudsættes at skulle ske Ændringer i nævnte Lov ogsaa udenfor det Omraade, hvormed nærværende Udkast beskæftiger sig, har man ikke villet stille Forslag til de Ændringer, der særlig vedrører Myndighedslovgivningen, men skal indskrænke sig til at fremhæve, paa hvilke Punkter Ændring navnlig maa anses for paakrævet.

Reglen i Lov 1920 § 45 om, at Tinglæsning i de sønderjydske Landsdele skal erstattes med Indførelse i Grundbogen, bør gælde uanset Udkastets § 4, hvad der udtrykkelig bør fremgaa af Loven.

Lov 1920 § 47 opretholder bl. a. B. G. B. § 1635, 1. Stk., der giver Regler for, hvorledes Forældremyndigheden skal fordeles i Tilfælde af Skilsmisse. Da disse Regler imidlertid er betydelig afvigende fra nærværende Udkasts, der igen er nye set i Forhold til gældende dansk Ret, vilde det være urimeligt, samtidig med at man indførte de nye Regler i det øvrige Kongerige, at opretholde de gamle (tyske) Regler i de sønderjydske Landsdele. Kun forsaavidt Skilsmissen er meddelt før 1. Januar 1922, bør B. G. B.'s Regler vedblivende gælde.

B. G. B. § 1636 om Ret til personligt Samkvem med et Barn, over hvilket den anden Part har Forældremyndigheden, hvilken Ret ogsaa opretholdes ved § 47, stemmer med Udkastets § 27, kun at den nærmere Regulering af Forholdet efter B. G. B. er overladt Formynderskabsretten, medens den efter Udkastet henhører under Overøvrigheden. Bestemmelsen kan derfor erstattes med Udkastets.

B. G. B. § 1637, ligeledes opretholdt ved § 47, er kun en Supplementsbestemmelse til § 1635 og maa bortfalde med den.

Lov 1920 § 47, 2. Stk. stemmer i det væsentlige med Udkastets § 26 og bør



derfor erstattes med denne. Denne Bestemmelse kan altsaa ophæves.

Naar § 47 saaledes ændres, vil Henvisningen til den i § 50 formentlig kunne bortfalde.

Lov 1920 § 55 forudsætter, at et Værgemaal af flere i Forening skal kunne opretholdes. Det vil være bedre stemmen-  
de med Udkastets System, at det paa-  
bydes, at hvor flere før 1. Januar 1922  
har været Værger i Forening, skal de  
værgebeskikkende Myndigheder inden  
nævnte Tidspunkt træffe Afgørelse af,  
hvem af dem der herefter skal føre Vær-  
gemaalet alene.

Lov 1920 § 60 opretholder den For-  
ældre ifølge B. G. B. tilkommende usus-  
fructus-Ret dog kun til Barnets 18. Aar  
(dansk Rets nuværende Myndighedsalder).  
Denne Bestemmelse kan ikke opretholdes,  
naar Myndighedsalderen bliver 21 Aar.  
Enten maa da usus-fructus-Retten beva-  
res indtil det 21. Aar, saaledes som det nu  
gælder efter B. G. B., eller ogsaa maa  
den helt afskaffes fra den 1. Januar  
1922, saaledes at der opnaas Overens-  
stemmelse med nærværende Udkasts Reg-  
ler. Det sidste vil være det naturligste.  
Men maatte det findes for betænkeligt,  
fordi Brugsretten allerede er indtraadt,  
kan man jo vælge den første af de to Ud-  
veje, for saa vidt angaar de Midler, over  
hvilke en umyndigs Forældre allerede før  
1. Januar 1922 har opnaaet Brugsret,  
ikke derimod for saadanne Midler, som  
den umyndige først senere erhverver, thi  
med Hensyn til disse er i alt Fald ingen  
Ret erhvervet.

---



# Udkast

til

international-privatretlige Bestemmelser.

Med tilhørende Parallel-Tekster og Bemærkninger.

Dansk.

# Udkast

- efter

## Nationalitetsprincippet.

Kap. VIII a.

### Om Forholdet til fremmed Lov.

#### § 1.

Nærværende Lov gælder for Værgemaal for mindreaarige danske Statsborgere, selv om de ikke er bosatte her i Landet.

Dog kan Justitsministeren bestemme, at der ikke skal finde Værgemaal Sted efter dansk Lov for en dansk mindreaarig, der er bosat i fremmed Stat, saafremt det er oplyst, at Værgemaal er eller vil blive anordnet overensstemmende med Loven i den fremmede Stat, og særlige Omstændigheder ikke skønnes at kræve, at Værgemalet anordnes efter dansk Lov. Tidspunktet for Myndighedens Indtræden bestemmes dog ogsaa i saa Fald efter dansk Lov.

#### § 2.

Justitsministeren kan bestemme, at der skal finde Værgemaal Sted efter nærværende Lov for mindreaarig fremmed Statsborger, der er bosat her i Landet, naar det oplyses, at der ikke er eller vil blive anordnet noget Værgemaal for ham i hans Hjemland, til Trods for at han efter dettes Lov skal have Værgæ, eller der er hengaaet 6 Maaneder fra den Tid, da Oplysning herom blev begæret, uden at Svar er modtaget. Dog skal det her anordnede Værgemaal atter ophøre, naar den mindreaarige efter Hjemlandets Lov ikke mere skal staa under Værgemaal. Ligeledes kan Justitsministeren bestemme, at det her anordnede Værgemaal skal ophøre, hvis det senere oplyses, at Værgemaal er anordnet overensstemmende med Hjemlandets Lov.

Svensk.

# Utkast

efter

## nationalitetsprincipet.

4. kap.

### Om förmynderskap för minderåriga.

#### 1 §

Vad i svensk lag är stadgat om förmynderskap för minderårig skall äga tillämpning jämväl i avseende å minderårig svensk undersåte som ej har hemvist inom riket. Varder förmynderskap för sådan minderårig anordnat i främmande stat, där han har hemvist, må dock rätten, såframt ej särskilda omständigheter påkalla, att förmynderskap är anordnat här i riket, besluta, att förmynderskap ej skall vara anordnat enligt svensk lag.

Konungen äger beträffande förmynderskap för minderåriga svenska undersåtar, som hava hemvist i viss främmande stat, meddela särskilda bestämmelser angående vården av minderårigs värdehandlingar, så ock förordna svensk diplomatisk eller konsulär ämbetsman att vara överförmyndare.

#### 2 §.

Har utländsk undersåte, som enligt lagen i den stat, han tillhör, bör på grund av minderårighet förses med förmyndare, hemvist här i riket, inhämta rätten, genom bemedling av ministeren för utrikes ärenden, hurvida förmynderskap kommer att anordnas i enlighet med den främmande statens lag. Upplyses det, att sådant förmynderskap ej kommer att anordnas eller erhålles ej svar inom 6 månader, varde förmynderskap anordnat enligt svensk lag. Anordnas sedermera förmynderskap i enlighet med lagen i den stat, den minderåriga tillhör, förordne rätten, att förmynderskap ej längre skall vara anordnat enligt svensk lag.

Norsk.

# Utkast

efter

## nationalitetsprincipet.

Kap. X.

### Om forholdet til utenlandsk lov.

#### § 1.

Denne lov gjælder for vergemaal for mindreaarig norsk statsborger, ogsaa naar han ikke har sit hjem i riket.

Dog kan vedkommende regjeringsdepartement bestemme, at vergemaalet for norsk mindreaarig, som har sit hjem i fremmed land, ikke skal føres efter norsk lov, saafremt det er oplyst, at vergemaal er eller vil bli anordnet overensstemmende med det fremmede lands lov, og ikke særlige omstændigheder findes at tilsi, at vergemaalet føres efter norsk lov. Tidspunktet for myndighetens indtræden bestemmes dog ogsaa i saa fald efter norsk lov.

#### § 2.

Vedkommende regjeringsdepartement kan bestemme, at vergemaal for en fremmed mindreaarig, som har sit hjem her i riket, skal føres efter norsk lov, hvis det er oplyst, at vergemaal for ham ikke er eller vil bli anordnet efter loven i den fremmede stat, uagtet han efter denne skal ha verge, eller der er hængaat 6 maaneder fra den tid, da oplysning herom blev begjæret, uten at svar er mottat. Tidspunktet for vergemaalets ophør bestemmes dog ogsaa i saa fald efter den fremmede lov. Opplyses det senere, at vergemaal for den mindreaarige er anordnet efter den fremmede lov, kan departementet bestemme, at det her i riket anordnede vergemaal skal ophøre.

## Dansk.

## § 3.

Til Værge for dansk mindreaarig, der er bosat i fremmed Stat, kan ogsaa beskikkes dansk eller fremmed Statsborger, der er bosat i den fremmede Stat, dog at fremmed Statsborger kun kan beskikkes, naar han er villig til at paatage sig Hvervet.

Saafremt dansk Lov kommer til Anvendelse paa Værgemaal for danske mindreaarige, som ikke er bosatte her i Landet eller for fremmede Statsborgere, der er bosatte her, kan der af Justitsministeren gøres Lempelser i Reglerne om Anbringelsen og Bestyrelsen af de mindreaariges Formue.

## § 4.

Skal dansk Lov ikke finde Anvendelse paa Værgemaallet for en mindreaarig, der opholder sig her i Landet, eller er dette endnu ikke afgjort, kan Skifteretten paa det Sted, hvor han opholder sig — eller hvis dette er i Kjøbenhavn, Magistraten — i paatrængende Tilfælde træffe midlertidige Foranstaltninger til Varetagelse af hans Anliggender og kan i dette Øjemed beskikke ham en midlertidig Værge.

Svensk.

## 3 §.

• Skall förmynderskap för minderårig, som vistas här i riket, ej anordnas enligt svensk lag, eller är ännu ej utrett, om det skall ske, äge rätten likväl, om den omyn- diges angelägenheter kräver omedelbar vård, förordna förmyndare för tiden, in- till dess förmynderskap anordnats i enlig- het med den främmande statens lag, eller förmyndare blivit av rätten genom slut- ligt beslut utsedd. Å landet samt i stad, där rådstuvurätt ej finnes, äge ock i fall,

Norsk.

## § 3.

Skal norsk lov anvendes paa verge- maal for norsk mindreårig, som ikke har sit hjem i riket, bestemmer kongen eller den han bemyndiger det formynderstyre her i riket, som vergemaalet skal høre un- der. Hvis lovgivningen i det land, hvor myndlingen har sit hjem, ikke er til hinder derfor, kan der dog ogsaa anordnes et for- mynderstyre i dette land, bestaaende av en udsendt konsul som formand og to an- dre der bosatte norske borgere, som Kon- gen eller den han bemyndiger opnævner.

Til verge kan ogsaa beskikkes norsk eller fremmed statsborger, som er bosat i det land, hvor myndlingen har sit hjem, fremmed statsborger dog kun hvis han er villig til at overtø hvervet. Har myndlin- gen betydeligere midler under vergens be- styrelse, kan formynderstyret forlange, at vergen stiller sikkerhet for disse. Verge, av hvem der forlanges sikkerhet, er dog beret- tigt til at undslaa sig for hvervet.

Kongen eller den han bemyndiger kan bestemme lempninger i reglerne om mid- lernes anbringelse og bestyrelse saavel som andre avvikelser fra lovens regler, som maatte findes paakrævet.

Likesaa kan kongen eller den han be- myndiger bestemme saadanne lempninger i lovens regler, som maatte findes paakræ- vet i de tilfælde, hvor vergemaal her i riket skal føres for mindreårig fremmed statsborger.

## § 4.

Skal norsk lov ikke ha anvendelse paa vergemaalet for en mindreårig, som op- holder sig her i riket, eller er dette endnu ikke avgjort, kan formynderstyret paa det sted, hvor han opholder sig, i paatræn- gende tilfælde træffe midlertidige forføj- ninger til varetagelse av hans tarv, og i dette øjemed beskikke ham en midlertidig verge eller en hjælpeverge.

## § 5.

Forsaavidt efter foranstaaende Regler Værgemaal for en mindreaarig henhører under en fremmed Lov, skal denne gælde ogsaa med Hensyn til de Indskrænkninger, som Umyndigheden medfører i den mindreaariges Adgang til at raade over sin Formue eller forpligte sig ved Retshandler.

Har den mindreaarige her i Landet indgaaet en Retshandel paa Formuerettens Omraade, som han efter den Lov, der gælder for Værgemaalet, ikke havde Hjemmel til at indgaa, skal Retshandlen dog være bindende for ham, hvis han efter dansk Lov havde haft Hjemmel til at indgaa den, og den anden Part ikke vidste eller burde vide, at han savnede Hjemmel hertil.

Det har sit Forblivende ved Lovgivningens særlige Regler om Vexler og Checks.



## Svensk.

som nu är sagt, domaren för samma tid förordna förmyndare.

Varder förordnande meddelat, skall anmälass därom ofördröjligen göras hos Ministern för utrikes ärendena.

Mot rättens eller domarens beslut i fråga, varom i denna paragraf stadgas, må särskild talan föras.

## 4 §.

Enligt lagen i den stat, minderårig tillhör, skall, även om förmyndare är tillsatt efter annan lag, bedömas, när behov av formyndare upphör.

## 5 §.

Är förmynderskap för minderårig efter vad ovan sägs anordnat enligt främmande lag, lände den lag till efterrättelse i fråga om verkan av omyndigheten och förmyndarens behörighet att handla å den minderåriges vägnar. [Med tillsyn å förmynderskap varom nyss är sagt eller med tvist, som förmynderskapet rör, tag ej domstol här i riket befattning].

Har den minderårige här i riket foretaget rättshandling på förmögenhetsrättens område, som han enligt den främmande lagen är obehörig att företaga, vare rättshandlingen likväl för honom bindande, om han ägt behörighet enligt svensk lag, och den emot vilken rättshandlingen foretogs verken insåg eller bort innse hans bristande behörighet.

Om verkan av förbindelse enligt vaxel eller check är särskild stadgat.

## 6 §.

Varder förmyndare här i riket förordnat för svensk undersåte, som har hemvist i främmande stat, göre rätten ofördröjligen anmälan därom til ministeren för utrikes ärenden.

## 7 §.

Konungen äger efter avtal med främmande stat med avseende å svenska undersåtar, som där hava hemvist, eller undersåtar i den staten, vilka hava hemvist här

## Norsk.

## § 5.

Enhører vergemaalet for en mindre-aarig under en fremmed stats lov, skal denne stats lov gjælde, ogsaa med hensyn til de indskrænkninger, som umyndigheten medfører i den mindre-aariges adgang til at raade over sine midler eller forpligte sig ved retshandler.

Har den mindre-aarige her i riket foretaget en retshandel paa formuerettens omraade, som han efter den fremmede lov ikke gyldig kunde foreta, skal retshandlen dog være bindende for ham, hvis han gyldig kunde foreta den efter norsk lov, og den anden part ikke kjendte eller burde ha kjendt hans mangel paa raadighet. Dog gjælder dette ikke gaver.

I de særlige bestemmelser om vekslar og checks gøres ingen forandring.

## § 6.

Dansk Lov gælder for Umyndiggørelse af danske Statsborgere, selv om de ikke er bosatte her i Landet.

Er det oplyst, at dansk Statsborger, der er bosat i fremmed Stat, er umyndiggjort eller begæret umyndiggjort dersteds, kan Umyndiggørelse her i Landet undlades, medmindre særlige Omstændigheder skønnes at kræve, at Værgemaal anordnes her i Landet.

## § 7.

En fremmed Statsborger, der er bosat her i Landet, maa ikke umyndiggøres her, før det er søgt oplyst, om han er eller vil blive umyndiggjort i sit Hjemland. Oplyses det, at dette ikke er Tilfældet, eller er Svar ikke modtaget inden 6 Maaneder, kan Umyndiggørelse beslattes overensstemmende med dansk Lov.

## Svensk.

i riket, stadga avvikelser från de i 1, 2, 4 och 5 §§ givna bestämmelser.

Skall, enligt de i viss främmande stat gällande allmänna regler om internationella rättsförhållanden, förmynderskap för minderårig anordnas enligt lagen i den stat, där han har hemvist, äger ock Konungen förordna, att förmynderskap skall enligt svensk lag anordnas för undersåtar i den staten, vilka hava hemvist här i riket, samt att förmynderskap ej skall sålunda anordnas för svenska undersåtar vilka hava hemvist i den främmande staten.

## 5. kap.

**Om förmynderskap för omyndigförklarade.**

## § 1.

Vad i svensk lag är stadgat om omyndighetsförklaring och om förmynderskap för omyndigförklarade skal äga tillämpning jämväl i avseende å svensk undersåte, som ej har hemvist inom riket. Varder förmynderskap anordnat i främmande stat för svensk undersåte, som där har hemvist, men som är förklarad omyndig här i riket, eller om vars försättande i omyndighet här är fråga, må dock retten, såframt ej särskilda omständigheter påkalla, att förmynderskap är anordnat här i riket, besluta, att förmynderskap ej skall vara anordnat enligt svensk lag.

Konungen äger beträffande förmynderskap för omyndigförklarade svenska undersåtar, som hava sitt hemvist i viss främmande stat, meddela särskilda bestämmelser angående vården av omyndigs värdehandlingar, så ock förordna svensk diplomatisk eller konsulär ämbetsman att vara överförmyndare.

## § 2.

Har ansökan om omyndighetsförklaring av undersåte främmande stat, som har hemvist här i riket, gjorts av någon, som är därtill behörig såväll enligt hans

## Norsk.

## § 6.

Norsk lov gjælder for umyndiggjørelse av norsk statsborger, ogsaa naar han ikke har sit hjem i riket.

Er det oplyst, at norsk statsborger, som har sit hjem i fremmed land, allerede er umyndiggjort eller er begjæret umyndiggjort i det fremmede land, kan dog retten beslutte at indstille behandlingen, saafremt ikke særlige omstændigheder findes at tilsi, at vergemaal anordnes her i riket. Blir den i det fremmede land fremsatte begjæring om umyndiggjørelse ikke tat til følge, gjenoptages behandlingen.

## § 7.

Fremmed statsborger, som har sit hjem her i riket, kan umyndiggjøres her overensstemmende med norsk lov, saafremt det er oplyst, at han ikke er eller vil bli

## Dansk.

## § 8.

Naar Umyndiggørelse er besluttet af dansk Domstol, vil Værgemaal være at anordne efter dansk Lov. Bestemmelserne i § 3 finder da tilsvarende Anvendelse.

Justitsministeren kan bestemme, at et her i Landet anordnet Værgemaal for en umyndiggjort fremmed Statsborger eller en i fremmed Stat bosat dansk Statsborger, der er umyndiggjort her, skal ophæves, saafremt der anordnes Værgemaal i det fremmede Land.

## § 9.

Ophævelse af Umyndiggørelse, der er besluttet her i Landet, skal ske her overensstemmende med dansk Lov, medmindre Værgemalet i Henhold til § 8, 2. Stk. er overgaaet til fremmed Stat.

Er en dansk Statsborger blevet umyndiggjort i Udlandet, kan Umyndiggørelsen ophæves ogsaa her i Landet overensstemmende med dansk Lov.

## § 10.

Har den, der efter foranstaaende Regler søges umyndiggjort her i Landet, eller hvis Umyndiggørelse her søges ophævet, ikke noget Værnething her, bliver Sagen at anlægge i København.

## § 11.

Foreligger der efter nærværende Lov Grund til Umyndiggørelse af en Person, der opholder sig her i Landet, men som i Henhold til foranstaaende Bestemmelser ikke kan umyndiggøres efter dansk Lov, eller er det endnu ikke afgjort, om Umyndiggørelse kan finde Sted her, kan Retten paa det Sted, hvor han opholder sig, i paatrængende Tilfælde bestemme, at der skal træffes midlertidige Foranstaltninger til Varetagelse af hans Anliggender, og i dette Øjemed foranledige, at der beskikkes ham en midlertidig Værge.

## Svensk.

hemlands lag som enligt svensk lag, inhämta rätten genom bemedling av ministren för utrikes ärenden, huruvida förmynderskap kommer att anordnas i enlighet med den främmande statens lag. Upplyses det, att sådant förmynderskap ej kommer att anordnas, eller erhållas ej svar inom 6 månader, varde omyndighetsförklaring av rätten meddelat och förmynderskap här anordnat, såframt anledning till omyndighetsförklaring är för handen så väl enligt lagen i den främmande staten som enligt svensk lag.

## 3 §.

Är svensk undersåte förklarad omyndig i främmande stat, kan omyndighetsförklaringen hävas jämväl här i riket enligt svensk lag.

Har undersåte i främmande stat förklarats omyndig här i riket, men varder förmynderskap för honom anordnat enligt den främmande statens lag skall den här förordnade förmyndaren entledigas.

## 4 §.

Skall i visst fall svensk lag ej äga

## Norsk.

umyndiggjort i det fremmede land eller der er hengaaet 6 maaneder fra den tid, da oplysning herom blev begjæret, uten at svar er mottat.

## § 8.

Naar umyndiggjørelse er besluttet her i riket, blir ogsaa vergemaalet at føre overensstemmende med norsk lov. Bestemmelserne i § 3 faar tilsvarende anvendelse.

Blir i tilfælde, hvor en norsk statsborger, som har sit hjem i fremmed land, eller en fremmed statsborger er blit umyndiggjort her i riket vergemaal for ham anordnet i det fremmede land, kan vedkommenne regjeringsdepartement bestemme, at det her i riket anordnede vergemaal skal ophøre.

## § 9.

Umyndiggjørelse, som er besluttet her i riket, vedvarer, til den blir ophævet her overensstemmende med norsk lov. Er vergemaalet i henhold til § 8, sidste led overgået til førelse i fremmed stat, kan umyndiggjørelsen ophæves der.

Er norsk statsborger blit umyndiggjort i utlandet, kan umyndiggjørelsen ophæves ogsaa her i riket, overensstemmende med norsk lov.

## § 10.

Har den, som søkes umyndiggjort her i riket, eller hvis umyndiggjørelse søkes ophævet her, ikke noget verneting i riket bestemmer vedkommende regjeringsdepartement den vergemaalsret, som skal behandle saken.

## § 11.

Hvis nogen, som opholder sig her i ri-

## Dansk.

Saadanne midlertidige Foranstaltninger kan ligeledes i paaatrængende Tilfælde træffes med Hensyn til umyndiggjorte, der opholder sig her, men staar under Værgemaal i fremmed Stat.

## § 12.

Har Umyndiggørelse overensstemmende med ovenstaaende Regler fundet Sted i fremmed Land, kan den tinglæses her i Landet paa den i Kap. I. § 4 foreskrevne Maade. Har den umyndiggjorte ikke Værneting her, sker Tinglæsningen ved Københavns Byret.

## § 13.

Henhører Værgemaalet for en umyndiggjort under fremmed Lov, finder Bestemmelserne i § 5 tilsvarende Anvendelse.

Er Umyndiggørelsen tinglæst her i Landet overensstemmende med Reglerne i § 12, kan dog den, med hvem den umyndiggjorte her i Landet har indgaaet en Retshandel, ikke paaberaabe sig, at han ikke kendte eller burde kende Umyndiggørelsen.

## Svensk.

tillämpning beträffande omyndighetsförklaring av någon, som vistas här i riket, eller ~~är~~ <sup>är</sup> ännu ej utrett, om det skall ske, äge likväl rätten eller domaren, om dröjsmål uppenbarligen skulle medföra fara, förordna, att han skall vara omyndig under tiden intill dess vård om hans angelägenheter anordnats i enlighet med lagen i hans hemland eller rätten meddelat slutligt utslag, så och för samma tid förordna förmyndare. I avseende å förordnande, varom nu är sagt, skal vad i lagen om förmynderskap 12 kap. 8 § och 14 § undra och tredje styckena är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Är formynderskap anordnat enligt lagen i främmande stat må och i trängande fall god man enligt svensk lag förordnas att vårda den omyndiges angelägenheter.

## 5 §.

Omyndighetsförklaring, som meddelats av behörig utländsk myndighet, skall av svensk domstol, på begäran, anmälas till registret över omyndigförklarade och kungöras i allmänna tidningarna samt, om den omyndige här har hemvist, i tidning inom orten. Den utländska myndighetens behörighet skall styrkas genom intyg av här i riket anstället diplomatisk eller konsulär ämbetsman eller av svensk diplomatisk eller konsulär ämbetsman.

Vad i första stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning, då omyndighetsförklaring blivit hävt av behörig utländsk myndighet.

## 6 §.

Är formynderskap för omyndigförklarad efter vad ovan sägs anordnat i enlighet med utländsk lag, skall vad i 4 kap. 5 § är stadgat med avseende å minderårig äga motsvarande tillämpning.

Har omyndighetsförklaringen kungjorts efter vad i detta kap. 5 § är sagt, må dock den, mot vilken den omyndigförklarade här i riket företagit rättshandsling, icke åberopa, att han ej ägde eller bort äga kännedom om omyndighetsförklaringen.

## Norsk.

ket, men ikke kan umyndiggjøres her, er i noget saadant tilfælde, hvor umyndiggjørelse vilde være hjemlet efter norsk lov, eller er det endnu ikke avgjort, om han kan umyndiggjøres her, kan vergemaalsretten paa det sted, hvor han opholder sig, i paatrængende tilfælde træffe midlertidige forføjninger til varetagelse av hans tarv, og i dette øjemed foranledige, at der be-  
skikkes ham en midlertidig verge.

Med hensyn til umyndiggjorte personer, som opholder sig her og staar under vergemaal i fremmed land, kan saadanne midlertidige forføjninger i paatrængende tilfælde træffes av formynderstyret paa det sted, hvor han opholder sig.

## § 12.

Er umyndiggjørelse besluttet eller op-  
hævet i fremmed land i tilfælde, hvor dette efter de ovenfor givne regler kan ske, kan kundgjørelse derom finde sted her i riket paa den i lov om umyndiggjørelse af 28. november 1898 §§ 14 og 36 bestemte eller lignende av kongen foreskrevne maate.

## Dansk.

## § 14.

De i dette Kapitel givne Regler om Umyndiggørelse finder tilsvarende Anvendelse paa Lavværgemaal saavel som paa lignende i fremmed Lov hjemlede Forholdsregler, der ophæver eller indskrænker den Myndighed, som ellers tilkommer en myndig Person. Nærmere Forskrifter herom kan gives ved kgl. Anordning.

## § 15.

Ved Overenskomst med fremmed Stat kan der gøres Afvigelser fra Reglerne i dette Kapitels §§ 1, 2, 4—9, 11 og 13 med Hensyn til danske Statsborgere, der er bosatte i den fremmede Stat, eller dennes Statsborgere, der er bosatte her i Landet.

Saadanne Afvigelser kan ogsaa uden Overenskomst gøres ved kgl. Anordning, forsaavidt derved kan opnaas Overensstemmelse med de i en fremmed Stat gældende almindelige Regler.

## § 16.

Justitsministeren kan meddele nærmere Forskrifter angaaende de Indberetninger, der skal gøres, og den Fremgangsmaade, som skal iagttages i de Tilfælde, der omhandles i §§ 1, 2, 4, 6—9, 11 og 12, saavelsom for saadanne Tilfælde hvor der i Medfør af foregaaende Paragraf er gjort Afvigelser fra Lovens Regler.

## § 17.

Ved foranstaaende Regler gøres der ingen Indskrænkning i den Adgang til at



## Svensk.

## 7 §.

Vad i detta kap. sägs om omyndighetsförklaring och förmynderskaps anordnande enligt utländsk lag, skall äga motsvarande tillämpning i avseende å annan därmed jämförlig åtgärd, som är förenat med inskränkning i den rättslige handlingsförmåga.

## 8 §.

Varder svensk undersåte, som har hemvist i främmande stat, här i riket förklarad omyndig och förmyndare för honom förordnat, göra rätten ofördröjligen anmälan därom till ministeren för utrikes ärenden.

## 9 §.

Konungen äger, efter avtal med främmande stat med avseende å svenska undersåtar, som där hava hemvist, eller undersåtar i den staten, vilka hava hemvist här i riket, stadga avvikelser från de i 1, 2, 3 og 6 §§ givne bestämmelser.

Skall, enligt de i viss främmande stat gällande allmänna regler om internationella rättsförhållanden, lagen i den stat, där hemvistet är, äga tillämpning med avseende å omyndighetsförklaring och förmynderskap för omyndigförklarade, äger ock Konungen förordna, att förmynderskap skall enligt svensk lag anordnas för undersåtar i den staten, vilka hava hemvist här i riket, samt att förmynderskap

## Norsk.

## § 13.

Enhører vergemaalet for en umyndiggjort under fremmed lov, faar bestemmelserne i § 5 tilsvarende anvendelse. Er umyndiggjørelsen kundgjort her i riket paa foreskreven maate, kan dog den, overfor hvem den umyndiggjorte her i riket har foretat en retshandel, ikke gjøre gjældende, at han ikke kjendte eller burde kjende umyndiggjørelsen.

## § 14.

De i dette kapitel givne bestemmelser om umyndiggjørelse i utlandet og vergemaal for umyndiggjorte der skal ha tilsvarende anvendelse paa lignende i fremmed lov hjemlede forholdsregler, som er forbundet med indskrænkninger i den myndighet, som ellers tilkommer en myndig person. Nærmere forskrifter om, hvad der ved anvendelsen av de forskellige bestemmelser i denne henseende skal gjælde, kan gives av kongen.

## § 15.

Ved overenskomst med fremmed stat kan der bestemmes avvikelser fra dette kapitels §§ 1, 2, 4—9, 11 og 13 med hensyn til norske statsborgere, som har sit hjem i den fremmede stat, eller med hensyn til borgere av den fremmede stat, som har sit hjem her i riket, eller opholder sig her.

Saadanne avvikelser kan ogsaa uten overenskomst bestemmes ved kgl. anordning, for derved at opnaa overensstemmelse med de i den fremmede stat i almindelighed gjældende regler.

**Dansk.**

tillægge danske Konsuler Ret til at foretage visse Doms- og Øvrighedsforretninger, der er hjemlet ved Lov om danske Konsulers Doms- og Øvrighedsmyndighed af 15. Februar 1895.

## Svensk.

ej skall sålunda anordnas för svenska undersåtar, vilka hava hemvist i den främmande staten.

## Norsk.

## § 16.

Kongen eller den han bemyndiger gir de fornødne nærmere forskrifter om de indberetninger, som skal gjøres, og den fremgangsmaade, som skal iagttages i de tilfælde, som omhandles i dette kapitels §§ 1, 2, 4, 6—9, 11 og 12, saavel som naar avvikelser fra lovens regler er bestemt i henhold til foregaaende paragraf.

## § 17.

Ved foranstaaende bestemmelser gjøres ingen indskrænkning i den adgang, som ved lov om den konsulære retspleie av 29 mars 1906 § 19 er git Kongen til at overdrage til konsulardommere forretninger vedkommende myndighetsanliggender og til at utfærdige de i denne henseende fornødne forskrifter.

Dansk.

# Udkast

efter

## Domicilprincippet.

Kap. VIII a.

### Om Forholdet til fremmed Lov.

#### § 1.

Nærværende Lov gælder for Værgemaal for mindreaarige, der er bosatte her i Landet.

Dog kan Justitsministeren bestemme, at der ikke skal finde Værgemaal Sted efter dansk Lov for mindreaarig fremmed Statsborger, saafremt det er oplyst, at der er eller vil blive anordnet Værgemaal for ham efter hans Hjemlands Lov, og særlige Omstændigheder ikke skønnes at kræve, at Værgemaal skal være anordnet efter dansk Lov. Tidspunktet for Myndighedens Indtræden bestemmes i saa Fald efter Hjemlandets Lov.

#### § 2.

Justitsministeren kan bestemme, at der skal anordnes Værgemaal efter dansk Lov for en mindreaarig dansk Statsborger, der er bosat i fremmed Stat; hvis særlige Omstændigheder skønnes at kræve det, eller saafremt det er oplyst, at der ikke er eller vil blive anordnet Værgemaal efter den fremmede Stats Lov, eller der er hengaaet 6 Maaneder fra den Tid, da Oplysning herom blev begæret, uden at Svar er modtaget.

#### § 3.

Nationalitet-Alternativ § 3.

#### § 4.

Nationalitet-Alternativ § 4.

Norsk.

# Utkast

etter

## domicilprincippet.

### Kap. X.

#### Forholdet til utenlandsk lov.

##### § 1.

Denne lov gjelder for vergemaal for mindreårige, som har sit hjem her i riket.

Dog kan formynderstyret med samtykke av vedkommende regjeringsdepartement bestemme, at vergemaal ikke skal føres efter norsk lov for mindreårig fremmed statsborger, saafremt det er oplyst, at vergemaal er eller blir anordnet overensstemmende med loven i den stat, hvor han har borgerret, og ikke særlige omstændigheter findes at tilsi, at vergemaalet føres efter norsk lov. Tidspunktet for myndighetens indtræden bestemmes i saa fald efter den fremmede lov.

##### § 2.

Vedkommende regjeringsdepartement kan bestemme, at vergemaal for norsk mindreårig, som har sit hjem i fremmed land, skal føres efter norsk lov, saafremt det er oplyst, at vergemaal for ham ikke er eller vil bli anordnet i det fremmede land eller der er hengaat sex maaneder fra den tid, da oplysning herom blev begjæret, uten at svar er modtat. Foreligger der særlige omstændigheter som findes at tilsi, at vergemaalet føres efter norsk lov, kan dette bestemmes, selv om vergemaal er eller vil bli anordnet i det fremmede land, og uten at der først søkes oplysning herom. Tidspunktet for vergemaalets op-  
hør bestemmes i saa fald efter norsk lov.

##### § 3.

Nationalitet-alternativ § 3.

##### § 4.

Nationalitet-alternativ § 4.

Dansk.

## § 5.

Nationalitet-Alternativ § 5.

## § 6.

Dansk Lov gælder for Umyndiggørelse af Personer, der er bosatte her i Landet.

Er det oplyst, at en her bosat fremmed Statsborger er umyndiggjort eller begæret umyndiggjort i sit Hjemland, kan Umyndiggørelse her i Landet undlades, saafremt ikke særlige Omstændigheder kræver, at Værgemaal anordnes her. Bli-  
ver Begæringen om Umyndiggørelse i Hjemlandet ikke taget til Følge, skal Sagen genoptages.

## § 7.

Dansk Statsborger, der er bosat i fremmed Stat, kan umyndiggøres her i Landet, naar det er oplyst, at han ikke er eller vil blive umyndiggjort i den fremmede Stat, eller der er hengaaet 6 Maaneder fra den Tid, da Oplysning herom blev begæret, uden at Svar er modtaget. Skønnes særlige Omstændigheder at kræve, at Værgemaal anordnes efter dansk Lov, kan Umyndiggørelse dog ske her, selv om de ovenfor angivne Betingelser ikke er til Stede.

## § 8.

Naar Umyndiggørelse er besluttet af dansk Domstol, vil Værgemaal være at an-

## Norsk.

## § 5.

## Nationalitet-alternativ § 5.

## § 6.

Norsk lov gjælder for umyndiggjørelse av personer, som har sit hjem her i riket.

Er det oplyst, at en fremmed statsborger, som har sit hjem her, allerede er umyndiggjort eller begæret umyndiggjort i det fremmede land, hvor han har borgerret, kan dog retten beslutte at indstille behandlingen, saafremt ikke særlige omstændigheter findes at tilsi at vergemaalet føres efter norsk lov. Blir den i det fremmede land fremsatte begjæring om umyndiggjørelse ikke tat til følge, gjenoptages behandlingen.

## 7 §.

Norsk statsborger, som har sit hjem i fremmed land, kan umyndiggjøres her i riket overensstemmende med norsk lov, saafremt det er oplyst, at han ikke er eller vil bli umyndiggjort i det fremmede land, eller der er hengaaet 6 maaneder fra den tid, da oplysning derom blev begjæret, uten at svar er mottat. Foreligger der særlige omstændigheter, som findes at tilsi, at vergemaalet føres efter norsk lov, kan umyndiggjørelse besluttes, selvom umyndiggjørelse er eller vil bli besluttet i det fremmede land, og uten at der først søkes oplysning herom.

## § 8.

## Nationalitet-alternativ § 8.

## Dansk.

ordne efter dansk Lov. Bestemmelserne i § 3 finder herved tilsvarende Anvendelse.

Justitsministeren kan bestemme, at et her i Landet anordnet Værgemaal for en umyndiggjort fremmed Statsborger eller en i fremmed Stat bosat dansk Statsborger, der er umyndiggjort her, skal ophæves, saafremt der anordnes Værgemaal i det fremmede Land, og ikke særlige Omstændigheder kræver, at det her anordnede Værgemaal vedvarer.

## § 9.

Ophævelse af Umyndiggørelse, der er besluttet her i Landet, skal ske her overensstemmende med dansk Lov, medmindre Værgemaalet i Henhold til § 8, 2. Stk. er overgaaet til fremmed Stat.

Umyndiggørelse, som er besluttet i fremmed Stat, kan ophæves her i Landet, saafremt den umyndiggjorte nu er bosat her, eller han er dansk Statsborger, og særlige Omstændigheder taler for, at Ophævelsen sker her.

## § 10.

= National-Alternativ § 10.

## § 11.

= National-Alternativ § 11.

## § 12.

= National-Alternativ § 12.

## § 13.

= National-Alternativ § 13.

## § 14.

= National-Alternativ § 14.

## § 15.

= National-Alternativ § 15.

## § 16.

= National-Alternativ § 16.

## § 17.

= National-Alternativ § 17.



## Norsk.

## § 9.

Umyndiggjørelse, som er besluttet her i riket, vedvarer, til den blir ophævet her overensstemmende med norsk lov. Er vergemaalet i henhold til § 8 sidste led overgaaet til førelse i fremmed stat, kan umyndiggjørelsen ophæves der.

Umyndiggjørelse, som er besluttet i fremmed land, kan ophæves her i riket, saafremt den umyndiggjorte nu har sit hjem her, eller han er norsk statsborger, og særlige omstændigheter findes at tilsi, at umyndiggjørelsen beslattes ophævet her.

## § 10.

= National-alternativ § 10.

## § 11.

= National-alternativ § 11.

## § 12.

= National-alternativ § 12.

## § 13.

= National-alternativ § 13.

## § 14.

= National-alternativ § 14.

## § 15.

= National-alternativ § 15.

## § 16.

= National-alternativ § 16.

## § 17.

= National-alternativ § 17.

## K a p. V I I I a.

**Om Forholdet til fremmed Lov.**

Den positive danske Lovgivning har kun i forholdsvis ringe Omfang beskæftiget sig med den internationale Privatret, og heller ikke Retsvidenskaben har vist denne synderlig Opmærksomhed. Den er tidligere behandlet af Ørsted og A. W. Scheel, og i Deuntzers Privatrettens almindelige Del gøres der nogle kortfattede Bemærkninger om de herhen hørende Spørgsmaal; senest har Dr. juris Federspiel i sin Bog »Den internationale Privatret i Danmark« (1909) behandlet Emnets almindelige Del. Som imidlertid i sidstnævnte Værk fremhævet har den senere Tids stærke Vækst af det internationale Samkvem bragt ogsaa denne Side af dette stærkt i Forgrunden, og selv om Krigen i mange Maader har vanskeliggjort Samfærdslen mellem Landene, har den ingenlunde gjort Retsregler paa dette Omraade mindre paa krævede, idet den i stort Omfang har medført, at Personer af forskellig Nationalitet lever indenfor samme Statsomraade. Den Udvikling af internationale Konventioner paa Privatrettens Omraade, som havde taget saa stærk Fart i den nærmest før Krigen gaaende Tid, kan da antagelig ventes fortsat efter Fredsslutningen, hvad enten den nu vedblivende vil følge samme Retning som hidtil, eller den vil slaa ind paa andre Baner. Selv om de tidligere sluttede Konventioner tildels maatte være opsagte eller bortfaldne, kan der vistnok regnes med, at Fremgangsmaaden med konventionsmæssig Ordning af disse Forhold ikke vil blive opgivet.

Der synes derfor ogsaa for Danmark at være Opfordring til at gøre sig klart, hvorledes de international-privatretlige Forhold hensigtsmæssigst kan ordnes her i Landet, og ikke som hidtil væsentlig at overlade

Afgørelsen af de derhen hørende Spørgsmaal alene til Retsanvendelsen. Særlig kan man ved Udarbejdelsen af de kodifikationsmæssige Love paa vigtige Omraader af Civilretten ikke undlade en Overvejelse af Sagen, og det saa meget mindre som disse Love udarbejdes med et vist Maal af internationale Hensyn for Øje, saa vist som der ved dem tilstræbes Retslighed med de andre skandinaviske Nationer, og de desuden netop omfatter de samme Retsomraader som de allerede afsluttede Haagerkonventioner. Naar Familieretskommissionen alligevel ikke har gjort den internationale Privatret til Genstand for nogen særlig Drøftelse ved sine i 1913 og 1918 afgivne Betænkninger angaaende Ægteskabsretten og har indskrænket sig til at foreslaa en ganske enkelt Bestemmelse af procesretlig Natur, — foruden et Par Bestemmelser i Udkastet til Lov om Adoption — beror dette paa, at man ansaa det for rettest først at gennemarbejde hele den Del af det foreliggende Retsstof, hvormed Haagerkonventionen havde beskæftiget sig, for at man derefter i Sammenhæng kunde undersøge, i hvilket Omfang Lovregler af international-privatretlig Art tiltrængtes, idet disse maatte antages saa vidt muligt at burde følge samme Retningslinie paa hele Omraadet. Følgelig kan Kommissionen heller ikke nu straks ved Myndighedslovudkastets Forelæggelse afgive et definitivt Forslag angaaende de herunder hørende international-privatretlige Spørgsmaals Løsning. Da der imidlertid fra svensk og norsk Side næredes et bestemt Ønske om at faa disse Spørgsmaal gjort til Genstand for skandinavisk Drøftelse — for Sveriges Vedkommende særlig fordi Omarbejdelsen af Myndighedsreglerne nødvendiggjorde Ændringer i den allerede der gældende særlige Lov om international-privatretlige Forhold — har man ment ogsaa paa dansk Side at burde drage Fordel af de Impulser og de Oplysninger, som den fælles skandinaviske Behandlingsmaade kan yde. Ved det senest afholdte Fællesmøde

mellem de delegerede for de tre Lande ned-sattes der derfor et Udvalg bestaaende af Justitiarius Beichmann, Professor Ekeberg og Byretsdommer Bechmann, og dette Udvalg har da udarbejdet Udkast til særlige international-privatretnlige Regler angaaende Myndighed. De saaledes udarbejdede norske og svenske Udkast er optaget i de respektive Forslag. Det danske Udkast, som er i væsentlig Overensstemmelse med disse, vedlægges med ledsagende Bemærkninger som Bilag til nærværende Betænkning, men som ovenfor bemærket har Kommissionen ikke taget endelig Stilling til dette Udkast.

Af de forskellige Synspunkter, der i Tidernes Løb er blevet lagt til Grund ved Opstillingen af international-privatretnlige Regler, er der i Nutiden formentlig to, som kan siges at være de ledende, ligesom det er disse der i Staternes praktiske Retsliv er blevet bestemmende for Afgørelserne. Det ene af disse Synspunkter vil ved Bedømmelsen af en Persons Retsforhold principielt gaa ud fra Retten i den Stat, hvori han er Statsborger, det andet vil derimod bygge paa Bostedets, Domicilets Ret. I Danmark har man hidtil nærmest været tilbøjelig til at gaa ud fra det sidste Princip, Domicilprincippet, medens Haagerkonventionerne er byggede paa det første, Nationalitetsprincippet. Af de to andre skandinaviske Lande har Sverige tiltraadt Haagerkonventionerne (dog ikke den sidste om Umyndiggørelse), og dets gældende Lov af 8. Juli 1904 hviler paa Nationalitetsprincippet. Norge derimod har hidtil ligesom Danmark ikke tiltraadt Haagerkonventionerne og har i sin Lovgivning og Retspraksis nærmest holdt sig til Domicilprincippet.

Haagerkonventionerne er som allerede nævnt byggede paa Nationalitetsprincippet. Angaaende Myndighed findes der to Konventioner, den ene, som Sverige har tiltraadt, er af 1902 og vedrører mindre-aarige og Værgemaal for disse, den anden skriver sig fra 1905 og omhandler Umyndiggørelse. Den første er foruden af Sve-

rige undertegnet af Tyskland, Østrig-Ungarn, Belgien, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Portugal, Rumænien og Svejts, og senere ratificeret af samtlige disse Lande undtagen Østrig og Ungarn, den anden er undertegnet og ratificeret af Tyskland, Ungarn, Frankrig, Italien, Nederlandene, Portugal og Rumænien, medens Sverige vel har undertegnet, men ikke ratificeret denne Konvention. Konventionen af 1902 er i 1913 blevet opsagt af Frankrig, hvilket imidlertid skal bero paa Uenighed om Fortolkningen af en samtidig Konvention om Ægteskabs Indgaaelse, og ligeledes skal Belgien have opsagt denne Konvention. Selv om nu en Række betydningsfulde Stater ikke har tiltraadt disse Konventioner og stadig bygger deres internationale Privatret paa Domicilprincippet, omfatter Konventionerne dog saa mange og for det retlige Samkvem med Norden vigtige Lande, at man har ment, at den Lov, der skal foreslaas hos os i alt Fald maa aabne Mulighed for at tiltræde disse Konventioner. Desuden maa den imidlertid formes saaledes, at den ikke nødvendiggør stadige Retskonflikter med saadanne Stater, der bygger paa Domicilprincippet, særlig England og Amerika, med hvilke de skandinaviske Lande staar i en stadig, ogsaa for de personretlige Forhold betydningsfuld Forbindelse. Følgen heraf maa daa blive den, at der maa gives Lovreglerne saa stor Elasticitet, at de uden nye Lovforskrifter alene ved Hjælp af Konventioner og administrative Bestemmelser kan lempes efter, hvad Forbindelsen med de forskellige fremmede Stater kræver. Men er man først enig om, at Loven bør affattes paa denne Maade, vil det ved selve Udarbejdelsen vise sig, at man kan tage sit Udgangspunkt i hvilke af de to omtalte Hovedprinciper, man vil, og dog komme til praktisk set samme Resultat. Derfor har man udarbejdet to Tekster, af hvilke den ene lægger Domicilprincippet til Grund, saaledes at de Indrømmelser til Nationalitetsprincippet, der anses fornødne, former

sig som Undtagelser, medens den anden gaar ud fra Nationalitetsprincippet, hvorfra der saa gøres Undtagelser til Bedste for Domicilprincippet. Hvilket af de to Principer der i og for sig — naar bortses fra, hvad der af Konventioner og positive Retsforfatninger er fastslaaet — bør gives Fortrinet, kan synes ret tvivlsomt. Domicilprincippet frembyder den Fordel, at naar Landets Lov altid skal anvendes paa de i Landet bosatte, kommer Domstolene som Regel til at anvende deres egen Lov, som de kender, fremfor en fremmed Lov, som de ikke kender eller dog kun ufuldkomment kender. Dernæst vil Staten være i Stand til at hævde sin Myndighed overfor alt, hvad der findes indenfor dens Omraade, hvad den derimod ikke i samme Grad har Midler til, hvor det gælder Personer, der opholder sig i fremmed Stat. Den er ogsaa for sin egen Skyld mere interesseret i at vaage over og regulere, hvad der foregaar indenfor dens Grænser, end hvad der sker udenfor disse, selv om det maatte vedrøre dens Borgere. For Danmark har det desuden den Fordel, at det er det tilvante. For Nationalitetsprincippet taler det, at det giver det sikreste Udgangspunkt, idet en Persons Nationalitet næsten altid vil være klar, medens hans Domicil, naar dette ikke blot skal betyde hans faktiske øjeblikkelige Opholdssted, tidt er vanskeligt at bestemme. Anvendelsen af fremmed Ret, der jo ikke helt kan undgaas uden ved at slutte sig til det nu almindelig forkastede *lex-fori*-Princip, vil kunne lattes gennem Meddelelser fra kompetente Myndigheder i vedkommende fremmede Lande, og det vil blive lettere at undgaa Lovkonflikter mellem Staterne og en dobbelt Værgemaals-Anordning og Umyndighedsforsorg. Endelig maa det erindres, at Staten ofte ogsaa vil have Interesse i at kunne udstrække sin Forsorg og sine Beskyttelsesforanstaltninger til dem af dens Borgere, der bor i Udlandet.

De i de foreløbige Udkast opstillede Regler skal herefter gøres til Genstand for en nærmere Omtale. Udkastene er formu-

lerede som et særligt Kapitel, der tænkes indføjet i Myndighedsloven efter dennes Kapitel VIII. Med Hensyn til de anvendte Udtryk bemærkes, at der ved en Persons Hjemland forstaas det Land, hvor han som Statsborger hører hjemme, i Modsætning til det Land, hvor han alene er bosat, domicilieret. Hvad der skal kræves for at anse en Person for bosat i Lovens Forstand, har man ikke ment her at burde definere, lige saa lidt som det er sket i andre Love. Bosiddelsesbegrebet tænkes at dække over, hvad der i Haagerkonventionerne betegnes som »résidence habituelle«, og staar i Modsætning til det blotte Ophold, til hvilket der kun undtagelsesvis knyttes særlige Retsvirkninger.

De norske delegerede har som allerede anført udarbejdet tilsvarende Udkast, der i alle væsentlige Punkter stemmer med det danske, med hvilket det ogsaa i Form og Opstilling i Hovedsagen stemmer overens. Ogsaa det svenske Udkast stemmer i Realiteten med det norske og danske. De norske og svenske Udkast findes aftrykt ved Siden af det danske.

#### **Udkastet efter Nationalitetsprincippet.**

##### **ad § 1.**

Først omtales de mindreaarige, derefter de umyndiggjorte.

Hovedreglen er den, at Loven skal have Anvendelse paa Værgemaal for alle mindreaarige, der er danske Statsborgere. Ved »Værgemaal« forstaas i denne Forbindelse alt, hvad der henhører under den værgemæssige Forsorg for den mindreaarige, Værgers Udnævnelse, Pligter og Afskedigelse, saaledes at det er alle Lovens Bestemmelser af organisatorisk, administrativ Art der ved denne Paragraf gøres anvendelig paa danske mindreaarige, i Modsætning til de mere materielle Bestemmelser om selv Mindreaarighedens Retsvirkninger, om hvilke der tales særskilt i § 5. Paa danske mindreaarige finder Loven Anvendelse uden Hensyn til, om de

befinder sig her i Landet eller andetsteds.

Modsætningsvis følger det af Bestemmelsen, at Lovens Regler ikke finder Anvendelse, hvor det gælder fremmede mindreaarige. For disse vilde der da i dansk Ret ingen Regler have, men Værgemaal for dem maatte udelukkende bero paa fremmed Ret, hvad enten de var bosatte her eller blot rent midlertidigt opholdt sig her. Dette vilde imidlertid ikke kunne gaa an, da Følgen heraf kunde blive, at der for nogle mindreaarige slet ingen Værgemaalsforsorg kom i Stand, hvis enten deres Hjemlands Lovgivning hvilede paa Domicilprincippet og derfor henviste til dansk Ret, eller overhovedet ingen Regler opstillede og overlod Landets Undersaatter i Udlandet til deres Skæbne. Desuden kan der her i Landet findes Personer, som vides ikke at være Danske, men hvis virkelige Nationalitet ikke kan oplyses, eller som har hjemme i halvciviliserede Stater, til hvis Lovgivning der ikke her i Landet kan tages Hensyn. Det vil altsaa være nødvendigt, at der undertiden kan anordnes dansk Værgemaal for Udlændinge. Paa den anden Side kunde Lovens ubetingede Anvendelighed paa alle Danske, selv om de er bosatte i Udlandet, komme i Konflikt med Opholdsstedets Lovgivning, særlig hvis denne staar paa Domicilprincipets Standpunkt, og ligeledes vilde det af Opportunitetshensyn kunne være ønskeligt at undgaa dansk Værgemaalsanordning for mindreaarige Danske i Udlandet, navnlig hvis disse lever hos deres Forældre og er uden Formue.

Af disse Grunde gøres der fra den opstillede Hovedregel visse Undtagelser, af hvilke en omhandles i denne Paragraf, en i den følgende og endelig den vigtigste nedenfor i § 15, hvor den sammenfattes med en Række beslægtede Undtagelsesbestemmelser.

Den i nærværende Paragrafs 2. Stykke indeholdte Undtagelse gaar ud paa, at den Regeringsmyndighed, under hvilken Værgemaalsvæsenet henhører, nemlig Justits-



ministeriet, i det enkelte foreliggende Tilfælde skal kunne bestemme, at der ikke skal anordnes dansk Værgemaal for en dansk mindreaarig, der er bosat i fremmed Stat, naar det er oplyst, at den fornødne Værgemaalsforsorg vil finde Sted der, og der ikke foreligger saadanne særlige Omstændigheder, at man desuagtet maa ønske Værgemaalet anordnet her. Disse særlige Omstændigheder vil kunne være omfattende økonomiske Interesser her i Landet, Besiddelse af herværende faste Ejendomme eller andre Formuegenstande, men de vil ogsaa kunne bestaa i Mistillid til vedkommende fremmede Stats Formynderstyre. Efter Haagerkonventionen af 1902 er Nationalstaten berettiget til saaledes at skyde Værgemaalet fra sig.

Selv om den danske Stat herefter gaar ind paa at overlade en fremmed Stat Værgemaalsforsorgen for Danske Statsborgere, maa det dog fastholdes, at selve Spørgsmaalet, om den unge overhovedet hører under Værgemaal, skal afgøres efter dansk Ret. Naturligvis kan en saadan Regel kun med Sikkerhed gennemføres, forsaavidt Spørgsmaalet rejses her i Landet. Myndighed skal altsaa indtræde med det fyldte 21. Aar ogsaa hos danske der bor i Udlandet, og i det Omfang, hvori det er muligt, maa Værgemaalet fra dette Tidspunkt forlanges ophævet. Ogsaa denne Regel stemmer med, hvad der er bestemt i Haagerkonventionen af 1902 og vil altsaa blive respekteret af alle de Lande, der har tiltraadt Konventionen. Heller ikke i Forholdet til andre Lande kan den antages at ville medføre nogen Vanskeligheder. Der kunde være Spørgsmaal om at gaa et Skridt videre i denne Retning og forlange, at ikke alene Tidspunktet for den fuldstændige Myndighed skal bestemmes efter dansk Ret, men at ogsaa den delvise Myndighed, som bestaar i, at den unge selv kan indgaa Arbejdskontrakt, raade over sit Selverhverv m. m. skulde indtræde, naar dansk Ret hjemler det. Man har dog ikke ment at kunne gaa saa vidt, særlig af Hensyn til de Konflikter mellem Værgens og

den umyndiges Kompetence, der heraf kunde opstaa. Haagerkonventionen kan heller ikke antages at hjemle noget saadant.

I § 15 indrømmes der dernæst Regeringen en almindelig Beføjelse til ad administrativ Vej at gøre generelle Undtagelser fra § 1. Denne Bestemmelse foreslaas for at kunne lempe Hovedreglen efter fremmede Loves Krav og for at muliggøre det for Danmark at træffe traktatmæssige Ordninger med de fremmede Lande. Beføjelsen til at gøre almindelige Afvigelser fra § 1 gælder derfor kun med Hensyn til Danske, der er bosatte i en angivet fremmed Stat, og er betinget af, at der enten indgaas en Overenskomst med denne Stat angaaende Behandlingen af de derboende Danske, saaledes at den ved Overenskomsten aftalte Ordning skal gælde i Stedet for eller ved Siden af Lovens, eller at der ved Modifikation i Lovens Regler kan opnaas Overensstemmelse med den fremmede Stats Ret. Dette sidste har navnlig den Betydning, at visse Stater, har Vanskelighed ved at indgaa Konventioner paa disse Omraader, hvorimod en bestemt Fremgangsmaade kan forventes fastslaaet gennem en simpel Noteveksling mellem deres og vor Regering. Saaledes er Forholdet med Hensyn til Amerikas forenede Stater, hvor Myndighedsreglerne henhører under Enkeltstaternes Lovgivning og derfor kan være forskellige i forskellige af disse, medens Afslutning af Konventioner alene tilkommer Fællesregeringen. Man kan derfor godt bygge paa Gensidighed fra de enkelte Staters Side, men ikke opnaa nogen Konvention herom. For Fravigelse af § 1 maa det være en Betingelse, at der i den fremmede Stat bliver sørget for Formynderforsorg for den mindreaarige gennem Anordning af Værgemaal, Forældremyndighed eller paa anden Maade. Følgelig vil der væsentlig blive Brug for en saadan Ordning overfor Stater, der følger Domicilprincippet. Da det imidlertid oftest heraf vil følge, at ogsaa Værgemalet udstrækkes til eller ophører ved det

Tidspunkt, der iøvrigt er fastsat i Domicilstatens Lov, skal ogsaa Bestemmelsen i § 1 om, at Myndighedens Indtræden beror paa dansk Lov, kunne fraviges ved de her omhandlede administrative Bestemmelser. Danske i Udlandet vil da efter Omstændighederne kunne holdes under Værgemaal i kortere eller længere Tid end i deres Hjemland. Derimod vil et dansk Værgemaal i Udlandet ikke kunne udstrækkes udover den i dansk Lov fastsatte Tid, idet Loven ikke indeholder nogen Hjemmel til en Udstrækning af dansk Værgemaal, selv om Myndlingen opholder sig i et Land, hvor Myndighedsalderen er højere end i Danmark. Danske, der ikke har bosat sig nogetsteds i Udlandet, vil altid henhøre under dansk Værgemaal, uden Hensyn til hvor de opholder sig.

#### ad § 2.

Som ovenfor berørt følger det af Hovedreglen i § 1, at fremmede Statsborgere ikke inddrages under den danske Værgemaalsforsorg. Imidlertid maa det være enhver civiliseret Stats Pligt at drage Om-sorg for, at de mindreaarige, der befinder sig indenfor dens Territorium og i alt Fald har nogen Tilknytning til dette, ikke udsættes for at lide Tab eller Skade ved Mangel paa behørig Værgemaalsforsorg, og at der derfor ydes dem den Beskyttelse, som deres unge Alder kræver. Dette er ogsaa en Pligt efter Haagerkonventionen af 1902. Endvidere kan fremmede ved Bosættelse, Næringsvirksomhed eller paa anden Maade være blevet saa nøje knyttede til Landet, at det er utilfredsstillende for dette ikke at beskytte dem ved sine Værgemaalsregler. De fremmedes Udelukkelse fra dansk Værgemaalsforsorg kan saaledes ikke ubetinget opretholdes, og Udkastet aabner derfor ogsaa Adgang til at inddrage dem derunder. Dette kan ske enten ved speciel Beslutning, forsaavidt angaar den enkelte mindreaarige, eller — i Medfør af § 15 — ved en almindelig Bestemmelse, Konvention eller Anordning, omfattende alle mindreaarige, der er Borgere i en be-

stemt angivet fremmed Stat. Den første Art af Bestemmelser vil der navnlig være Anvendelse for overfor Udlændinge, hvis Nationalitet er ubekendt, eller som hører hjemme i en Stat, der ikke anordner Værgemaal for sine Borgere i Udlandet, eller hvis Værgemaalsregler ikke kan anses for betryggende. For at undgaa Konflikt med fremmede Staters Love og Anordning af et Dobbeltværgemaal bestemmes det dog, at Værgemaal her i Landet kun maa anordnes, naar der er tilvejebragt Oplysning om, at Værgemaal ikke er eller vil blive anordnet i den mindreaariges Hjemland. Det maa altsaa paahvile Justitsministeriet, efter Omstændighederne ad diplomatisk Vej, at tilvejebringe de fornødne Oplysninger herom. For at Sagen ikke til Skade for den mindreaarige skal opholdes altfor længe, er der fastsat en Frist af 6 Månedes, inden hvilke Svar skal komme fra Udlandet, og naar denne Frist er udløbet kan Værgemaalet anordnes her. Dette stemmer med hvad der i Haagerkonventionen af 1905 i tilsvarende Tilfælde er bestemt med Hensyn til Oplysninger angaaende Umyndiggørelse i Udlandet. Lige med at saadan Oplysning forgæves er søgt maa det stilles, at der indenfor den angivne Frist ikke har kunnet skaffes Oplysning om, hvor den mindreaarige hører hjemme. Oplyses det senere, at der er anordnet Værgemaal for den mindreaarige i hans Hjemland, bør Værgemaalet her sædvanligvis ophøre, og de danske Myndigheder skal da drage Omsorg for, at Værgebeskikkelsen tilbagekaldes og Midlerne holdes til Raadighed for de fremmede Formynders autoriteter. Det overlades derfor Justitsministeriet at træffe Bestemmelse om et saadant Ophør af Værgemaalet. Selv om der saaledes bliver anordnet Værgemaal her i Landet efter dansk Lov for en herboende Udlænding, bør dette Værgemaal dog, naar Nationalitetsprincippet skal tages til Udgangspunkt, atter ophøre, naar dette skulde ske efter Hjemlandets Lov, og en Bestemmelse herom er derfor optaget i § 3, hvorved der som under § 1 bemærket op-

naas Overensstemmelse med Haagerkonventionen.

Af Hensyn til de foran berørte Tilfælde, hvor en herboende Udlænding er blevet stærkt knyttet til Danmark, og hans Hjemlands Værgemaalsregler ikke anses for betryggende, kunde der være Spørgsmaal om yderligere at forbeholde den danske Stat Ret til i særlige Tilfælde, hvor det maatte anses paakrævet af Hensyn til den mindreaariges Tarv, at antage sig Værgemaalet for fremmede mindreaarige, men en saadan Regel er dog ikke bragt i Forslag. Den vilde stride mod Haagerkonventionen, forsaavidt Værgemaal er anordnet i den fremmedes Hjemland, og den vil derfor ikke kunne praktiseres overfor Deltagerne i denne, hvis Danmark tiltræder Konventionen. Men selv i modsat Fald er det ønskeligt saavidt gør ligt at undgaa deraf opstaaende Konflikter. Det vil i det hele særlig blive overfor Lande, hvis Lovgivning følger Domicilprincippet, at § 2 vil kunne bringes til Anvendelse.

En almindelig Bestemmelse om at inddrage Udlændinge under danske Værgemaalsforsorg kan ligesom i de under § 1 omhandlede Tilfælde gives enten ved en derom med disse Udlændinges Hjemland truffet Overenskomst, der i Reglen vil forudsætte Gensidighed, eller umiddelbart ved kongelig Anordning, naar det har vist sig, at der derved opnaas Overensstemmelse med deres Hjemlands Lovgivning, altsaa naar denne ikke drager Omsorg for eller dog ikke paabyder Værgemaal for dem efter Hjemlandets Regler. Bestemmelsen kan kun omfatte Udlændinge, der er bosatte her, ikke derimod dem, der alene midlertidig opholder sig her. Det vil altsaa stadig blive overfor Lande, der følger Domicilprincippet, at der bliver Brug for saadanne Særbestemmelser, hvilket naturligt følger af, at Hovedreglen gaar ud fra Nationalitetsprincippet. Paa denne Maade gør Loven det muligt at tiltræde Haagerkonventionen, uden at der behøver at opstaa Konflikt med de Lande, der staar udenfor denne og følger andre international-privatretnlige Principer.

## Ad § 3.

Af § 1 vil følge, at der ofte bliver Brug for dansk Værgemaal i Udlandet, men da den danske Stat ikke har nogen Myndighed over Borgerne i fremmed Land, kan Loven ikke umiddelbart paalægge disse en Pligt til at paatage sig Værgemaal for Danske. Det vil dog ikke altid være nødvendigt, fordi den mindreaarige opholder sig i Udlandet, at Værgen ogsaa skal være der, men oftest vil dette jo nok være det mest hensigtsmæssige. Har den mindreaarige Forældre i Live, tilfalder Værgemaallet umiddelbart den ene af disse uden Hensyn til, hvor Forældrene er, og efter vore gældende statsborgerlige Regler vil det kun sjældent kunne forekomme, at den mindreaarige er dansk, medens Forældrene ikke er det. Absolut udelukket er det imidlertid ikke, og i saa Fald bliver det nødvendigt at afæske dem Erklæring om, hvorvidt de er villige til at paatage sig et dansk Værgemaal. Det samme gælder, hvis der skal beskikkes en Udlænding til Værge for Barnet. Derimod maa en dansk Statsborger, uanset at han bor i Udlandet, være pligtig til at paatage sig dansk Værgemaal.

Naar der saaledes skal føres dansk Værgemaal for en dansk i Udlandet, eller saafremt der anvendes dansk Værgemaal for en herboende Udlænding, vil det ofte være hensigtsmæssigt at gøre Modifikationer i de almindelige administrative Regler om Værgemaal, særlig angaaende Anbringelsen af de umyndiges Midler, som det efter Omstændighederne vil kunne være praktisk at holde udenfor Overformynderibestyrelsen og at undergive en friere Bestyrelse fra Værgens Side. Ligeledes vil der kunne være Brug for at indskrænke Værgens Regnskabspligt eller det øvrige Tilsyn med ham. Da der imidlertid ikke kan opstilles nogen almindelig Regel for en saadan lempet Værgebestyrelse, er det fundet rettest at overlade Administrationen at træffe Bestemmelse herom enten i det enkelte Tilfælde eller for visse Grupper af Tilfælde.

## Ad § 4.

Ifølge Haagerkonventionen af 1902 er det paaagt det Land, hvor en mindreaarig opholder sig, midlertidig at træffe Foranstaltninger til hans Beskyttelse, indtil hans Hjemland har truffet Bestemmelse desangaaende. Da dette i sig selv er en rimelig Maade at ordne Statens Omsorgspligt overfor mindreaarige Udlændinge paa, og da det er ønskeligt, at Lovens Regler er saaledes formede, at det staar aabent for Danmark at tiltræde Haagerkonventionen, om dette ønskes, og det fornødne Samtykke fra samtlige Konventionsstater kan erholdes, hvilket vel næppe kan antages at ville frembyde større Vanskelighed, opstilles der her en Regel om, at de danske Myndigheder midlertidig kan tage sig af herværende udenlandske mindreaarige og om fornødent beskikke Værge for dem. Noget absolut Paabud til Skifteretterne er det ikke fundet hensigtsmæssigt at give, men tiltræder Danmark Haagerkonventionen, vil denne midlertidige Forsorg naturligvis blive en Pligt overfor Borgere i de Lande, der har tiltraadt Konventionen.

## Ad § 5.

I de foregaaende Paragrafer er der givet Regler for, hvorvidt et Værgemaal for mindreaarige skal henhøre under dansk eller fremmed Ret. Her i § 5 bestemmes det, at den samme Lov ogsaa skal være bestemmende for Mindreaarighedens Retsvirkninger paa den materielle Rets Omraade. Staar den mindreaarige under dansk Værgemaal, skal han være berettiget til paa egen Haand at indgaa de Retshandler og udøve den Raadighed over sin Person og Formue, som dansk Lov hjemler, og kun denne, men staar han under fremmed Værgemaal, bliver det den fremmede Rets Regler paa disse Omraader, der finder Anvendelse.

Dette har imidlertid ikke alene Betydning for den mindreaarige selv, men det faar ogsaa stor Betydning for alle dem, der paa en eller anden Maade skal træde i Retsforhold til ham. Opholder en fremmed mindreaarig sig her i Landet, bli-

ver det væsentlig Danske, der kommer til at træde i retlig Forbindelse med ham, og da disse ikke kan forudsættes at vide Besked om andet end de danske Myndighedsregler, vil de være udsatte for at lide Skuffelse ved at kontrahere med den fremmede mindreaarige, hvis hans Hjemlands Regler om hans Adgang til at forpligte sig afviger fra de danske, navnlig hvis de er strengere. Den fuldstændige Gennemførelse af den ovenfor angivne Regel om, at Nationaliteten skal være afgørende for Retsreglens Indhold, findes derfor at være betænkelig for Omsætningens Tryghed, og det fortjener ogsaa at bemærkes, at Haagerkonventionen af 1902 (modsat derimod Konventionen af 1905) paa dette Punkt ikke giver nogen Forskrift, omend den vel nok forudsætter, at Nationaliteten ogsaa paa dette Omraade er det principielt afgørende. Udkastet gør derfor den vigtige Modifikation til Omsætningens Betyrrelse, at en formueretlig Retshandel bliver bindende for den mindreaarige, saafremt den vilde være det for en dansk mindreaarig, og Medkontrahenten var i god Tro. Hvad der skal kræves til god Tro eller rettere hvad Medkontrahentens Vildfarelse skal referere sig til for at kunne kaldes god Tro er det vanskeligt at opstille en almindelig Regel om, da det vil kunne falde noget forskelligt ud i de forskellige Tilfælde. Tror Medkontrahenten med Føje, at den mindreaarige er dansk, maa han altid siges at være i god Tro, men selv om han er klar over, at det er en Udlænding, vil hans gode Tro ikke dermed være udelukket, men det maa bero paa Retshandlens Art og Vigtighed, om han i den blotte Anledning af den unges fremmede Nationalitet bør udvise større Forsigtighed eller endog skaffe sig Oplysninger om, hvorvidt han har samme Evne til at forpligte sig som unge Danske. Er Medkontrahenten bekendt med baade den unges Nationalitet og med hans nationale Ret, er god Tro udelukket, selv om han ikke vidste, at den nationale og ikke den danske Ret i dette Tilfælde skulde finde An-



vendelse. Thi dette vilde være en Uvidenhed om dansk Ret nemlig nærværende international-privatreilige Bestemmelse, altsaa en *error juris*, som vanskelig vil kunne paaberaabes. En saadan Regel om Betydningen af Medkontrahentens gode Tro stemmer med, hvad der skal være antaget i fransk Retspraksis. I Tyskland og Svejts gaar man endnu videre. Ikrafttrædelsesloven til B. G. B. Art. 7 bestemmer saaledes, at hvis en Udlænding, der mangler Handleevne eller hvis Handleevne er begrænset, indgaar en Retshandel i Tyskland, skal han anses for handledygtig, hvis han vilde være dette efter tysk Lov, uden at der spørges om god Tro hos Medkontrahenten, og Ikrafttrædelsesloven til Sch. L. § 61 (Ændring i L. 25. Juni 1891 § 7 b) indeholder en ganske tilsvarende Regel. Selv om en saadan Bestemmelse er i høj Grad egnet til at beskytte Omsætningen og betrygge de herboende Medkontrahenters Interesse, ligesom den har den praktiske Fordel at fritage for den ofte vanskelige Afgørelse af, om god Tro foreligger, har man dog ikke ment at burde gaa videre end i Teksten foreslaaet.

Ogsaa denne Regel om Betydningen af den gode Tro vil i Medfør af § 15 kunne fraviges ved Overenskomst med fremmed Stat eller ved særlig kongelig Anordning til Opnaaelse af Overensstemmelse med en bestemt fremmed Stats Lovgivning.

Den særlige Regel om Udlændinges Forpligtelser i Henhold til Veksler som Vekselloven af 7. Maj 1880 opstiller i § 84, til hvilken ogsaa Checkloven af 23. April 1897 henviser, og som stemmer med de ovenfor omtalte tyske og svejtsiske Bestemmelser, berøres ikke af nærværende Lovs international-privatreilige Regler.

#### Ad § 6.

De følgende Paragrafer omhandler Umyndiggørelse, med Hensyn til hvilken samme Princip er lagt til Grund som for mindreaarige. Kun bliver der her tre forskellige Forhold, der maa gøres til Genstand for Overvejelse nemlig foruden An-

ordningen af Værgemaal og Umyndighedens Retsvirkninger selve Umyndiggørelsen, men saavidt muligt søges der gennemført samme Regel paa alle tre Punkter. Nærmere Bestemmelser om Umyndiggørelse indeholdes i Haagerkonventionen af 1905, som er noget mere detailleret end den af 1902, men som ikke endnu er tiltraadt af Sverige, der derfor staar mere frit overfor denne Konvention end overfor Konventionen af 1902.

Hovedreglen er, at dansk Lov skal anvendes ved Umyndiggørelse af Danske, selv om de er bosatte i Udlandet. Der skal altsaa foreligge Umyndiggørelsesgrund efter dansk Ret, for at en dansk i Udlandet skal kunne umyndiggøres.

Imidlertid vil der i Lande, der ikke følger Nationalitetsprincippet, kunne ske Umyndiggørelse af derboende Danske, og hvis disse bortset fra deres Nationalitet har ringe eller ingen Tilknytning til Danmark vil det kunne være et upraktisk og hensigtsløst Omsvøb at lade dem umyndiggøre ogsaa her, og det samme vil kunne være Tilfælde, hvis de vel ikke er umyndiggjorte, hvor de bor, men kan ventes at ville blive det, idet der allerede er rejst Sag herom. Er dette oplyst, skal en dansk Domstol kunne undlade Umyndiggørelse, og der vil da efter § 8 heller ikke blive anordnet Værgemaal her. Anses et Værgemaal her i Landet derimod for paakrævet bør Umyndiggørelse ske her.

Endvidere giver § 15 Adgang til ved Konvention eller blot Anordning til Opnaaelse af Overensstemmelse med fremmed Lov at gøre Undtagelse fra Reglen. Umyndiggørelse af Danske i Udlandet kan her ved overlades til Bopælsstaten, ligesom Umyndiggørelsesgrunden kan gøres afhængig af Bopælsstatens Lov.

#### Ad § 7.

Hvis en fremmed Statsborger, der er bosat her, ønskes umyndiggjort her, maa det først søges oplyst, om han er, eller vil blive umyndiggjort i sit Hjemland. Erfares dette ikke at være Tilfældet, eller er

Svar ikke modtaget inden 6 Maaneder, kan han umyndiggøres her. Dette stemmer med Haagerkonventionen af 1905, der imidlertid tillige kræver, at der skal foreligge Umyndiggørelsesgrund baade efter dansk Ret og den nationale Ret. Denne sidste Betingelse har man ikke villet optage i Hovedreglen her, idet man finder, at dette kun bør gælde i Henhold til særlig Konvention f. Eks., hvis Danmark tiltræder Haagerkonventionen, og da giver § 15 Hjemmel til at opstille et saadant Krav. Man vil ved Indgaelse af saadanne Konventioner kunne faa Oplysning om vedkommende fremmede Stats Umyndiggørelsesgrunde, men det vil i andre Tilfælde kunne medføre for store Ulemper og Vanskeligheder at fremskaffe Oplysninger herom rent bortset fra de Tilfælde, hvor den fremmedes Nationalitet ikke kan oplyses, og hvor Reglen her paa samme Maade som ved § 2 udviklet vil kunne faa analogisk Anvendelse. Af de Lande, der følger Domicilprincippet, vil det jo heller ikke blive forlangt, at Umyndiggørelse af deres herboende Undersaatter kun maa ske, naar der foreligger Umyndiggørelsesgrund efter den nationale Lov. Haagerkonventionen forlanger tillige, at Begæringen om Umyndiggørelse skal udgaa fra en Person, der efter begge Landes Lov er beføjet til at fremsætte den. Heller ikke dette Spørgsmaal er berørt i Loven, hvorefter vil følge, at det alene vil komme an paa dansk Lows Regler herom, medmindre andet bestemmes i Medfør af § 15.

Det er allerede nævnt, at § 15 giver Adgang til, særlig af Hensyn til de Stater, der følger Domicilprincippet, at lade herboende Udlændinge umyndiggøre her, efter den danske eller den nationale Ret — eller efter begge — saavel som til med Stater, der følger Nationalitetsprincippet, særlig dem, der har tiltraadt Haagerkonventionen, at træffe Aftale om, at deres Borgere her i Landet kun kan umyndiggøres, naar Grund dertil foreligger efter begge Landes Lov.

## Ad § 8.

Naar Umyndiggørelse er dekretet her i Landet, henhører Værgemaalet for den umyndiggjorte under dansk Lov, og de danske administrative Myndigheder, der af Domstolen underrettes om den skete Umyndiggørelse, skal sørge for Beskikkelsen af en Værg. Med Hensyn til dennes Udfindelse og Pligt samt hans Bestyrelse af den umyndiggjortes Formue finder Reglerne i § 3, for hvilke ovenfor er gjort Rede, tilsvarende Anvendelse. Af Hensyn til andre Stater, der følger Nationalitetsprincippet, og til Fyldestgørelse af Haagerkonventionens Krav herom skal Justitsministeriet dog kunne bestemme, at et saaledes anordnet Værgemaal for en fremmed Statsborger atter skal ophæves, saaledes at den her foretagne Værgebesikkelse tilbagekaldes, naar Værgemaal anordnes i Hjemlandet. Paa samme Maade skal af Hensyn til de Stater, der følger Domicilprincippet, Værgemaalet for en i Udlandet bosat Dansk kunne ophæves, naar Værgemaal anordnes i Domicilstaten. Bestemmelsen kan i Medfør af § 15 fraviges ved Konvention eller Anordning.

## Ad § 9.

Det bestemmes her, at en Umyndiggørelse, der er besluttet her i Landet, for atter at ophøre maa ophæves her. Undtagelse herfra gøres for det Tilfælde, at Værgemaalet, skønt Umyndiggørelsen er sket her, dog i Medfør af § 8, 2. Stykke er overgaaet til en fremmed Stat, idet det her anordnede Værgemaal er ophævet og et nyt anordnet i fremmed Stat paa Basis af den danske Umyndiggørelse. I saa Fald maa det normalt ligge udenfor den danske Statsmagts Interesse at beskæftige sig med Umyndiggørelsen, og det vilde da være formalistisk at kræve, at den skulde ophæves her, idet dette jo dog som Regel kun vilde ske, naar de fremmede Formynderautoriteter lod meddele, at der nu ikke mere var Brug for Værgemaal. I saadanne Tilfælde forlanges det derfor ikke at Umyndiggørelsens Ophævelse skal finde

Sted her. Efter Haagerkonventionen af 1905 Art. 11 skal Umyndiggørelse, selv om den er besluttet i Udlandet, dog altid kunne ophæves af den nationale Stat, og saafremt Danmark tiltræder Konventionen, maa der derfor i Medfør af § 15 foretages en Ændring i nærværende Regel, forsaavidt vidt angaar Borgere i Konventionsstaterne. Det samme gælder med Hensyn til Konventionens Bestemmelse om, at Umyndiggørelsen skal ophæves, naar Ophævelsesgrund foreligger efter Nationalstatens Lov, og Begæring herom fremsættes af nogen efter denne Lov dertil berettiget.

Er omvendt en dansk Statsborger blevet umyndiggjort i Udlandet, bør der ydes ham den Beskyttelse, at Umyndiggørelsen ogsaa kan faas ophævet her, naar Ophævelsesgrund foreligger efter dansk Lov. I Medfør af § 15 vil der dog ved Konvention eller Anordning kunne afviges herfra i Forholdet til bestemte Stater, hvilket jo navnlig vil blive saadanne, der følger Domicilprincippet.

#### Ad § 10.

Efter de forannævnte Bestemmelser vil der kunne blive Spørgsmaal om her i Landet at anlægge Sag til Umyndiggørelse eller Umyndiggørelses Ophævelse vedrørende Personer, der efter almindelige processuelle Regler ikke vilde have noget Værnething her i Landet, nemlig danske Statsborgere, der er bosatte i fremmed Land uden at have nogen Tilknytning her til Landet. For at Sagen derfor alligevel skal kunne anlægges her, maa der fastsættes et særligt Værnething for saadanne Tilfælde. Naturligvis vilde Fastsættelsen af dette Værnething kunne overlades til vedkommende administrative Myndigheder i hvert enkelt Tilfælde, og herved vilde det opnaas, at Sagen kunde blive anlagt der, hvor det efter dens Genstand og de Oplysninger, der skulde skaffes, var mest praktisk at faa den anlagt. Man har dog fundet det rettest, at der direkte ved Loven fastsættes et bestemt Værnething for alle disse Tilfælde, og dette bør da være København.

## Ad § 11.

I Lighed med hvad der er bestemt i Haagerkonventionen af 1902 angaaende mindreaarige er det ogsaa i Umyndiggørelseskonventionen af 1905 paabudt, at fremmede Undersaatter, der i et Konventionsland kommer i en saadan Tilstand, at de bør umyndiggøres, skal undergives en vis midlertidig Forsorg fra Opholdsstatens Side, indtil det er afgjort, om Hjemlandet vil umyndiggøre dem eller ikke, eller om det ønsker Forsorgen for dem overladt til Opholdsstaten. En Bestemmelse af dette Indhold er optaget i nærværende Paragraf, men medens det efter Konventionen er en Betingelse for den midlertidige Forsorg, at Umyndiggørelsesgrund foreligger ogsaa efter Loven i Udlændingens Hjemland, kræver § 11 kun, at der skal være Umyndiggørelsesgrund efter dansk Lov. Idet denne Regel nemlig skal være almindelig gældende overfor alle Udlændinge, skønnes det upraktisk at forlange oplyst, at der er Grund til Umyndiggørelse i Hjemlandet, da baade dette og endnu mere dets Lovgivning kan være vanskelig at faa Rede paa. Det overlades da til Konvention eller Anordning i Medfør af § 15 yderligere at skærpe Betingelserne overfor Borgere i bestemte Lande, og det vil saaledes staa Danmark aabent ogsaa paa dette Punkt at tiltræde Haagerkonventionen.

Ogsaa Personer der allerede er umyndiggjorte i Udlandet, kan under Ophold her i Landet trænge til særlig Omsorg, og de vil efter § 11 kunne underkastes en midlertidig Umyndighedsforsorg.

## Ad §§ 12 og 13.

Umyndiggørelse, som i Medfør af foranstaaende Regler ikke finder Sted her i Landet men i Udlandet, vil kunne have Betydning her i Landet, naar den umyndiggjorte staar i Retsforhold eller ejer Ejendom her, og det kan derfor være af Interesse, at Umyndiggørelse kan blive kundgjort her. Efter Haagerkonventionen kan enhver Stat gøre det til en Betingelse for at respektere en saadan Umynd-

diggørelse, at den kundgøres der overensstemmende med Statens Lov. Det bestemmes derfor i § 12, at en Umyndiggørelse i Udlandet kan kundgøres her overensstemmende med Kapitel I § 4, og har den umyndiggjorte ikke Værnething her, kan den for Kundgørelsen foreskrevne Thinglæsning ske ved Københavns Byret. Umyndiggørelsestilstanden vil da blive respekteret her paa samme Maade, som om Umyndiggørelsen var sket her. Ligesom ved Mindreaarighed bestemmes dens Retsvirkninger efter den Lov, i Henhold til hvilken Værgemaalet føres med samme Forbehold af Medkontrahentens gode Tro, som gøres i § 5 for de mindreaarige. De til nævnte Bestemmelse gjorte Bemærkninger gælder følgelig ogsaa her, kun at det bør erindres, at hvis Umyndiggørelsen er behørig kundgjort, kan den gode Tro alene referere sig til den umyndiggjortes Egenskab af Udlænding eller Indholdet af den fremmede Lov. Den saaledes givne almindelige Regel om Betydningen af god Tro med Hensyn til Umyndiggørelsens Retsvirkninger stemmer ikke med Haagerkonventionen af 1905, hvis Art. 9, 1. Stk., maa antages at kræve, at den i en Stat lovlig dekretede Umyndiggørelse skal medføre de i denne Stats Lovgivning foreskrevne Retsvirkninger i alle Konventionsstaterne, og den eneste Indskrænkning der gøres heri er, at Umyndiggørelsen kan kræves kundgjort i hver enkelt Stat. Konventionens Art. 8 siger endvidere udtrykkelig, at naar det er Bopælsstatens Myndigheder der har dekretet Umyndiggørelsen bestemmes dennes Retsvirkninger efter denne Stats Lov. Saaframt derfor Danmark maatte tiltræde Haagerkonventionen bliver det nødvendigt i Medfør af § 15 at gøre Indskrænkninger i Reglerne om den gode Tros Betydning efter nærværende Paragraf til Fordel for Undersaatter i Konventionslandene og de der dekretede Umyndiggørelser.

#### Ad § 14.

De Regler, som paa det i nærværende

Kapitel behandlede Omraade opstilles med Hensyn til Umyndiggørelsens Behandling efter dansk eller fremmed Lov, bør, saaledes som det ogsaa er bestemt i Haagerkonventionen af 1905, finde tilsvarende Anvendelse med Hensyn til andre Retsinstituter, der kan sidestilles med Umyndiggørelse. I dansk Ret kendes saaledes Lavværgemaal, i fransk Ret haves conseil judiciaire, i tysk Ret Pflegschaft, i svejtsisk conseil légal. Supplerende og regulerende Forskrifter vedrørende disse Forholds Indordning under Umyndiggørelsesreglerne kan gives ved kongelig Anordning.

#### Ad § 15.

Om Betydningen af denne § er der talt særskilt ved de enkelte Paragrafer til hvilke den henviser.

#### Ad § 16.

Behandlingen af saadanne Sager, hvor der bliver Spørgsmaal om Umyndighedsforsorg for Danske, der ikke bor her, eller for Udlændinge, vil nødvendiggøre en Del Indberetninger, Instruktioner og Indhentelse af Oplysninger fra danske og udenlandske Myndigheder. Forsaavidt der maatte blive Brug for nærmere Forskrifter desangaaende gives disse administrativt af Justitsministeriet.

#### Ad § 17.

De foranstaaende Bestemmelser sigter fortrinsvis til de Stater, der anses for ligeberettigede med den danske. For saadanne Stater derimod, til hvis Lovgivning den danske Stat ikke kan nære den fornødne Tillid, men i hvilke den har forbeholdt sig Konsularjurisdiction, skal de derom i Lov af 15. Februar 1895 givne Forskrifter vedblivende finde Anvendelse.

### Udkastet efter Domicilprincippet.

#### Ad § 1.

Opstillingen er den samme som i Udkastet efter Nationalitetsprincippet, saaledes at de mindreaarige behandles først der-



efter de umyndiggjorte. Hovedreglen her er den, at Lovens Omraade begrænses af Territoriet men omvendt omfatter alle, der er bosatte indenfor dette, derimod ikke dem, der alene midlertidig opholder sig her. Ogsaa med Hensyn til Forstaaelsen af Udtrykkene »»bosatte«« og »opholder sig«« kan henvises til de tidligere gjorte Bemærkninger. Fordelen ved saaledes at lægge Vægten paa Bopælen er iøjnefaldende. Saasnart der bliver Spørgsmaal om, at en mindre-aarig her i Landet skal have Værge, har de danske Myndigheder at tage Affære, og kun hvis det viser sig, at den mindre-aariges Ophold her er rent midlertidigt, skal de undlade at befatte sig med Sagen.

Men ligesom der, naar Nationalitetsprincippet lægges til Grund, maa gøres Forbehold for at kunne imødekomme de Stater, der følger Domicilprincippet, maa der her gøres Undtagelser for at kunne lempe sig efter Nationalitetsstaterne og eventuelt muliggøre en Tiltrædelse af Haagerkonventionen. Det bestemmes derfor, at Justitsministeriet i det enkelte Tilfælde kan forordne, at her bosatte Udlændinge ikke skal sættes under dansk Værgemaal, naar det er oplyst, at der er eller vil blive anordnet Værgemaal for dem i deres Hjemland, hvormed maa sidestilles, at de i deres Hjemland staar under en Forældremyndighed, der er saaledes beskaffen, at den træder i Stedet for Værgemaal. Da Danmark imidlertid ikke overfor enhver Nation, med hvilken ingen Konvention er indgaaet, kan anse en her fast bosat og saaledes til det danske Samfund nøje knyttet Persons Interesser tilstrækkelig beskyttet ved et i den fremmede Stat organiseret Værgemaal, forbeholder Loven sig, at Værgemaallet skal anordnes her, hvis den mindreaariges Interesser skønnes at kræve det.

Saafremt den danske Stat overlader Værgemaallet til den fremmede, maa Tidspunktet for Myndighedens Ophør bedømmes efter dennes Lov, men ellers bliver ogsaa i denne Henseende dansk Lov bestemmende.

Ved § 15 forbeholdes der endvidere Ret til til at slutte Konvention om, at her bosatte Borgere i den Stat, med hvilken Konventionen sluttet, skal staa under Værgemaal i deres Hjemland, og det kan da tillige bestemmes, at Tidspunktet for Myndighedens Indtræden skal bedømmes efter Hjemlandets Lov, ogsaa hvis Værgemaallet anordnes efter dansk Lov. Endvidere kan tilsvarende Bestemmelse træffes ved kongelig Anordning, naar derved kan opnaas Overensstemmelse med Reglerne i en fremmed Stat. Det følger af sig selv, at saadanne Bestemmelser i Reglen kun vil blive givne mod Tilsagn om Gensidighed.

#### Ad § 2.

Efter Domicilprincippet maa Umyndighedsforsorgen for danske mindreaarige, der er bosatte i Udlandet, principielt overlades til det fremmede Land. Dette kan med Tryghed gøres, hvor dette Land selv følger Domicilprincippet, men ogsaa overfor en Del af de Lande, hvis international-privatretnlige Regler hviler paa Nationalitetsprincippet, vil det kunne ske uden Vanskelighed, idet de lader deres Forsorg for Fremmede bero paa, om disses Hjemland ønsker at overtage Forsorgen eller ej. Men hvis det fremmede Land helt viser Forsorgen for den danske Udlænding fra sig, kan den danske Stat ikke prisgive ham, og den maa derfor skabe en Mulighed for selv at kunne sørge for Værgemaal for ham. Ligeledes kan der være Lande, til hvis Værgemaalsforsorg der ikke kan næres en saadan Tillid, at det er forsvarligt at betro den danske Stats Borgere til den. Det bestemmes derfor, at Justitsministeriet i det enkelte Tilfælde kan lade Værgemaal anordne for Danske i Udlandet, naar enten særlige Omstændigheder gør dette paakrævet, eller naar det vides, at Bopælsstaten ikke vil tage sig af Sagen, eller der dog ikke i Løbet af 6 Maaneder har kunnet faas Oplysning herom. Desuden kan der i Medfør af § 15 sluttet Konvention om, at Danmark skal tage sig af sine Borgere i bestemte fremmede Lande, ligesom

dette kan paabydes ved Anordning til Opnaaelse af Overensstemmelse med de fremmede Landes Fremgangsmaade.

Ad §§ 3 og 4.

Herom kan henvises til Bemærkningerne til de tilsvarende Paragrafer efter Nationalitetsprincippet.

Ad §§ 5 og 13.

Medens det ved første Øjekast kan synes overraskende, at der med Hensyn til Bedømmelsen af Retsvirkningerne af umyndiges Retshandler kan gives enslydende Regler, hvad enten man følger Nationalitets- eller Domicilprincippet, vil det ved en nærmere Overvejelse vise sig, at de væsentligste Betænkeligheder fra Domicilstaternes Side ved at anerkende det Princip, at Retsvirkningerne skal følge samme Ret som Værgemaalet, netop bortfalder, naar det er Hovedreglen, at Værgemaalet for alle, der er bosatte i Danmark, følger dansk Ret, og naar de danske, der kontraherer med fremmede, kan faa Forholdet bedømt efter dansk Ret, hvis de er i begrundet god Tro med Hensyn til Spørgsmaalet om, at der her skulde komme andre Retsregler til Anvendelse end de danske. I Virkeligheden vil det kunne skabe næsten uløselige Vanskeligheder, hvis Værgemaalet skulde føres i Henhold til een Lovgivning, men Værgens og den umyndiges respektive Beføjelser bedømmes efter en anden. Det vilde da kunne forekomme, at den danske Lov forbød Værgen en vis Retshandel f. Eks. Kaution eller Salg af fast Ejendom, som den fremmede Lovgivning tillod ham, ja, en Foranstaltning kunde blive umulig, naar f. Eks. dansk Lov kræver Pupilauctoriteternes Samtykke til Pantsætning af fast Ejendom, medens den udenlandske Værge, der staar under de udenlandske, ikke de danske Pupilauctoriteter, slet ikke vilde kunne opnaa nogen Erklæring om et saadant Spørgsmaal fra de paagældende Autoriteter. Den Grundsætning, at Umyndighedens Retsvirkninger maa bedømmes ef-

ter den Ret, efter hvilken Værgemaalet føres, maa derfor fastholdes, hvad enten Reglerne hviler paa Domicil- eller Nationalitetsprincippet.

#### Ad § 6.

Alle, der er bosatte her, skal efter denne Bestemmelse kunne umyndiggøres her og efter dansk Lov, uden Hensyn til om de er af dansk Nationalitet eller ej. Til Undgaaelse af Konflikter og Dobbeltumyndiggørelse, skal den danske Domstol, for hvilken der er rejst Sag til Umyndiggørelse af en her bosat fremmed Statsborger, dog kunne beslutte at undlade Umyndiggørelse, naar det oplyses under Sagen, at han allerede er umyndiggjort i sit Hjemland eller er i Færd med at blive det. Hvis det i sidste Fald senere oplyses, at der dog ikke sker nogen Umyndiggørelse i Hjemlandet, skal Sagen her genoptages og paadømmes, saaledes at den altsaa i disse Tilfælde kun skal stilles i Bero, ikke endelig afgøres, før det har vist sig, om det bliver til noget med den udenlandske Umyndiggørelse.

Fremdeles kan der i Medfør af § 15 sluttes Konventioner med fremmede Stater om, at disses herboende Undersaatter kun skal kunne umyndiggøres i Hjemlandet eller dog kun efter dettes Lov, saaledes at Umyndiggørelse her alene skal kunne ske, naar der er Grund til Umyndiggørelse baa- de efter den danske og efter den fremmede Lov. Paa denne Maade vil ogsaa Haagerkonventionen kunne tiltrædes.

Fremdeles vil der uden Konvention kunne gives tilsvarende Regler for Undersaatter i bestemte fremmede Lande, med hvis Lovgivning der herved vil kunne opnaas Overensstemmelse, og hvor en tilsvarende Behandling vil kunne sikres derboende Danske. Dette vil følgelig igen medføre Nødvendigheden af at tage sig af de danske i Udlandet, hvorom henvises til næste Paragraf.

#### Ad § 7.

Som Hovedregel vil de danske i Udlan-

det ikke være at umyndiggøre her i Landet. Men Spørgsmaalet om deres Umyndiggørelse er ganske overladt til de fremmede Lande, hvor de bor, og dets Afgørelse beror alene paa den fremmede Stats Lov. De samme Grunde, som kan nødvendiggøre Anordning af Værgemaal for de danske mindreaarige i Udlandet, kan imidlertid ogsaa medføre, at man her maa tage sig af Umyndiggørelse af Danske i Udlandet, og dette skal da ske efter dansk Ret. Herom gives Regler i § 7. Den Domstol, for hvilken Sagen rejses, maa da bedømme, om Betingelserne for at anvende Paragrafen i de foreliggende Tilfælde er til Stede. I Medfør af § 15 kan der som ovenfor allerede berørt gives videregaaende Bestemmelser om, at Umyndiggørelse af Danske i bestemte fremmede Lande skal foregaa her overensstemmende med dansk Ret, eller at dansk Ret skal være bestemmende ved deres Umyndiggørelse i Udlandet. Dette kan ske ved Konvention (Tiltrædelse af Haagerkonventionen) eller uden en saadan.

#### Ad § 8.

Denne Paragraf er ganske enslydende med § 8 efter Nationalitetsprincippet, kun at det er fundet rettest at gøre et Forbehold om, at Justitsministeriets Adgang til at ophæve det her anordnede Værgemaal ikke maa benyttes, naar der uanset Tilstedeværelsen af et fremmed Værgemaal, foreligger særlige Grunde til at det danske Værgemaal vedvarer. Disse særlige Grunde kan være ikke blot Hensynet til den umyndiges Interesser, hans særlig nære Tilknytning til det danske Samfund, men ogsaa offentlige Interesser f. Eks. den umyndiges Besiddelse af Lehn eller Stamhus eller andre særlige Værdier, i hvis Bevarelse den danske Stat har særlig Interesse. Tilføjjelsen er en Konsekvens af, at Udkastet efter Domicilprincippet i Modsætning til det andet Udkast forbeholder den danske Stat Ret til, hvor særlige Omstændigheder er til Stede (se §§ 1, 2. Stykke og § 7) at anordne Værgemaal for eller umyndiggøre her bosatte Udlændinge, uan-

set at Værgemaal er anordnet for dem eller Umyndiggørelse sket i Udlandet.

#### Ad § 9.

1. Stykke er enslydende med § 9, 1. Stykke efter Nationalitetsprincippet.

Af Domicilprincippet maa imidlertid følge, at en i fremmed Stat besluttet Umyndiggørelse maa kunne ophæves her, naar den umyndiggjorte nu har taget Bopæl her. Desuden har man i Konsekvens med de tidligere omtalte Undtagelsesbestemmelser angaaende danske Statsborgere ikke helt villet afskæres fra her at kunne ophæve Umyndiggørelsen af en Dansk, selv om han ikke bor her, og det bestemmes derfor, at dette skal kunne ske, naar særlige Omstændigheder taler derfor. Disse særlige Omstændigheder vil antagelig oftest være, at den fremmede Stats Anordninger vedrørende deslige Forhold ikke nyder tilstrækkelig Tillid herhjemme, og at den Danske her har Interesser, der gør, at Spørgsmaalet overhovedet faar Betydning her.

#### §§ 10—17.

Er ganske enslydende efter de to Alternativer.

---

# Statistisk Oversigt

over

Meddelelse af Fuldmyndighedsbevillinger i  
Aarene 1913—1918.

---

|          |    |    |   |   |    |   |   |   |   |   |   |   |     |
|----------|----|----|---|---|----|---|---|---|---|---|---|---|-----|
| 19 ..... | »  | »  | » | » | »  | » | » | » | » | » | » | » | »   |
| 20 ..... | 1  | »  | » | » | »  | » | » | » | » | » | » | » | 1   |
| 21 ..... | 5  | 4  | 1 | 1 | »  | » | » | » | » | » | » | » | 11  |
| 22 ..... | 21 | 24 | 1 | 2 | »  | 1 | » | 1 | » | » | » | » | 50  |
| 23 ..... | 52 | 40 | 3 | 2 | 2  | 2 | » | » | » | 3 | » | » | 105 |
| 24 ..... | 46 | 23 | 2 | 1 | 10 | 3 | » | » | » | » | » | » | 85  |

1915.

[illegible]



| Aar. | Handels-<br>virksomhed. | Haandværk og<br>Fabriksvirksomhed. | Statslaan til<br>Landbrug og Fiskeri. | Bestyrelse af<br>Landejendom. | Retsbetjent-<br>fuldmægtige. | Beværttere. | Translatorer. | Assurance-<br>virksomhed. | Redere og<br>Mæglere. | Bank- og Veksellerer-<br>virksomhed. | Vognmænd. | Baadførere. | Bestyreises-<br>medlemmer i A/S. | Forskelligt. | Ialt. |
|------|-------------------------|------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------|------------------------------|-------------|---------------|---------------------------|-----------------------|--------------------------------------|-----------|-------------|----------------------------------|--------------|-------|
|      |                         |                                    |                                       |                               |                              |             |               |                           |                       |                                      |           |             |                                  |              |       |

## 1913.

|          |    |    |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |     |
|----------|----|----|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|-----|
| 19 ..... | »  | »  | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | »   |
| 20 ..... | 1  | »  | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | 1   |
| 21 ..... | 12 | 9  | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | » | 21  |
| 22 ..... | 34 | 34 | » | 1 | 1 | 1 | » | » | » | » | 2 | 3 | » | 1 | 77  |
| 23 ..... | 69 | 40 | » | 5 | 2 | 1 | 1 | » | » | » | 3 | » | » | 1 | 122 |
| 24 ..... | 72 | 31 | » | » | 2 | 4 | » | » | 1 | » | 1 | 6 | » | » | 117 |

## 1914.



| Aar.                                  |
|---------------------------------------|
| Handels-<br>virksomhed.               |
| Haandværk og<br>Fabriksvirksomhed.    |
| Statslaan til<br>Landbrug og Fiskeri. |
| Bestyrelse af<br>Landejendom.         |
| Retsbetjent-<br>fuldmægtige.          |
| Beværttere.                           |
| Translatører.                         |
| Assurance-<br>virksomhed.             |
| Redere og<br>Mæglere.                 |
| Bank- og Veksellerer-<br>virksomhed.  |
| Vognmænd.                             |
| Baadførere.                           |
| Bestyrelses-<br>medlemmer i A/S.      |
| Forskelligt.                          |
| Ialt.                                 |

## 1916.

|          |    |    |    |   |    |   |   |   |   |   |   |   |   |   |     |
|----------|----|----|----|---|----|---|---|---|---|---|---|---|---|---|-----|
| 19 ..... | »  | »  | »  | » | »  | » | » | » | » | » | » | » | » | » | »   |
| 20 ..... | 2  | »  | »  | » | »  | » | » | » | » | » | » | » | » | » | 2   |
| 21 ..... | 13 | 5  | 3  | » | »  | » | » | » | » | » | » | » | » | » | 21  |
| 22 ..... | 29 | 24 | 11 | 1 | 1  | » | 1 | » | » | » | » | » | » | » | 67  |
| 23 ..... | 60 | 42 | 23 | 2 | 1  | 1 | » | » | 1 | 3 | » | 2 | » | 1 | 136 |
| 24 ..... | 66 | 30 | 9  | 4 | 10 | 1 | » | » | » | 2 | 1 | » | » | » | 123 |

## 1917.



# Ændringsforslag

til

**Forslag til Lov om Ægteskab**

---

## Ændringsforslag

til

## Forslag til Lov

om

## Ægteskab.

### Kapitel V.

#### § 48.

Under Samlivet er hver af Ægtefællerne i Forhold til Tredjemand berettiget til paa begges Ansvar at indgaa saadanne Retshandler til Fyldestgørelse af den daglige Husholdnings eller Børnenes Fornødenheder, som sædvanlig foretages i dette Øjemed. Samme Ret har Hustruen med Hensyn til sædvanlige Retshandler til Fyldestgørelse af sit særlige Behov. De her nævnte Retshandler anses for indgaaede paa begge Ægtefællers Ansvar, hvis ikke andet fremgaar af Omstændighederne.

En Ægtefælle kan, uanset at den er mindreaarig; selv indgaa saadanne Retshandler, som omtales i nærværende Paragrafs 1ste Stykke.

Hvis den, med hvem Retshandlen blev indgaaet, indsaa eller burde indse, at det, som Retshandlen gik ud paa, ikke var paa krævet, bliver den anden Ægtefælle ikke forpligtet. Hvis under samme Forhold Retshandlen er indgaaet af en mindreaarig, bliver denne ej heller selv forpligtet.

#### § 49.

Misbruger en Ægtefælle den Ret, som tilkommer den efter § 48, kan Overøvrigheden paa den anden Ægtefælles Begæring fratage den Retten. Er det en mindreaarig

Ægtefælle, der gør sig skyldig i saadant Misbrug, kan Retten fratages ham ogsaa paa Begæring af Værgen.

Retten skal atter tilbagegives Ægtefællen, naar Forholdene har forandret sig, eller naar den anden Ægtefælle og, hvor Retten er frataget en mindreaarig, tillige Værgen begærer det.

Overøvrighedens Afgørelse kan ikke gøres gældende mod godtroende Tredjemand, medmindre den indtegnes i Ægtepagtsbogen i Overensstemmelse med Reglerne i Kapitel XV.

---

## Bemærkninger til Forslaget.

### §§ 48 og 49.

I det af Kommissionen i 1918 afgivne Forslag til Lov om Ægteskabets Retsvirkninger bestemmes det i § 12 (§ 48 i det i Folketinget ved 3die Behandling den 12. Februar 1920 vedtagne Forslag til Lov om Ægteskab), at Ægtefællerne skal have Adgang til at forpligte hinanden ved Retshandler til Bedste for Husholdningen og Børnenes Fornødenheder, samt at Hustruen tillige skal kunne forpligte Manden ved Retshandler til hendes særlige Behov. Som det imidlertid fremhæves i Kommissionens Betænkning af 1918 Pag. 85—86, er det en Betingelse for denne Beføjelse til at forpligte den anden Ægtefælle, at vedkommende Ægtefælle er i Stand til at forpligte sig selv, altsaa at den ikke selv som umyndig er afskaaret fra at paatage sig nogen Forpligtelse. Der forudsættes imidlertid, at en umyndig Ægtefælle alligevel ofte efter Reglerne om stiltiende Fuldmagt vil kunne forpligte den anden Ægtefælle eller ifølge et præsumeret Samtykke fra Værgen vil blive i Stand til at forpligte sig selv og derigennem den anden Ægtefælle.

Efter at man nu har udarbejdet Myndighedsregler, tør man imidlertid ikke anse den i Ægteskabsloven trufne Ordning paa dette Punkt for fyldestgørende, idet man særlig frygter, at den lige foran angivne Forudsætning om Fuldmagt eller Samtykke i mange Tilfælde skal vise sig at slaa fejl eller være ufyldstgørende. Da man paa den anden Side mener, at den unge Ægtefælle — det vil efter Reglerne om Ægteskabs- og Myndighedsalder saa godt som altid være den unge Hustru — ikke bør berøves denne for det daglige praktiske Liv saa nødvendige Adgang til at kunne



repræsentere Fællesskabet, foreslaar man nu Paragrafen ændret saaledes, at der paa dette Punkt tillægges den unge Ægtefælle en begrænset Myndighed. Den faar Ret til at forpligte sig selv ved saadanne Rets-handler, som omhandles i § 12 (48), og derved altsaa ogsaa den anden Ægtefælle. Myndigheden begrænses ligesom Repræsentationsretten til kun at gælde, hvor Erhvervelsen var paakrævet. Om hvad herved skal forstaas henvises til Betænkningen af 1918 Pag. 86.

Naar der saaledes tillægges den unge Ægtefælle en begrænset Myndighed, vil den imidlertid være i Stand til at misbruge denne til Skade baade for sig selv og sin Familie, og der bør derfor gives den, som iøvrigt skal varetage dens Interesser, nemlig Værgen, samme Beføjelse til at foranledige, at Retten fratages den, som ellers tilkommer den anden Ægtefælle. En her til sigtende Ændring er foretaget i § 13 (49).

De to Paragrafer har man i Ændringsforslaget givet den Talbetegnelse, som de har faaet i Folketingets seneste Affatteise af Ægteskabsloven.

Ganske samme Ændring er foreslaaet fra norsk og svensk Side.

Derimod har man i ingen af Landene fundet Grund til at gøre nogen Forandring med Hensyn til umyndiggjorte. For disses Vedkommende anser man det oprindelige Kommissionsforslag for tilstrækkeligt, idet de som Regel ikke kan anses egnede til at nyde en saadan speciel Myndighed.

Opmærksomheden skal endnu henledes paa, at Bestemmelsen om, at Hustruen kan forpligte Manden ved Retshandler til Fyldestgørelse af sit særlige Behov, er blevet slettet i den nye svenske Ægteskabslov af 11. Juni 1920, efter at det under Forhandlingerne paa Rigsdagen havde været drøftet at gøre Reglen gensidig, saaledes at Manden fik samme Beføjelse til at forpligte Hustruen. Kommissionen har dog ikke ment at burde ændre den foreslaaede Regel, idet der antages at ville være saa stor prak-

tisk Brug for denne, at det sikkert vilde blive nødvendigt, hvis den positive Regel udgik, i vidt Omfang ligesom hidtil at gaa ud fra, at der har foreligget stiltiende Fuldmagt fra Manden til Hustruen til at indgaa saadanne Retshandler.

---

# Parallelttekster.

## Udkast til Lov

om

### Umyndighed og Værgemaal.

#### K a p i t e l I

##### Om umyndige.

###### § 1.

Den, der er under 21 Aar (mindre-aarig), er umyndig.

Myndighedsbevilling kan som hidtil meddeles, naar Omstændighederne særlig taler derfor.

###### § 2.

Den, der er fyldt 21 Aar, kan umyndiggøres, saafremt han:

1. paa Grund af Sindssygdom, Aands-  
svaghed eller anden sjælelig Forstyr-  
relse er uskikket til at varetage sine  
Anliggender;
2. ved Ødselhed eller anden uforsvarlig  
Adfærd udsætter sin eller sin Families  
Velfærd for Fare;
3. paa Grund af Drikkældighed eller lig-  
nende Last er uskikket til at varetage  
sine Anliggender;
4. paa Grund af legemlig Mangel, Syg-  
dom eller anden Skrøbelighed er min-

**Förslag till Lag**

om

**om förmynderskap.****1 KAP.****Om omyndiga.****1 §.**

Den, som är under tjuguet år (*min-  
derårig*), vare omyndig.

**2 §.**

Den, som fyllt tjuguet år, skall av  
rätten förklaras omyndig:

1. om han på grund av sinnessjukdom,  
sinnesslöhet eller annan rubbning av  
själsverksamheten är ur stånd att vår-  
da sig eller sin egendom;
2. om han genom slöseri eller annan grov  
vanvård av sin egendom äventyrar sin  
eller sin familjs välfärd;
3. om han är hemfallen åt missbruk av  
rusgivande medel och i följd därav  
icke kan vårda sig eller sin egendom;  
eller
4. om han på grund av sjukdom, försva-  
gat hälsotillstånd, lyte eller oerfaren-

**Utkast til lov**

om

**om vergemaal for umyndige.****Kapitel I.****Om dem, der som umyndige staar under  
vergemaal.****§ 1.**

Den, som er under en og tyve aar —  
mindreaarig — er umyndig og staar un-  
der vergemaal.

**§ 2.**

Den, som har fyldt en og tyve aar,  
kan sættes under vergemaal (umyndig-  
gjøres):

1. naar han paa grund av sindssykdom,  
mangelfuld udvikling av sjælsevernerne  
eller varig svækkelse av disse er uskik-  
ket til at drage tilbørlig omsorg for  
sig eller sit gods;
2. naar han ved aapenbar uvittig adfærd  
øder eller spilder sit gods, saa at hans  
eller hans families velfærd sættes paa  
spil;
3. naar han er forfalden til drukkenskap  
eller misbrug av morfin eller andre  
beruselses- eller bedøvelsesmidler og  
paa grund derav er uskikket til at  
drage tilbørlig omsorg for sig eller sit  
gods;
4. naar han paa grund av legemlig man-  
gel, sygdom eller anden skrøpelighed

## Dansk Tekst.

dre skikket til at varetage sine Anliggender og selv ønsker at blive umyndiggjort.

## § 3.

En mindreaarig kan umyndiggøres efter Reglerne i § 2 allerede fra sit fyldte 18de Aar at regne, naar Omstændighederne gør det paakrævet.

## § 4.

Umyndiggørelsesdekretet tinglæses i den Underretskreds, hvor den umyndiggjorte har sit Hjemting. Dekretets Retsvirkning overfor den, der ikke kender eller burde kende det, regnes først fra Tinglæsningen.

Ejer den umyndiggjorte fast Ejendom, maa Tinglæsning ske ved Ejendommens Værneting for at faa tilsvarende Betydning ved Retshandler vedrørende Ejendommen.

## § 5.

Umyndiggørelsen skal ophæves, naar den umyndiggjorte findes skikket til selv at varetage sine Anliggender.

## Kapitel II.

## Om Værger.

## § 6.

For mindreaarigt Ægtebarn er Faderen født Værge. Dør Faderen, eller kan

## Svensk Tekst.

het behöver annans bistånd i vården av sina angelägenheter och av sådan anledning önskar bliva förklarad omyndig.

## 3 §.

Föreligger beträffande minderårig sådant fall, som i 2 § sägs, må rätten förklara, att han skall förbli omyndig jämväl efter uppnådd myndighetsålder.

## 4 §.

Innan kungörelse om omyndighetsförklaring ägt rum, vare förklaringen utan verkan mot den, som ej därom ägt eller bort äga kännedom.

## 5 §.

Omyndighetsförklaring skall av rätten hävas, om den omyndige finnes vara i stånd att själv taga vård om sina angelägenheter.

## 2 KAP.

## Om förmyndare.

## 1 §.

För minderårigt barn i äktenskap vare fadern förmyndare. Dör fadern, eller

## Norsk Tekst.

er daarlig skikket til at drage tilbørlig omsorg for sig eller sit gods, og han derhos selv samtykker i vergemaalet eller dette maa ansees nødvendig for at beskytte ham mot paaviselig fare for egennyttige efterstræbelser fra andres side, eller

5. naar han for sig selv, egtefælle eller barn under femten aar har understøttelse av fattigvæsenet og dettes almindelige tilsyn maa ansees utilstrækkelig til at hindre yderligere forarmelse eller sikre fattigvæsenets rettigheder.

## § 3.

En mindreaarig kan umyndiggjøres fra sit fyldte attende aar at regne, naar han er i noget saadant tilfælde, som omhandles i § 2 nr. 1—4. I saa fald gjælder om ham, hvad der særlig er bestemt om umyndiggjorte.

## § 4.

Umyndiggjørelsen ophæves, naar den umyndiggjorte findes skikket til selv at drage omsorg for sig og sit gods eller, hvis umyndiggjørelsen er besluttet av den i § 2 nr. 5 nævnte grund, naar denne ikke længer er tilstøde.

## Dansk Tekst.

han i Henhold til § 12 ikke udøve Værgemaalet, eller bliver det frtaget ham, er Moderen født Værge.

Er Forældremyndigheden tillagt den ene af Forældrene alene, er denne født Værge.

## § 7.

For mindreaarigt Barn udenfor Ægteskab er Moderen født Værge. Er Forældremyndigheden tillagt Faderen, er han født Værge.

## § 8.

For mindreaarigt Adoptivbarn er Adoptanten født Værge. Med Hensyn til Barn, der er adopteret af Ægtefæller, saavel som Mandens af Hustruen adopterede Ægtebarn og Hustruens af Manden adopterede Barn gælder samme Regler som om Ægtefællers Fællesbarn.

## § 9.

Født Værge er pligtig at udøve Værgemaalet og overtager dette uden Beskikkelse.

## § 10.

For mindreaarige, der ikke har nogen født Værge, og for umyndiggjorte beskikkes der en Værge.

## § 11.

Selv om født Værge forefindes, kan den mindreaariges Ægtefælle i Stedet beskikkes til Værge.

## § 12.

Værgemaal kan ikke udøves af den, der selv er umyndig eller staar under Læwærgemaal.

## § 13.

Til Værge maa kun beskikkes en paa-lidelig og vederhæftig Person, der kan anses for egnet til Hvervet.



## Svensk Tekst.

kan han enligt 4 § icke vara förmyndare, eller varder han entledigad från förmynderskapet, vare modern barnets förmyndare.

Varder förordnat, att vårdnaden skall tillkomma allenast den ene av föräldrarna, vare han ock förmyndare.

## 2 §.

För minderårigt barn utom äktenskap vare modern förmyndare. Har vårdnaden om barnet tillagts fadern, vare han dess förmyndare.

## 3 §.

Finnes ej någon, som, efter vad ovan eller eljest i lag stadgas, skall vara förmyndare för minderårig, skall rätten förordna förmyndare.

För den, som är förklarad omyndig, skall ock förmyndare förordnas.

## 4 §.

Den, som själv är omyndig, må ej vara förmyndare; och upphøre därför förmyndares befattning, då han varder förklarad omyndig.

## 5 §.

När förmyndare skall förordnas, skall därtill utses en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig man eller kvinna, helst någon, som är med den omyndige

## Dansk Tekst.

## § 14.

Har Forældre bestemt, hvem der efter deres Død skal være Værge for et mindreaarigt Barn, over hvilket de havde Forældremyndigheden, beskikkes den udpegede, medmindre Barnets Tarv tilsiger andet.

## § 15.

Berettiget til at afslaa Beskikkelse som Værge er:

1. den, der er fyldt 60 Aar;
2. den, der paa Grund af Sygdom eller legemlige Mangler ikke uden betydelig Vanskelighed kan udøve Værgemaalet;
3. den, hvem Værgemaalet paa Grund af offentlig Stilling eller borgerligt Ombud vilde volde særligt Besvær;
4. den, der allerede har to Værgemaal for andre end egne Børn eller Adoptivbørn;
5. den, der paa Grund af Værgemaalet vilde nødsages til i væsentlig Grad at tilsidesætte sine egne Anliggender.

## Svensk Tekst.

besläktad eller besvägrad eller eljest står honom nära.

För minderåriga syskon bör gemensam förmyndare förordnas, såvida icke särskilda skäl tala däremot.

## 6 §.

Skall efter föräldrarnas död förmyndare förordnas för minderårig, och hava föräldrarna eller en av dem givit till känna, vem de önska till förmyndare för den minderårige, varde han därtill förordnad, såframt han ej finnes olämplig.

## 7 §.

För omyndig må, när omständigheterna sådant påkalla, flera förmyndare förordnas.

Finnes den, som på grund av lag skall vara förmyndare, icke lämpligen böra ensam handhava förmynderskapet, skall jämte honom annan förmyndare förordnas.

## 8 §.

Ej må någon undandraga sig att på grund av förordnande vara förmyndare i andra än följande fall:

1. om han uppnått en ålder av sextio år;
2. om han på grund av sjukdom eller försvagat hälsotillstånd icke utan avsevärd olägenhet kan utöva förmynderskapet;
3. om han till följd av befattning i statens eller kommuns tjänst skulle av förmynderskapet oskäligt betungas;
4. om han redan förut innehar två förmynderskap för andra än egna barn eller ett sådant förmynderskap av vidlyftig beskaffenhet;
5. om han genom förmynderskapet skulle bliva nödsakad att eftersätta egna angelägenheter av synnerlig vikt;
6. om han skall tillsammans med annan utöva förmynderskapet eller vårdnaden om den omyndige skall tillkomma annan;

## Dansk Tekst.

En beskikket Værge kan begære sig fritaget for Værgemaalet, naar han kommer i noget af de under Nr. 1—3 og 5 omhandlede Tilfælde.

## § 16.

Misbruger en Værge sin Stilling, bliver han uvederhæftig, eller viser han sig iøvrigt uegnet til Værgemaalet, skal dette fratages ham.

## § 17.

Værger beskikkes i København af Magistraten og ellers af Skifteretten.

Værgebeskikkelsen foregaar paa det Sted, hvor den umyndige bor eller i Mangel af Bopæl opholder sig. I særlige Tilfælde kan Justitsministeren dog bestemme, at Værgebeskikkelsen finder Sted andetsteds.

Bestemmelse om Fratagelse af Værgemaal træffes af Skifteretten paa det Sted, hvor Værgemaalstilsynet føres, i København af Magistraten.

## K a p i t e l I I I.

## Om Forældremyndighed.

## § 18.

Børn under 18 Aar staar under Forældremyndighed, medmindre de har indgaaet Ægteskab.

## § 19.

Forældremyndigheden medfører Pligt til at sørge for Barnets Person og Beføjelse til at træffe Bestemmelse om dets personlige Forhold.

Der skal gives Barnet en saadan Op-

## Svensk Tekst.

7. om han förpliktas att ställa säkerhet för den omyndiges egendom.

Utövas förmynderskapet för minderårig av någon av föräldrarna, äge denne på begäran bliva entledigad från förmynderskapet, allenast om jämte honom annan förordnas till förmyndare eller han förpliktas att ställa säkerhet för den omyndiges egendom.

## 9 §.

Gör förmyndaren sig skyldig till missbruk eller försummelse vid utövandet av sin befattning eller finnes han på grund av ekonomiskt obestånd eller annan omständighet eljest icke längre lämplig att innehava förmynderskapet, varde han entledigad.

## 10 §.

Dör förmyndaren, och finnes ej någon, som på grund av lag skall vara förmyndare, skall det av den, som har boet i sin vård, anmälas till den rätt, hos vilken förmynderskapet är eller skall vara inskrivet.

**Lag 11 juni 1920 om barn i äktenskap.****Om vårdnaden.**

## 2 §.

Barnet står under föräldrarnas vårdnad, enligt vad nedan sägs, till dess det fyllt tjuguetå år eller ingått äktenskap.

## 3 §.

Föräldrarna äro pliktiga att sörja för barnets person och att giva det sorgfällig uppfostran. De skola tillse, att barnet erhåller uppehälle och utbildning, efter vad med hänsyn till föräldrarnas

## Dansk Tekst.

dragelse og Uddannelse, som stemmer med Forældrenes og Barnets Stilling og Vilkaar. Ved Uddannelsen skal der saa vidt muligt tages Hensyn til Barnets Anlæg og Ønsker.

## § 20.

Forældrene er berettigede til at anvende Barnets Indtægter til dets Underhold i passende Omfang og under behørig Hensyntagen til deres og Barnets Stilling og Vilkaar.

(Se nedenfor Kap. IV § 35.)

## § 21.

Forældremyndigheden over Ægtebørn tilkommer Forældrene i Forening.

## § 22.

Er den ene af Forældrene ved Fraværelse, Sygdom eller af anden Grund midlertidig forhindret i at deltage i Bestemmelser angaaende Barnets Anliggender, og kan en Afgørelse ikke uden Ulempe opsættes, udøves Bestemmelsesretten af den anden. Denne maa dog ikke træffe nogen Afgørelse af indgribende Betydning for Barnets Fremtid, medmindre dettes Tarv utvivlsomt kræver det.

## § 23.

Gør den ene af Forældrene sig skyldig i grovt Misbrug eller grov Forsømmelse ved Udøvelsen af Forældremyndigheden, er den drikfældig, fører den et lastefuldt Liv, eller er den ved Fraværelse, Sygdom eller af anden Grund i længere Tid forhindret

## Svensk Tekst.

villkor och de tillgångar barnet kan äga ävensom barnets anlag må finnas tillbörligt.

## 4 §.

Föräldrarna have uppsikt över barnet.

Om det för barnets uppfostran är nödigt, äge föräldrarna tukta barnet, på sätt med hänsyn till barnets ålder och övriga omständigheter må anses lämpligt.

## 5 §.

Se nedenfor under 5 Kap.

## 6 §.

Rätten att bestämma över barnets personliga angelägenheter tillkomme bägge föräldrarna i förening.

## 7 §.

Är en av föräldrarna i följd av frånvaro, sjukdom eller annan orsak hindrad att deltaga i beslut rörande någon barnets angelägenhet, som icke utan olägenhet kan uppskjutas, utövas bestämmanderätten av den andre. Denne må dock icke ensam fatta beslut av ingripande betydelse för barnets framtid, med mindre barnets bästa uppenbarligen kräver det.

## 8 §.

Gör en av föräldrarna sig skyldig till grovt missbruk eller till grov försummelse vid vårdnadens utövande, eller är han hemfallen åt missbruk av rusgivande medel, eller för han ett lastbart liv, eller är han till följd av frånvaro, sjukdom

## Dansk Tekst.

i at deltage i Forældremyndighedens Udøvelse, kan Overøvrigheden bestemme, at Forældremyndigheden skal tilkomme den anden alene.

## § 24.

Er Samlivet mellem Forældrene hævet, træffer Overøvrigheden, saafremt nogen af dem begærer det, Bestemmelse om, hvem af dem Forældremyndigheden skal tilkomme, eller hvis den ene ikke findes at burde have Forældremyndigheden over alle Børnene, hvorledes de skal fordeles mellem Forældrene. Er de enige, træffes Afgørelsen overensstemmende med deres Ønsker, forsaavidt det ikke aabenbart vilde stride mod Børnenes Tarv. Er de ikke enige, afgøres Spørgsmaalet efter, hvad der under særligt Hensyn til Børnenes Tarv findes billigt. Er det godtgjort, at den ene af Forældrene væsentlig bærer Skylden for Samlivets Ophævelse, og skønnes de begge lige egnede til at opdrage Børnene, skal den anden af Forældrene være nærmest til at faa Forældremyndigheden.

Ved Separation eller Skilsmisse vil der i Bevillingen eller Dommen være at træffe Bestemmelse om, hvem Forældremyndigheden over Børnene skal tilkomme, og herved finder Reglerne i 1ste Stykke tilsvarende Anvendelse.

## § 25.

Dør en af Forældrene, forbliver Forældremyndigheden hos den anden alene.

Er begge Forældrene døde, tilkommer Forældremyndigheden Værgen.

## § 26.

Dør den af Forældrene, som efter § 24 har faaet Forældremyndigheden, bliver denne af Overøvrigheden paa Begæring at



## Svensk Tekst.

eller annan orsak för längre tid förhindrad att deltaga i vårdnaden, äge rätten på ansökan av den andre eller på anmälan av allmän åklagare eller barnavårdsnämnd förordna, att vårdnaden skall tillkomma allenast den andre. Inträffar fall, varom nu är sagt, i fråga om bägge föräldrarna, äge rätten överflytta vårdnaden å särskilt förordnad förmyndare.

## 9 §.

Leva föräldrarna på grund av söndring åtskilda, har rätten på ansökan av endera att förordna, vilken av dem skall hava vårdnaden om barnen eller, om ej alla barnen böra stå under den enes vårdnad, huru de skola fördelas mellan föräldrarna. Äro föräldrarna ense, give rätten sitt beslut i överensstämmelse med vad de önska, såframt det ej är uppenbart stridande mot barnens bästa; åsämjas de ej, bestämme rätten, efter vad med hänsyn främst till barnens bästa finnesskäligt. Bär endera huvudsakligen skulden till sammanlevnadens hävande, och äro de lika skickade att hava vårdnaden om barnen, vare den andre närmast därtill.

Dömes till återgång av föräldrarnas äktenskap eller till hemskillnad eller äktenskapsskillnad mellan dem, meddele rätten tillika förordnande angående vårdnaden om barnen; och skall därvid vad i första stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

## 10 §.

Dör en av föräldrarna, tillkommervårdnaden den andre. Äro bägge föräldrarna döda, utövas vårdnaden av förmyndaren.

## 11 §.

Har vårdnaden enligt 9 § tillerkänts den ene av föräldrarna, och inträffar i fråga om honom fall, varom i 8 § sägs, eller

## Dansk Tekst.

tillægge den efterlevende, medmindre Hensynet til Barnets Tarv tilsiger andet.

## § 27.

Den af Forældrene, hvem Forældremyndigheden ikke tilkommer, har Ret til personligt Samkvem med Barnet, medmindre særlige Omstændigheder taler derimod. Alle Spørgsmaal om Udøvelsen af saadan Ret, saavel som om dens Indskrænkning eller Ophævelse, afgøres om fornødent af Overøvrigheden.

## § 28.

Forældremyndigheden over Børn udenfor Ægteskab tilkommer Moderen.

Er Moderen død, bliver Forældremyndigheden af Overøvrigheden paa Begæring at tillægge Faderen, naar det skønnes foreneligt med Barnets Tarv, særligt naar han har kuldlyst det; ellers tilkommer den Værgen.

## Svensk Tekst.

dör han, förordne rätten den andre att utöva vårdnaden, såvida ej denna med hänsyn till barnets bästa finnes böra anförtros åt särskilt förordnad förmyndare.

## 12 §.

Fader eller moder, som är skild från vårdnaden om barnet, må ej betagas tillfälle till umgänge med det, med mindre särskilda omständigheter därtill föranleda. Nöjes han ej åt vad härutinnan bestämmes av den, som har vårdnaden, skilje rätten dem emellan.

**Lag 14 juni 1917 om barn utom äktenskap.****Om vårdnad.**

## 2 §.

(enligt av lagberedningen föreslagen  
ändrad lydelse.)

Modern have vårdnaden om barnet, tills det fyllt tjuguet år eller ingått äktenskap.

Äro föräldrarna ense, att fadern skall träda i moderns ställe, varde han, på anmälan, av rätten förordnad att övertaga vårdnaden om barnet, om han därtill är lämplig.

Finnes modern ej vara lämplig förese barnet, eller dör hon, skall rätten örflytta vårdnaden å fadern eller särskilt förordnad förmyndare.

Har modern vårdnaden om barnet, äge hon, ändå att hon på grund av sin ålder är omyndig, för barnet föra talan, som i 21 eller 34 § sägs, så ock efter vad i 9 eller 11 § föreskrives sluta avtal om underhåll.

Fader eller moder, som ej har vårdnaden om barnet, må ej betagas tillfälle till umgänge med det, med mindre särskilda omständigheter därtill föranleda. Nöjes fadern eller modern ej åt vad härutinnan bestämmes av den, som har vårdnaden, skilje rätten dem emellan.

## § 29.

Forældremyndigheden over Adoptivbørn tilkommer Adoptanten. Med Hensyn til Børn, der er adopteret af Ægtefæller, saavel som Mandens af Hustruen adopterede Ægtebørn og Hustruens af Manden adopterede Børn gælder samme Regler som om Ægtefællers Fællesbørn.

## § 30.

Overførelse af Forældremyndighed til andre end en offentlig Myndighed eller en af de med offentlig Anerkendelse virkende Foreninger for Børneforsorg kan kun ske med Overøvrighedens Godkendelse, som alene maa meddeles, naar det maa antages at være til Barnets Tarv. Aftale om Overførelse af Forældremyndighed kan senere paa Begæring tilsidesættes af Overøvrigheden, naar afgørende Omstændigheder, særlig Hensynet til Barnets Tarv, kræver det.

Dør den, til hvem Forældremyndigheden er overført, træffer Overøvrigheden Bestemmelse om, hvem den skal tilfalde.

## § 31.

Saafremt Indehaveren af Forældremyndigheden ved Fraværelse, Sygdom eller af anden Grund er forhindret i at udøve denne, kan Overøvrigheden, naar den anser det for paakrævet, bestemme, hvem der skal udøve Forældremyndigheden, saa længe Tilstanden varer.

Svensk Tekst.

**Lag 14 juni 1917 om adoption.**

**12 §.**

(enligt av lagberedningen föreslagen  
ändrad lydelse.)

Adoptant have den vårdnad om adoptivbarnet, som tillkommer föräldrar.

Vad i 2 kap. 2 § giftermålsbalken sägs om föräldrars samtycke till barns äktenskap skall i fråga om adoptivbarn i stället tillämpas å adoptanten.

Adoptanten vare ock barnets förmyndare; och skall vad i lagen om förmynderskap är stadgat om föräldrar och barn äga motsvarande tillämpning å adoptanten och adoptivbarnet.

Är någon adopterad av makar, eller har ena maken adopterat den andres barn, vare i de avseenden, om vilka nu är sagt, så ansett, som vore barnet deras gemensamma.

## Dansk Tekst.

## § 32.

Ved de i §§ 24, 26, 27 og 28 nævnte Afgørelser er Overøvrigheden ikke bundet ved mulige Aftaler mellem Forældrene. Afgørelser i Henhold til nærværende Kapitel kan senere forandres paa Begæring af en af Forældrene, hvis væsentlig forandrede Forhold kræver det. Er den tidligere Afgørelse truffet ved Dom, maa Begæring om dens Forandring fremsættes for Retten.

## § 33.

Det har sit Forblivende ved Bestemmelserne om Forældremyndighed i Lov Nr. 72 af 14. April 1905, i Lov Nr. 130 af 27. Maj 1908 § 9 og i Lov Nr. 101 af 4. Marts 1918 § 2.

## K a p i t e l I V.

## Om Umyndigheds Retsvirkninger.

## § 34.

En umyndig kan ikke selv raade over sin Formue eller forpligte sig ved Retshandler, forsaavidt ikke andet nederfor er bestemt.

## § 35.

En mindreaarig, der er fyldt 18 Aar eller har indgaaet Ægteskab, træffer selv Bestemmelse om Indgaaelse og Ophævelse af Aftale om Tjeneste eller andet personligt Arbejde.

Har en mindreaarig under 18 Aar med Tilladelse af Forældremyndighedens Indehaver paa egen Haand paataget sig Tjeneste eller andet personligt Arbejde, hvorved han er blevet i Stand til selv at sørge for sit Underhold, kan han, forsaavidt han er fyldt 15 Aar, selv ophæve Aftalen og paatage sig Arbejde af lignende Art, medmindre andet bestemmes af Forældremyndighedens Indehaver.

## Svensk Tekst.

## Norsk Tekst.

## 5 KAP.

## Om verkan av omyndighet.

## 1 §.

Den, som är omyndig, äge, såvitt ej nedan annorlunda stadgas, icke själv råda över sin egendom eller åtaga sig förbindelser.

## 2 §.

Minderårig, som fyllt sexton år, äge i den omfattning, varom är särskilt stadgat, själv taga tjänst eller annat arbete.

## Lag 11 juni 1920 om barn i äktenskap.

## 5 §.

(enligt av lagberedningen föreslagen ändrad lydelse.)

Barn, som fyllt aderton år, må själv taga tjänst eller annat arbete. Hava föräldrarna dessförinnan låtit barnet taga tjänst eller annat arbete, varigenom barnet blivit i stånd att försörja sig, äge barnet, sedan det fyllt sex-

## K a p i t e l V.

## Om den raadighet, som tilkommer myndlingen selv.

## § 1.

Den, som er mindreaarig eller umyndiggjort, kan ikke selv raade over sine midler eller forpligte sig ved retshandel, forsaavidt ikke andet særlig er bestemt.

## § 2.

En mindreaarig, som har fylldt atten aar, raar selv for overtagelse av tjeneste eller andet personlig arbeide saavelsom for ophævelse av avtale herom. Det samme gjælder en mindreaarig under atten aar, som har indgaat egteskap.

Har ellers en mindreaarig under atten aar med vergens tilladelse paa egen haand paatat sig tjeneste eller andet personlig arbeide, kan han, forsaavidt han har fylldt femten aar, ogsaa paa egen haand ophæve avtalen og paata sig tjeneste eller arbeide av lignende art, medmindre vergen bestemmer andet. Det samme gjælder en mindreaarig over femten aar, for hvem vergen

## § 36.

Aftale om Tjeneste eller andet personligt Arbejde, som en mindreaarig paa egen Haand har truffet før sit fyldte 18de Aar, kan Forældremyndighedens Indehaver ophæve, saafremt Hensynet til den mindreaariges Opdragelse eller Velfærd kræver det. Ophævelsen skal dog saavidt muligt ske med rimeligt Varsel, og hvor Billighed taler derfor, kan der tillægges den anden Part en passende Erstatning.

## § 37.

Det har sit Forblivende ved Lovgivningens særlige Regler om Lærlingeforhold.

## § 38.

En umyndiggjort træffer, uanset Umyndiggørelsen, selv Bestemmelse om Indgaaelse og Ophævelse af Aftale om Tjeneste eller andet personligt Arbejde. Dog kan Retten, naar Hensynet til den umyndiggjortes Velfærd kræver det, bestemme, at saadan Aftale alene skal kunne indgaas og ophæves af Værgen. Er saadan Bestemmelse truffet, kan Værgen ogsaa ophæve en Aftale, som den umyndiggjorte tidligere har indgaaet. Ophævelsen skal da saavidt muligt ske med rimeligt Varsel, og hvor Billighed taler derfor, kan der til-



## Svensk Tekst.

ton år, själv uppsäga avtalet ävensom träffa avtal om annat arbete av liknande art.

Avtal, som barnet träffat efter vad i första stycket sägs, äge föräldrarna häva, om det må anses erforderligt med hänsyn till barnets uppfostran eller välfärd; tage dock, om barnet fyllt aderton år, rättens samtycke. Har avtalet häfts, äge barnet ej därefter rätt att träffa arbetsavtal efter vad i första stycket stadgas.

## 3 §.

Den, som är förklarad omyndig, må utan hinder därav själv sluta avtal om tjänst eller annat arbete. Dock äge rätten, när hänsynen till den omyndiges välfärd kräver det, förordna, att sådant avtal skall för honom ingås och uppsägas av förmyndaren. Har sådant förordnande givits, äge förmyndaren jämväl häva avtal, som den omyndige förut träffat.

## Norsk Tekst.

har indgaat avtale om tjeneste eller arbeide, hvorved den mindreaarige er blit i stand til at forsørge sig selv.

## § 3.

Avtale om tjeneste eller andet personlig arbeide, som en mindreaarig paa egen haand har indgaat før atten aars alder, kan vergen ophæve, hvis hensynet til den mindreaariges opdragelse eller velfærd kræver det. Ophævelsen bør dog saavidt mulig ske med rimelig varsel til den anden part, som derhos, naar billighet tilsir det, kan faa en passende erstatning.

## § 4.

Ved bestemmelserne i §§ 2 og 3 gjøres ingen forandring i de regler, som er forskrevet om indgaaelse eller ophævelse av visse særlige avtaler, eller i de bestemmelser, hvorefter i visse tilfælder indgaaelse eller ophævelse av avtale om tjeneste eller arbeide er henlagt till andre end vergen eller den mindreaarige.

## § 5.

Den, som er umyndiggjort, raar uten hinder derav selv for overtagelse av tjeneste eller andet personlig arbeide saavel som for ophævelse av avtale herom. Dog kan formynderstyret, naar hensynet til den umyndiggjortes velfærd kræver det, bestemme, at saadan avtale alene skal kunne indgaas og ophæves av vergen. Er saadan bestemmelse truffet, kan vergen ogsaa ophæve en avtale, som den umyndiggjorte tidligere har indgaat. Bestemmelserne i § 3 sidste punktum faar i saa fald tilsvarende anvendelse.

## Dansk Tekst.

lægges den anden Part en passende Erstatning.

Bestemmelse i Henhold til 1ste Stykke, 2det Punktum, kan træffes enten i Forbindelse med Umyndiggørelsen eller under særlig Sag, for hvilken da Reglerne i Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 Kapitel 43 finder tilsvarende Anvendelse.

## § 39.

En umyndig raader selv over, hvad han har erhvervet ved egen Virksomhed efter sit fyldte 15de Aar eller, hvis han er umyndiggjort, efter Umyndiggørelsen. Raadigheden omfatter ogsaa Indtægten af det saaledes erhvervede og hvad der træder i Stedet derfor. Den medfører ikke Adgang til at paatage sig Gældsforpligtelser.

Den Raadighed, der saaledes tilkommer en mindreaarig under 18 Aar, kan, hvis det skønnes, at hans Tarv kræver det, fratages ham af Forældremyndighedens Indehaver, ved at denne tager det erhvervede i sin Besiddelse. Forsaavidt angaar mindreaarige, der er fyldt 18 Aar eller har indgaaet Ægteskab, og umyndiggjorte, kan Raadigheden under samme Betingelser fratages dem af Værgen med Pupilauctoriteternes Samtykke.

## § 40.

Reglerne i § 39 finder tilsvarende Anvendelse paa, hvad en umyndig ved Gave eller Testamente har faaet til egen Raadighed.

## 4 §.

Den, som är omyndig, äge själv råda över vad han genom eget arbete förvärvat efter det han fyllt sexton år eller, om han är förklarad omyndig, efter omyndighetsförklaringen. Detsamma gäller avkastningen av sådan egendom och vad som trätt i egendomens ställe.

Förmyndaren må med överförmyndarens samtycke omhändertaga egendom, varom i första stycket sägs, såvitt det må anses erforderligt med hänsyn till den omyndiges uppfostran eller välfärd. Innan samtycke meddelas, skall överförmyndaren bereda den omyndige tillfälle att yttra sig.

## 5 §.

Har genom gåva eller testamente egendom tillfallit omyndig under villkor, att han må själv råda däröver, skall vad i 4 § stadgas äga motsvarande tillämpning; och vare överförmyndaren pliktig att, innan samtycke meddelas, bereda jämväl fångesmannen eller hans arvingar tillfälle att yttra sig.

## § 6.

En myndling raar selv over midler, som han har erhvervet ved egen virksomhet efter det fyldte femtende aar eller, om han er umyndiggjort, efter umyndiggjørelsen. Raadigheten omfatter ogsaa avkastningen av slike midler og det, som myndlingen har anskaffet sig for dem, eller som ellers træer i stedet. Den medfører ikke adgang for myndlingen til at paata sig gjældsforpligtelse.

Finder vergen, at hensynet til myndlingens tarv tilsir det, kan raadigheten fratages myndlingen. Har myndlingen fyldt atten aar, eller forsørger han sig selv, maa vergen ha samtykke dertil av formynderstyret.

## § 7.

En myndling raar likeledes selv over midler, som vergen eller nogen anden har overlatt ham til egen raadighet. Bestemmelserne i § 6 andet og tredje punktum faar tilsvarende anvendelse.

Finder vergen, at hensynet til myndlingens tarv tilsir det, kan raadigheten fratages myndlingen. Forsaavidt angaar midler, som er overladt myndlingen til raadighet av nogen anden end vergen, maa dog denne ha samtykke dertil av formynderstyret, hvis myndlingen har fyldt atten aar.

## Dansk Tekst.

## § 41.

En umyndig, som i Henhold til § 50 har Tilladelse til at udøve en Næring eller Virksomhed, kan paa egen Haand indgaa de Retshandler, som falder indenfor Virksomhedens Omraade.

Tilbagekaldelse af Tilladelsen faar kun Virkning overfor Tredjemand, naar han kendte eller burde kende den.

## § 42.

Det har sit Forblivende ved Ægteskabs- og Arvelovgivningens Regler om de derunder hørende Retshandler.

## § 43.

Har en umyndig paa egen Haand truffet en Aftale, som han ikke har haft Hjemmel til at slutte, kan den anden Part træde tilbage fra Aftalen, medmindre denne forinden er godkendt eller er bindende opfyldt fra den umyndiges Side.

Vidste den anden Part, at Aftalen blev truffet med en umyndig, og havde han ikke Grund til at tro, at denne havde Hjemmel til at slutte den, kan han dog

## Svensk Tekst.

## 6 §.

Idkar omyndig, som fyllt sexton år, näring med tillstånd, varom i 8 kap. 12 § sägs, äge han ingå sådana rättshandlingar, som falla inom området för rörelsen. Vad nu är stadgat gälle dock ej i fråga om rättshandling, som i 8 kap. 14 eller 15 § avses.

## 7 §.

Om omyndigs rätt att ingå vissa rättshandlingar på familjerättens och arvsrättens område är särskilt stadgat.

## 8 §.

Har omyndig utan erforderligt samtycke ingått avtal, äge den, med vilken avtalet slöts, frånträda avtalet, så länge det ej blivit godkänt eller rätteligen fullgjort. Visste han, att avtalet slöts med en omyndig, må han dock ej, med mindre han hade anledning antaga, att den omyndige ägde behörighet att sluta avtalet, frånträda detta under den tid, som vid dess ingående må hava blivit bestämd för godkännande

## Norsk Tekst.

## § 8.

En myndling, som i henhold til kap. VI § 13 b har tilladelse til at utøve en næring eller virksomhet, kan paa egen haand foreta saadanne retshandler, som indgaar under virksomheten.

Kjøp, salg eller pantsættelse av fast eiendom eller saadanne retshandler eller forføininger, hvortil vergen efter kap. VI § 15 nr. 1 eller 3—6 maa ha samtykke av formynderstyret, kan myndlingen ikke foreta paa egen haand.

## § 9.

Har en myndling utbetalt penger, kan det alene paaberopes, at myndlingen manglet raadighet over dem, hvis motageren visste eller burde ha forstaat, at pengene ikke var myndlingens egen raadighet undergit, eller at han overskred sin raadighet, eller hvis der handles om en gave fra myndlingens side.

## § 10.

Om en myndlings adgang til at oprette egtepagt, til at overføre midler til egtefællen efter lov om egtefællers formuesforhold av § 29 saavel som til at indgaa de retshandler, som omhandles i samme lovs § 11, gjælder, hvad der i nævnte lov er bestemt.

Med hensyn til en myndlings adgang til at oprette eller tilbagekalde testament forholdes efter arveloven. Arvepagt kan en myndling ikke indgaa.

## § 11.

Har en myndling paa egen haand truffet en avtale, som han ikke selv kunde indgaa, kan den anden part træde tilbage fra avtalen, medmindre denne forinden er godkjendt eller den allerede er gyldig opfyldt av myndlingen.

Visste den anden part, at avtalen blev truffet med en umyndig, og hadde han ikke grund til at tro, at denne gyldig kunde indgaa avtalen, kan han dog ikke

## Dansk Tekst.

først træde tilbage efter Udløbet af den Tid, som ved Aftalens Indgaaelse blev fastsat til at indhente Godkendelse, eller som med Rimelighed maatte forudsættes at medgaa dertil. Heller ikke kan den anden Part træde tilbage fra en Aftale om personligt Arbejde fra den umyndiges Side, saalænge denne opfylder Aftalen.

Tilbagetrædelsen kan meddeles ogsaa til den umyndige selv.

## § 44.

Bliver en Aftale ugyldig paa Grund af Umyndighed, skal hver af Parterne tilbageleverc, hvad han har modtaget eller, hvis Tilbagelevering ikke kan ske, erstatte dets Værdi. Den umyndige er dog kun pligtig at yde saadan Erstatning i det Omfang, hvori det modtagne er brugt til passende Underhold for ham eller iøvrigt skønnes at være kommet ham til Nytte.

Har en umyndig ved urigtige Anbringender om sin Hjemmel til at træffe en Aftale forledet den anden Part til at slutte denne, kan det, uanset om nogen Opfyldelse af Aftalen har fundet Sted, i det Omfang, hvori det findes billigt, paalægges ham at erstatte det Tab, som Aftalen har medført. Har den umyndige ved Aftalens Indgaaelse gjort sig skyldig i strafbart Forhold, paahviler der ham Erstatningspligt efter Lovgivningens almindelige Regler.

## K a p i t e l V.

## Om Værgens Beføjelser og Pligter.

## § 45.

Forsaavidt ikke andet særlig er bestemt, bestyrer Værgen den umyndiges Formue og handler paa hans Vegne i Retsforhold vedrørende Formuen.

## Svensk Tekst.

eller eljest skäligen kunde beräknas åtgå därför. Ej må den, hos vilken omyndig tagit tjänst eller annat arbete, frånträda avtalet härom, så länge detta behörigen fullgöres av den omyndige.

Meddelande, varigenom avtalet frånträdes, må ske jämväl till den omyndige själv.

## 9 §.

Vårder avtal, som den omyndige utan erforderligt samtycke ingått, ej gällande, bäre envar åter vad han mottagit eller utgiva, om det ej kan ske, ersättning för dess värde. Dock vare den omyndige, där ej nedan annorlunda stadgas, icke pliktig att utgiva sådan ersättning i vidare mån än vad han mottagit använts till skäligt underhåll eller eljest finnes hava förhonom medfört nytta.

Har den omyndige vid avtals ingående genom falska uppgifter om sin behörighet vilselett den, med vilken avtalet slöts, vare han, om avtalet ej blir gällande, pliktig att i den omfattning, som prövas skälig, utgiva ersättning för den förlust, som föranletts av avtalet. Var den omyndiges förfarande straffbart, skall full ersättning gäldas.

## 6 K a p.

**Allmänna bestämmelser om förmyndares plikter.**

## 1 §.

Förmyndaren har, såvitt ej annat i denna lag stadgas eller vid förvärv genom gåva eller testamente blivit bestämt, att förvalta myndlingens förmögenhet och företräda honom i angelägenheter, som röra denna.

## Norsk Tekst.

træde tilbage fra denne før efter udløpet av den tid, som maatte være bestemt for godkjendelse, eller som med føie kan antages at medgaa til at indhente saadan. Heller ikke kan den anden part træde tilbage fra en avtale om personlig arbeide fra myndlingens side, saalænge denne utfører, hvad han har paatat sig.

Erklæring om at træde tilbage fra avtalen kan den anden part ogsaa avgi til myndlingen selv.

## § 12.

Faar en avtale, som myndlingen uberegtiget har indgaat paa egen haand, ikke gyldighet, pligter enhver av parterne at gi tilbage det, som han maatte ha mottat, eller om dette ikke kan ske, erstatte værdien. Dog er myndlingen ikke pligtig til at gi saadan erstatning i videre omfang, end det mottagne er anvendt til passende underhold for ham eller i øvrig maa ansees at ha kommet ham til nytte.

Har myndlingen paadraget sig erstatningsansvar ved retsstridig adfærd, skal omfanget av erstatningen avpasses efter billighet under hensyn til den utviste skyld og omstændighetene forøvrig.

## § 46.

I Retssager optræder Værgen paa den umyndiges Vegne. Dog kan han ikke uden den umyndiges Samtykke anlægge Rets-sag, der angaar Formuerettigheder, hvor-over den umyndige har Raadigheden, eller rejser sig af en Aftale, som den umyndige gyldig har indgaaet paa egen Haand. Ikke heller kan Værgen, hvis den umyndige er fyldt 18 Aar eller umyndiggjort, uden hans Samtykke anlægge Retssag, der rejser sig af en ham tilføjet Legemsfornærmelse eller Ærekrænkelse.

Det har sit Forblivende ved Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 466 og Lov om Ægteskab af ..... § 167\*)

## § 47.

Forsaavidt Retten skønner, at den umyndiggjorte er ude af Stand til selv at drage tilbørlig Omsorg for sin Person, paahviler dette Værgen. Bestemmelse herom kan træffes enten i Forbindelse med Umyndiggørelsen eller under særlig Sag, paa hvilken da Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 Kap. 43 finder tilsvarende Anvendelse.

---

\*) Citater af Ægteskabsloven er sket efter den Form, denne har faaet ved 3die Beh. i Folketinget den 12. Februar 1920.



## Svensk Tekst.

## 2 §.

Uppstår fråga om rättshandling mellan myndlingen och förmyndaren eller någon, som han företräder, äge förmyndaren ej den rätt att företräda myndlingen, varom i 1 § sägs. Hava syskon gemensam förmyndare, äge denne dock företräda myndlingarna vid arvskifte dem emellan, såframt de ej hava inbördes stridande intressen.

Har förmyndaren slutit avtal, vartill han, enligt vad i första stycket sägs, saknat behörighet, skall angående skyldigheten att återbära vad jämlikt avtalet må vara uppburet eller att utgiva ersättning därför vad i 5 kap. 9 § första stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

## 3 §.

Är förmyndare förordnad för minderårig, och tillkommer ej vårdnaden hans föräldrar eller en av dem, have förmyndaren vårdnaden om honom, och skall i sådant fall vad om föräldrars vårdnad om barn i äktenskap är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Det åligger förmyndaren för den, som är förklarad omyndig, att sörja för myndlingens person, i den mån det med hänsyn till grunden för omyndighetsförklaringen eller eljest finnes nödigt.

## Dansk Tekst.

## § 48.

Forsaavidt den umyndiges Midler staar under Værgens Bestyrelse, skal han paa passende Maade sørge for deres Bevaring og Frugtbargørelse og deres Anvendelse til Bedste for den umyndige.

## § 49.

En umyndig kan ikke forpligtes ved Kavtion eller anden Sikkerhedsstillelse for Tredjemands Gæld.

## § 50.

Værgen for en mindreaarig over 18 Aar eller for en umyndiggjort kan med Pupilauctoriteternes Samtykke give den umyndige Tilladelse til paa egen Haand at udøve en Næring eller anden Virksomhed. Denne Tilladelse kan tilbagekaldes af Værgen med Pupilauctoriteternes Samtykke.

## Svensk Tekst.

## 8 kap. 4 §.

Den omyndiges penningmedel skola göras räntebärande, och äge förmyndaren för sådant ändamål inköpa obligationer eller utlåna medlen mot säkerhet av in-teckning i fast egendom eller ock i myndlingens namn insätta dem hos postsparbanken eller sparbank eller för längre tid hos annan bank.

Närmare bestämmelser om de villkor, varunder omyndigs medel må anbringas efter vad i första stycket sägs, meddelas av Konungen.

## 8 kap. 13 §.

Utan överförmyndarens samtycke må ej förmyndaren å den omyndiges vägnar upptaga lån eller ingå växelförbindelse. Vad sålunda är stadgat äge dock ej tillämpning, om åtgärden faller inom området för rörelse, som av förmyndaren med överförmyndarens samtycke drives för den omyndiges räkning. Överförmyndarens samtycke vare ej heller erforderligt i fråga om lån mot säkerhet av in-teckning i omyndigs fasta egendom eller tomträtt, såframt lånet upptagas inom sex månader från det tillstånd till in-teckningen meddelades.

Förmyndaren äge ej å den omyndiges vägnar ingå borgen eller ställa den omyndiges gods såsom säkerhet för annans förbindelse. Ej heller må han bortgiva den omyndige tillhörig egendom, såvitt ej fråga är om sedvanliga skänker, vilkas värde ej står i missförhållande till myndlingens villkor. Dock äge förmyndaren, med samtycke av överförmyndaren, av den omyndiges inkomster giva understöd åt anhöriga eller andra den omyndige närstående personer, då detta på grund av omständigheterna må anses tillbörligt.

## 8 kap. 12 §.

Ej må förmyndaren låta den omyndige driva näring, med mindre denne fyllt sexton år.

Utan överförmyndarens samtycke må ej förmyndaren låta den omyndige idka handel eller annan näring, som efter vad därom är stadgat ej må drivas utan tillstånd av offentlig myndighet eller särskild anmälan, ej heller själv å den omyndiges vägnar driva sådan näring. Ej må ansökan om överförmyndarens samtycke av honom bifallas, med mindre den omyndige äger nödiga medel för rörelsens drivande.

Samtycke, varom i andra stycket sägs, kan av överförmyndaren när som helst återkallas.

## § 51.

I vigtige Anliggender skal Værgen saavidt muligt indhente Erklæring fra den umyndige, hvis han er fyldt 15 Aar, og har den umyndige en Ægtefælle, med hvem han samlever, tillige fra denne.

## § 52.

Værgen staar med Hensyn til Værgemaålet under Tilsyn af Pupilautoriteterne, hvis Forskrifter han er pligtig at efterkomme.

Bestyrelsen af en umyndiggjort Ægtefælles Gifteeje i Henhold til Lov om Ægteskab af .... § 184 er ikke undergivet Pupilautoriteternes Tilsyn.

## Svensk Tekst.

Överförmyndaren skall, innan beslut om återkallelse meddelas, bereda förmyndaren, så ock den omyndige, därest denne själv driver rörelsen, tillfälle att yttra sig.

## 4 §.

Förmyndaren skall med omsorg och nit vårda myndlingens rätt och främja hans bästa.

## 5 §.

Har myndlingen fyllt sexton år, bör förmyndaren, såframt det lämpligen kan ske, höra myndlingen om hans mening i angelägenheter av vikt. Är myndlingen gift, skall jämväl makens mening inhämtas.

## 6 §.

Förmyndaren skall rörande allt vad till förmynderskapet hörer giva överförmyndaren ävensom rätten och domaren de upplysningar, som av dem infordras.

## 7 §.

För den omyndiges egendom skall förmyndaren, såframt rätten prövar skäl därtill vara för handen, lämna inteckning eller annan säkerhet till visst av rätten bestämt belopp. Säkerheten skall, på sätt rätten bestämmer, förvaltas av överförmyndaren eller särskild god man.

## 8 §.

Har omyndig flera förmyndare, skola de, såvitt egendomen rör, handhava för-

## § 53.

Justitsministeren udfærdiger nærmere Bestemmelser angaaende Værgens Forhold til Pupilautoriteterne samt om hans Bestyrelse af den umyndiges Formue og Afleggelse af Regnskab herfor.

## § 54.

Værgen skal varetage den umyndiges Interesser med Omhu og efter bedste Evne. Han er erstatningspligtig overfor den umyndige for den Skade, han forvolder ham ved forsætlig eller uagtsomt Forhold.

---

## Svensk Tekst.

mynderskapet gemensamt; dock må rätten förordna, att tillgångarna skola för förvaltning på visst sätt dem emellan fördelas eller att, med bibehållande i övrigt av gemensam förvaltning, vissa tillgångar skola förvaltas av en förmyndare ensam. Den, som skall ensam råda över vissa tillgångar, må ock ikläda den omyndige sådana förbindelser, som falla inom området för dessa tillgångars förvaltning.

Äro flera förmyndare förordnade för minderårig, skall vårdnaden såframt denna ej tillkommer föräldrarna eller en av dem utövas av den bland förmyndarna, som rätten därtill utser. Har den, som är förklarad omyndig, flera förmyndare, förordne rätten en av dem att hava den omsrog om myndlingens person, som i 3 § sägs.

Kunna, där den omyndige har flera förmyndare, dessa ej enas i ärende, vari avgörandet tillkommer dem, gälle den mening, som överförmyndaren finner sig kunna biträda. Är fråga om åtgärd, vartill överförmyndarens eller rättens samtycke erfordras, må utan hinder av meningsskiljaktighet mellan förmyndarna samtycke till åtgärden givas. Innan i dessa fall beslut meddelas, skall överförmyndaren eller rätten bereda medförmyndare tillfälle att yttra sig.

## 9 §.

Förmyndare vare pliktig ersätta skada, som han uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskyndat den omyndige.

Äro flera förmyndare ansvariga för skada, som de tillskyndat den omyndige, svare de för ersättningen en för alle och alla för en. Ersättningsbeloppet varde förmyndarna emellan slutligen fördelat efter den större eller mindre skuld, som

## K a p i t e l VI.

**Om Lavværgemaal.**

## § 55.

Naar det er paakrævet af Hensyn til en Persons Uerfarenhed eller iøvrigt paa Grund af Mangler ved hans legemlige eller sjælelige Tilstand, kan han sættes under Lavværgemaal, saafremt han selv ønsker det.

Lavværgemaalet kan anordnes fra det fyldte 21de Aar at regne, og dets Varighed kan ved Dekretet begrænses til en bestemt Tid.

## § 56.

Den, der er sat under Lavværgemaal, kan kun i Forbindelse med sin Lavværger raade over sin Formue og forpligte sig ved Retshandler. Dog træffer han selv Bestemmelse om Indgaaelse og Ophævelse af Aftale om Tjeneste eller andet personligt Arbejde.

## § 57.

I Retssager kan den, der er sat under Lavværgemaal, kun optræde i Forbindelse med sin Lavværger, dog at det har sit For-



## Svensk Tekst.

prövas ligga envar av dem till last. Har någon av dem handlat uppsåtligen, svare han i förhållande till annan, som allenast gjort sig skyldig till vårdslöshet, för ersättningens hela belopp. Finnes någon sakna tillgång till gäldande av vad på honom belöper, skall de övrigas ansvarighet för bristen bestämmas efter enahanda grunder.

## 10 §.

Vill den omyndige, sedan han blivit myndig, eller ny förmyndare göra anspråk på ersättning efter vad i 9 § stadgas, skall han, såframt de handlingar, varom i 9 kap. 12 § förmäles, blivit efter vad där sägs till honom överlämnade, inom ett år därefter genom stämning göra sitt anspråk gällande, eller vare sin talan förlustig.

-----

## Dansk Tekst.

blivende ved Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 466.

## § 58.

Reglerne i §§ 4, 5, 12, 13, 15 — 17, 39, 1ste Stk., 40, 43, 44, 51 og 54 finder tilsvarende Anvendelse ved Lavværgemaal.

## § 59.

Reglerne om umyndige i Arveforordningen af 21. Maj 1845 § 22 saavel som i Lov om Ægteskab af .... §§ 65—67 og 82 finder tilsvarende Anvendelse paa Personer, der er sat under Lavværgemaal.

## K a p i t e l V I I.

**Om Værger beskikkede til særligt Hverv.**

## § 60.

Til Udførelsen af et bestemt Hverv for en umyndig kan der i fornødent Fald beskikkes en særlig Værge. En saadan bliver altid at beskikke, naar Værgens Interesse i et foreliggende Retsforhold kan komme i Strid med den umyndiges.

## Svensk Tekst.

## 11 K a p.

## Om god man.

## 1 §.

Är förmyndaren för sjukdom eller annan orsak ur stånd att utöva förmynderskapet, eller varder han skild från utövningen därav, skall god man av rätten förordnas att vårda den omyndiges angelägenheter.

## 2 §.

Hava förmyndaren och den omyndige del i oskiftat dödsbo, skall god man av rätten förordnas att vårda den omyndiges rätt i boet vid boutredning, bodelning och skifte, så ock vid avtal om sammanlevnad i oskiftat bo. God man skall ock förordnas för den omyndige, om eljest å hans vägnar rättshandling skall företagas, vid vilken förmyndaren, efter vad i 6 kap. 2 § stadgas, ej äger företräda den omyndige eller fråga uppstår om rättegång mellan den omyndige och förmyndaren eller någon, som denne företräder.

Förekommer i annat fall än i första stycket sägs angelägenhet, däri förmyndaren kan hava ett intresse stridande mot myndlingens, förordne ock rätten god man för den omyndige, om förmyndaren det begär eller det eljest finnes lämpligt.

## Dansk Tekst.

## § 61.

Er nogen ved Sygdom eller Fraværelse midlertidig forhindret i at varetage sine Anliggender, kan der i fornødent Fald beskikkes en Værge til, saalænge Tilstanden bestaar, at varetage hans Anliggender i nærmere angivet Omfang. Forinden Beskikkelsen sker, skal den paa-gældendes Samtykke saavidt muligt indhentes.

## § 62.

Værgebeskikkelsen foregaar paa det Sted, hvor Hvervet skal udføres, eller, naar Værge skal beskikkes for en syg, paa det Sted, hvor denne bor.

Bestemmelse om Fratagelse af Værgemaalet træffes af den Myndighed, der har foretaget Beskikkelsen.

## § 63.

Reglerne i §§ 12—16, 17, 1ste Stk., 51, 52, 1ste Stk., 53 og 54 finder tilsvarende Anvendelse paa særlige Værger.

## Svensk Tekst.

## 3 §.

Är någon för sjukdom, som kan antagas vara övergående, ur stånd att bevaka sin rätt eller förvalta sin egendom, skall rätten, där så erfordras, förordna god man att bevaka hans rätt eller förvalta egendomen; dock må sådant förordnande ej givas utan den sjukkes samtycke, med mindre sjukdomen medför hinder mot samtyckes inhämtande.

## 4 §.

Är, då dödsfall inträffar, någon dödsbodelägarare å okänd ort eller så fjärran, att han ej kan bevaka sin rätt i boet, skall det hos rätten anmälas av den, som har boet i sin vård, och nämne rätten, när sådan anmälan sker eller förhållandet eljest varder kunnigt, god man att bevaka den bortovarandes rätt och förvalta hans lott i boet.

Tarvas eljest, att bortovarandes rätt bevakas eller hans egendom vårdas, skall ock god man förordnas att bevaka hans rätt eller förvalta egendommen.

## 12 kap. 19 §.

Fråga om förordnande eller entledigande av god man, som i 11 kap. 1 eller 2 § avses, skall upptagas av den rätt, där förmynderskapet för den omyndige är inskrivet eller skall inskrivas.

God man, varom i 11 kap. 3 § eller 4 § andra stycket sägs, skall förordnas av rätten i den ort, där den, för vilken god man förordnas, har egendom eller eljest behov av god man yppat sig. Skall god man förordnas efter vad i 11 kap. 4 § första stycket stadgas, ankomme det på den rätt, varunder den dödes bo lyder. Erfordras ny god man eller uppstår fråga om entledigande av god man, ankomme ärendet på den rätt, där godmandskapet är inskrivet.

## 5 §.

Till god man skal utses en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig man eller kvinna. Skall god man förordnas att bevaka omyndigs eller bortovarandes rätt i dödsbo, och har den avlidne nämnt, vem



## Svensk Tekst.

han önskar till god man, varde denne därtill förordnad, såframt han ej finnes olämplig.

När omständigheterna sådant påkalla, må flera gode män förordnas.

Vad i 2 kap. 4, 8, 9 och 10 §§ stadgas om hinder att vara förmyndare, skyldighet att övertaga förmynderskap, förmyndares entledigande och skyldighet att anmäla förmyndares död skall äga motsvarande tillämpning i fråga om god man.

## 6 §.

Den närmaste tillsynen över godmans förvaltning tillkommer överförmyndaren.

I fråga om de godmanskap, som stå under överförmyndarens tillsyn, samt de ärenden rörande dessa godmanskap, som äro på hans prövning beroende, skall anteckning ske i de av överförmyndaren jämlikt 3 kap. 6 § förda böcker.

Om överförmyndarens arvode för tillsyn över godmanskap och om bidrag till de med denna förenade kostnaderna skall vad i 3 kap. 7 och 8 §§ stadgas med avseende å förmynderskap hava motsvarande tillämpning.

## 7 §.

Det åligger rätten att utöva tillsyn över de godmanskap, som enligt vad nedan sägs skola hos rätten inskrivas.

Godmanskap varde genast inskrivet hos den rätt, som meddelat förordnandet. Anteckning om inskrivningen skall ske i förmynderskapsboken.

Vad i 4 kap. 5 och 6 §§ stadgas om överflyttning av tillsynen å förmynderskap och om inskrivning av förmynderskap i fall, då tingslag eller stad är indelad i förmynderskapsdistrikt, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om godmanskap. Överflyttning av godmanskap, som i 1 eller 2 § avses, må ej ske annat än i samband med överflyttning av förmynderskapet.

## § 64.

Det har sit Forblivende ved Bestemmelserne i Lov om umyndiges Midler af 26. Maj 1868 § 11 samt ved de i Forordning 11. Sept. 1839, § 6 jfr. § 7, Skifte-loven 30. Nov. 1874 §§ 14, 58, 59 og 64, Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 795 og Lov om Ægteskab af . . . § 186 givne Regler om Beskikelse af særlig Værge.

## K a p i t e l V I I I.

**Om umyndiges og sindssyges Erstatningsansvar og om sindssyges Retshandler.**

## § 65.

Barn under 15 Aar er erstatningspligtigt for skadegørende Handlinger i det Omfang, hvori dette efter Barnets Sindstilstand. Handlingens Beskaffenhed eller Omstændighederne iøvrigt findes billigt.



## Svensk Tekst.

## 8 §.

Vad i 5—10 kap. stadgas om föravseende å god man, med iakttagande dock av vad här nedan i 9—11 §§ föreskrives.

## 9 §.

God man, som förordnats att förvalta egendom, vare, såframt förvaltningen ej avser andel i oskiftat bo. pliktig att, inom en månad från det inskrivning av godmanskapet ägde rum, till överförmyndaren ingiva förteckning över egendomen.

## 10 §.

Är behov av god man ej längre för handen, skall han av rätten entledigas. Har god man förordnats enligt 3 eller 4 §. skall han städse entledigas, om den, för vilken han förordnats, det begär.

## 11 §.

God man vare, då han ej äger uppbära årligt arvode, berättigad att efter uppdragets slutförande erhålla skäligt arvode för uppdraget, så ock ersättning för sina kostnader.

**Strafflagen.**

## 6 K a p.

## 6 §.

(enligt av lagberedningen föreslagen  
ändrad lydelse.)

Är skada gjord av person under femton års ålder, eller sådan, som i 5 kap. 5 § omtalas, vare han pliktig att ersätta skadan, såvitt det med hänsyn till hans sinnesart, gärningens beskaffenhet och

## Dansk Tekst.

## § 66.

En Person, som paa Grund af Sinds-  
sygdom, Aandssvaghed, forbigaaende Sinds-  
forvirring eller lignende Tilstand har mang-  
let Evnen til at handle fornuftmæssig, er  
erstatningspligtig for skadegørende Hand-  
linger i det Omfang, hvori dette efter  
hans Sindstilstand, Handlingens Beskaffen-  
hed eller Omstændighederne iøvrigt findes  
billigt. Har han ved Misbrug af Berusel-  
sesmidler eller paa lignende Maade forbi-  
gaaende hensat sig i en saadan Sindstil-  
stand, medfører foranstaaende Regel dog  
ingen Begrænsning i hans Erstatningsan-  
svar.

## § 67.

Har en Person, som paa Grund af  
Sindssygdom, Aandssvaghed, forbigaaende  
Sindsforvirring eller lignende Tilstand  
manglede Evnen til at handle fornuftmæs-  
sig, truffet en Aftale, er denne ikke bin-  
dende for ham, og enhver af Parterne  
skal tilbagelevere, hvad han har modtaget,  
eller hvis Tilbagelevering ikke kan ske,  
erstatte dets Værdi. Den, som manglede  
Evnen til at handle fornuftmæssig, er dog  
kun pligtig at yde saadan Erstatning i  
det Omfang, hvori det modtagne er brugt  
til passende Underhold for ham eller  
iøvrigt skønnes at være kommet ham til  
Nytte.

Var den anden Part i god Tro, kan  
der, uanset om nogen Opfyldelse af Af-  
talen har fundet Sted, i det Omfang, hvori  
det findes billigt, tillægges ham Erstat-  
ning for det Tab, som Aftalen har med-  
ført.

## K a p i t e l I X.

**Forskellige Bestemmelser og Overgangs-  
bestemmelser.**

## § 68.

Denne Lov træder i Kraft den ....

## Svensk Tekst.

omständigheterna i övrigt må anses skäligt. Vad han sålunda utgivit äge han söka åter av den, som genom underlåten vård om hans person vållat skadan.

**Förslag till Lag om verkan av avtal, som  
slutis under inflytande av rubbad  
själsverksamhet.**

Med ändring av vad som finnes stadgat häremot stridande förordnas som följer:

Har någon under inflytande av sinnessjukdom, sinnesslöhet eller annan rubbning av själsverksamheten ingått avtal, vare avtalet ogiltigt, och bäre envar åter vad han mottagit eller utgive, om det ej kan ske, ersättning för dess värde. Dock vare, där ej nedan annorlunda stadgas, den, som ingått avtal i sådant sinnestillstånd, ej pliktig att utgiva ersättning i vidare mån än vad han mottagit använts till skäligt underhåll eller eljest finnes hava för honom medfört nytta.

Var den, med vilken avtalet slöts, i god tro, äge han rätt att i den omfattning, som provas skälig, utbekomma ersättning för den förlust, som föranletts av avtalet.

## Dansk Tekst.

## § 69.

Den, der efter de hidtil gældende Regler har opnaaet Myndighed, bevarer denne, selvom han efter nærværende Lovs Regler ikke vilde være myndig.

## § 70.

Kuratelet forbliver i Kraft for dem, som før Lovens Ikrafttræden er blevet mindreaarige under Kurator, i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler, dog kun indtil deres fyldte 21de Aar.

## § 71.

Født Værge, som har udøvet Værgemaalet for Lovens Ikrafttræden, fortsætter dette, selv om han efter Lovens Regler ikke vilde være født Værge.

## § 72.

I Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 260, 2det Stk. ændres Ordene: »fast Lavværger for Enker« til: »Lavværger for Personer, der er sat under Lavværgemaal.«

## § 73.

Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 464 affattes saaledes: §§ 457—463 finder tilsvarende Anvendelse, naar der fremsættes Begæring om, at en Person skal sættes under Lavværgemaal.

## § 74.

Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 465 affattes saaledes: Naar endeligt Umyndiggørelsesdekret er afgivet, eller naar det er besluttet, at en Person skal sættes under Lavværgemaal, paahviler det vedkommende Ret straks at give den til Værges eller Lavværges Beskikkelse kompetente Myndighed Underretning herom.

## § 75.

I Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 466 ændres Ordene: »fast Lavværgemaal« til »Lavværgemaal«.

## § 76.

Forsaavidt der i Lovgivningen tales



## Dansk Tekst.

om personlig myndige og umyndige, skal herved efter nærværende Lovs Ikrafttræden forstaas Personer, som er henholdsvis over og under 18 Aar.

## § 77.

Fra denne Lovs Ikrafttræden ophæves Christian den Femtes Danske Lov 1. Bog, 23. Kap., Art. 9 og 12, og 24. Kap., Art. 9; 3. Bog, 17. Kap.; 5. Bog, 3. Kap., Art. 10; 6. Bog, 13. Kap., Art. 2, og 19. Kap., Art. 10; for Færøernes Vedkommende samme Konges Norske Lov 1. Bog, 21. Kap., Art. 9 og 12, og 22. Kap., Art. 9; 3. Bog, 19. Kap.; 5. Bog, 3. Kap., Art. 24; 6. Bog, 13. Kap., Art. 2, og 19. Kap., Art. 12.; Fr. 14. Maj 1754 §§ 1—3; Fundats 7. Maj 1788, 2. Kap. § 5; Fr. 24. April 1839; Pl. 10. April 1841; L. Nr. 75 af 7. April 1899 § 10; L. Nr. 36 af 13. Marts 1903; L. Nr. 130 af 27. Maj 1908 § 10, 5. Stykke; L. Nr. 133 af 27. Maj 1908 §§ 1—3, Lov om Rettens Pleje af 11. April 1916 § 257 og Lov om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælpere af 6. Maj 1921 § 2.

Endvidere bortfalder, hvad der iøvrigt i Lovgivningen maatte være stridende mod denne Lov.

## Forslag til Lov om Ægteskab.

## Kapitel V.

## § 48.

Under Samlivet er hver af Ægtefællerne i Forhold til Tredjemand berettiget til paa begges Ansvar at indgaa saadanne Retshandler til Fyldestgørelse af den daglige Husholdnings eller Børnenes Fornødenheder, som sædvanlig foretages i dette

**Förslag till Lag om ändrad lydelse av 5 kap.  
12 och 13 §§ Giftermålsbalken.**

Härigenom förordnas, att 5 kap. 12  
och 13 §§ giftermålsbalken skola hava  
följande ändrade lydelse:

**5 K a p.**

**12 §.**

En var av makarna äge att för den  
dagliga hushållningen eller barnens upp-  
fostran med förpliktande verkan jämväl  
för den andra maken ingå sådana rätts-  
handlingar, som sedvanligen företagas för  
dessa ändamål. Rättshandlingen skall an-

**Utkast til lov om egtefællers formuesforhold.**

**1:ste kapitel.**

**§ 11.**

Under samlivet er hver av egtefæl-  
lerne i forhold til tredjemand berettiget  
til paa begges ansvar at indgaa saadanne  
retshandler for det daglige hushold eller  
barnenes opfostring, som sedvanlig fore-  
tages i dette øiemed. Samme ret har hu-

## Dansk Tekst.

Øjemed. Samme Ret har Hustruen med Hensyn til sædvanlige Retshandler til Fyldestgørelse af sit særlige Behov. De her nævnte Retshandler anses for indgaaede paa begge Ægtefællers Ansvar, hvis ikke andet fremgaar af Omstændighederne.

En Ægtefælle kan, uanset at den er mindreaarig; selv indgaa saadanne Retshandler, som omtales i nærværende Paragraphs 1ste Stykke.

Hvis den, med hvem Retshandlen blev indgaaet, indsaa eller burde indse, at det, som Retshandlen gik ud paa, ikke var paa-krævet, bliver den anden Ægtefælle ikke forpligtet. Hvis under samme Forhold Retshandlen er indgaaet af en mindreaarig, bliver denne ej heller selv forpligtet.

## § 49.

Misbruger en Ægtefælle den Ret, som tilkommer den efter § 48, kan Overøvrigheden paa den anden Ægtefælles Begæring fratage den Retten. Er det en mindreaarig Ægtefælle, der gør sig skyldig i saadant Misbrug, kan Retten fratages ham ogsaa paa Begæring af Værgen.

Retten skal atter tilbagegives Ægtefællen, naar Forholdene har forandret sig, eller naar den anden Ægtefælle og, hvor Retten er frataget en mindreaarig, tillige Værgen begærer det.

Overøvrighedens Afgørelse kan ikke gøres gældende mod godtroende Tredjemand, medmindre den indtegnes i Ægtepagtsbogen i Overensstemmelse med Reglerne i Kapitel XV.



## Svensk Tekst.

ses vara ingången i syfte att förplikta jämväl andra maken, såvida ej annat framgår av omständigheterna. Make, som är omyndig på grund av sin ålder, äge utan hinder därav ingå rättshandling, varom nyss är sagt.

Rättshandling, varom i första stycket sägs, vare ej förpliktande för andra maken, om den, med vilken rättshandlingen slöts, insåg eller bort inse, att det, som anskaffades genom rättshandlingen, ej var erforderligt. Var i fall, som nu är sagt, make, som ingick rättshandlingen, omyndig, vare den ej heller för honom bindande.

Vad sålunda är stadgat skall ej äga tillämpning, om makarna på grund av söndring leva åtskilda.

## 13 §.

Misbrukar make den honom enligt 12 § tillkommande behörighet, må han kunna på yrkande av andra maken av rätten förklaras behörigheten förlustig. Är han omyndig, må behörigheten fränkännas honom på yrkande jämväl av förmyndaren. Innan kungörelse om beslutet ägt rum, vare det utan verkan mot den, som därom ej ägt eller bort äga kännedom.

Sådant beslut varde av rätten upphävt, om andra maken och i fall, som sist är sagt, jämväl förmyndaren det begära, eller om förändrade förhållanden visas hava inträtt.

Om rättens beslut, som i denna paragraf avses, skall ofördröjligen genom rättsens försorg anmälan göras till äktenskapsregistret samt kungörelse införas i allmänna tidningarna och tidning inom orten. Sedan kungörelse skett, skall till äktenskapsregistret anmälan göras om beslutet och dess kungörande.

## Norsk Tekst.

struen med hensyn til sedvanlige retshandler, som skal tilfredsstille hendes særlige tarv. De her nævnte retshandler anses indgaaet paa begge egtefællers ansvar, hvis ikke andet fremgaar av omstændighederne.

En egtefælle, som er mindreaarig, kan uden hinder derav selv indgaa saadanne retshandler som foran nævnt.

Hvis den, med hvem retshandelen blev indgaaet, forstod eller burde ha forstaaet, at det, som retshandelen gik ut paa, ikke var paakrævet, blir den anden egtefælle ikke forpligtet. Hvis i saa fald den egtefælle, som indgik retshandelen, var mindreaarig, blir heller ikke denne forpligtet.

## § 12.

Misbruger en egtefælle den ret, som § 11 hjemler ham, kan amtmanden paa den anden egtefælles begjæring frata ham retten. Er det en mindreaarig egtefælle, som misbruger denne ret, kan den fratages ham ogsaa paa begjæring av vergen. Beslutningen kan gjøres om, naar den anden egtefælle og i sidstnævnte tilfælde tillike vergen begjærer det, eller naar forholdene har ændret sig.

Amtmandens avgjørelse kan bringes ind for vedkommende regjeringsdepartement.

De beslutninger, som omhandles i denne paragraf, indføres i egtepagtsregisteret. De kundgjøres paa den maate, som amtmanden bestemmer, og faar likeoverfor tredjemand, som er i god tro, ikke virkning, før kundgjørelsen har fundet sted.

## Udkast\*)

til

### Anordning angaaende Værgens Beføjelser og Pligter.

I Henhold til Lov om Umyndighed og Værgemaal af 192 § 53 fastsætter Justitsministeriet herved følgende Bestemmelser angaaende Værgens Beføjelser og Pligter.

1.

Værgen staar under Tilsyn af Pupil-autoriteterne. han skal efterkomme disses Forskrifter og kan henvende sig til dem om Raad og Vejledning.

2.

Værgen for en umyndiggjort skal drage Omsorg for, at Umyndiggørelsesdekretet tinglæses ved den umyndiggjortes Værneting, og hvis han ejer faste Ejendomme, tillige der der hvor disse er beliggende, samt besørge Dekretet kundgjort i Stats-tidende. I de sønderjydske Landsdele træder Indførelse i Grundbogen i Stedet for Tinglæsning ved fast Ejendoms Værneting.

3.

Værgen skal drage Omsorg for, at den umyndiges Gods saavidt muligt bevares i uforringet Stand; en Forøgelse af Godset ligger som Regel udenfor hans Opgave.

4.

Tilfalder der en umyndig Midler, som henhører under Overformynderiets Bestyrelse, skal Værgen drage Omsorg for, at de

---

\*) Cirk. af 1. Juli 1857 og 17. Juli 1858 kan formentlig opretholdes i hele deres Udstrækning, se ogsaa Bkg. af 4. Maj 1876 og 8. November 1902.

indbetales i Overformynderiet, forsaavidt dette ikke særlig er paalagt Skifteretten.

## 5.

Midler, som ikke henhører under Overformynderiets Bestyrelse, bestyres af Værgen, som saa vidt muligt skal gøre dem frugtbringende.

Penge, som er fornødne til løbende Udbetalinger, kan Værgen anbringe i en Sparekasse eller i en dertil af Pupilauctoriteterne godkendt Bank. Andre Pengebeløb bør anbringes paa den Maade, som er godkendt i Loven af 19. Marts 1869 og Anordning af 12. November 1870, dog at Beløb under 500 Kr. ogsaa kan anbringes i en Sparekasse eller i en af Pupilauctoriteterne godkendt Bank. Til anden Anbringelse kræves Justitsministeriets Samtykke.

## 6.

Saafermt Myndlingens Indtægter ikke er tilstrækkelige til at dække hans Fornødenheder og til at fyldestgøre hans Forpligtelser, kan Overøvrigheden med Skifterettens (i København Overformynderiets) Samtykke paa Værgens Begæring tillade, at Kapitalen helt eller delvis anvendes dertil. Er disse Myndigheder uenige, afgør Justitsministeriet Sagen.

## 7.

Fast Ejendom maa kun med Overøvrighedens Samtykke afhændes, behæftes med Pant eller Servitut, bortforpagtes eller bortlejes paa usædvanlige Vilkaar eller paa usædvanlig lang Tid.

Ejendommen bør som Regel udnyttes gennem Bortforpagtning eller Bortleje. Er det en Beboelsesejendom, kan Værgen dog ogsaa anvende den til Beboelse for den umyndige, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt. Jordbrug for den umyndiges Regning maa Værgen ikke drive uden Pupilauctoriteternes Samtykke.

## 8.

Løsøre, som den umyndige har Brug for eller formodes at ville faa Brug for,

eller som kan antages at have særlig Værdi for ham eller hans Familie, maa Værgen ikke uden Nødvendighed afhænde. Hvor der paa Skifte er Spørgsmaal om Udlæg til Arvingerne i saadanne Løsøreegensstande, bør Værgen drage Omsorg for, at den umyndige faar sin Part deraf.

## 9.

Er den umyndige ved Værgemaalets Indtræden Ene- eller Medindehaver af en Forretning, skal Værgen drage Omsorg for dennes hensigtsmæssigste Afvikling, eller hvis han anser det for at være til den umyndiges Bedste, at Forretningen fortsættes, gøre Indstilling herom til Overøvrigheden.

## 10.

Afkald paa Arv eller Afslag paa Gaver til Værdi over 500 Kr. maa Værgen kun give med Overøvrighedens Samtykke.

## 11.

Værgen maa ikke stifte Gæld for den umyndige udover, hvad der sædvanlig kræves til Fyldestgørelse af hans Fornødenheder.

## 12.

Gaver, som overstiger 5 pCt. af den umyndiges Aarsindtægt, maa Værgen ikke bortskænke i Løbet af eet Aar uden Overøvrighedens Samtykke.

## 13.

Værgen skal føre et omhyggeligt Regnskab over sin Bestyrelse af den umyndiges Formue og over Anvendelsen af hans Indtægter. Hvert Aar inden 1ste Februar skal han til Skifteretten (i København Overformynderiet) indsende Regnskab for det forløbne Kalenderaar, ledsaget af de fornødne Bilag. Paa Forlangende skal han tilvejebringe og indsende alle Oplysninger vedrørende Regnskabet.

Værgen for en mindreaarig er dog ikke pligtig at aflægge Regnskab, naar den mindreaariges Formue alene bestaar i Løsøre, som ingen Indtægt giver, eller de hos Værgen beroende Midler kun udgør, hvad

der efter Skifterettens (i København Overformynderiets) Skøn er fornødent til den mindreaariges Underhold, eller de i deres Helhed er sikrede ved tinglæst Skifteekstrakt. Er Værgen den mindreaariges Fader eller Moder, er han heller ikke pligtig at aflægge Regnskab, naar den mindreaariges Indtægt alene hidrører fra Midler i Overformynderiet og ikke overstiger 800 Kr. aarlig.

## 14.

Ved Værgemaalets Ophør skal Værgen aflægge Regnskab overfor Myndlingen eller, hvis Værgemaalet er overgaaet til en anden, overfor den nye Værge.

---

## Udkast

til

### **Cirkulære til de værgebeskikkende Myndigheder, indeholdende Regler om Værgebeskikkelse.**

Ved Beskikkelse af Værger skal Opmærksomheden være henvendt paa, at den, der beskikkes, kan antages med Omhu og Interesse at ville varetage den umyndiges Tarv. Der bør derfor fortrinsvis beskikkes en saadan Person, som ved Slægtskab, Svogerskab eller Venskab er nær knyttet til den umyndige.

For flere mindreaarige Søkende bør i Reglen samme Person beskikkes til Værge.

Ejer den umyndige en fast Ejendom, som skal drives for hans Regning, eller er han Indehaver af en Forretning, som det maa antages hensigtsmæssigt at fortsætte for hans Regning, bør til Værge saa vidt muligt vælges en Person, der besidder fornøden Indsigt i saadan Virksomhed.

Skal Værge beskikkes for en umyndiggjort, der ikke er sindssyg eller aandssvag, eller for en mindreaarig, der er fyldt 15 Aar, bør ogsaa den umyndiges egne Ønsker tages i Betragtning.